

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

KONCEPCJA SPÓJNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Autor:
Krzysztof Choromański

Spis treści

I. ZAŁOŻENIA KONCEPCJI	6
I.1 Podstawa prawna	6
I.2 Terytorialny wymiar wsparcia	6
I.3 Zgodność Koncepcji z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi	13
I.4 Obszar wsparcia	14
II. DIAGNOZA I INWENTARYZACJA OBIEKTÓW GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ.....	15
1. Obecny stan sieci wodno-kanalizacyjnej.....	15
1.1. Sieć wodociągowa.....	15
1.2. Ujęcia wody, stacje uzdatniania	21
1.3. Sieć kanalizacyjna	27
1.4. Oczyszczalnie ścieków.....	31
1.5. Najważniejsze relacje w systemie wodno-ściekowym OFAP.....	33
II.2 Pożądany stan lokalnej sieci wodno-kanalizacyjnej	42
II.2.1. Potrzeby w zakresie budowy i przebudowy sieci wodociągowej	42
2.2. Potrzeby w zakresie budowy i przebudowy sieci kanalizacyjnej.....	46
II.2.3 Potrzeby w zakresie oczyszczalni ścieków.....	52
II.2.4 Model gospodarki wodno-ściekowej.....	55
III. PRIORYTETY ROZWOJOWE GOSPODARKI WODNO-KANALIZACYJNEJ.....	60
III.1 Hierarchizacja potencjałów i problemów rozwoju gospodarki wodno-kanalizacyjnej.....	60
III.2 Analiza SWOT	65
III.3 Wskazanie optymalnych rozwiązań w skali całego OFAP	69
III.4 Cele i priorytety rozwojowe Koncepcji.....	69
III.5 Planowane działania.....	72
IV. INWESTYCJE W GOSPODARCE WODNO-KANALIZACYJNEJ.....	73
IV.1 Propozycje inwestycji infrastrukturalnych, w tym wskazanie optymalnych rozwiązań w skali OFAP	73
IV.1.1 Sieci wodociągowe.....	73
IV.1.2 Sieci kanalizacyjne.....	73
IV.1.3 Oczyszczalnie ścieków.....	77
IV.2 Zasady i tryby wyboru projektów oraz ranking przedsięwzięć przewidzianych do realizacji	78

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

IV.3 Lista strategicznych projektów o charakterze komplementarnym możliwych do realizacji.....	81
IV.4 Powiązania inwestycji infrastrukturalnych z obowiązującymi dokumentami na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym	83
V. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII I PLAN DZIAŁAŃ.....	85
VI. PLAN FINANSOWY	88
VII. SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI	90
VII.1 Odbiorcy i korzyści monitoringu	90
VII.2 Produkty monitoringu	90
VII.3 Ocena kosztów monitoringu w relacji do korzyści.....	91
VII.4 Jawność wyników monitoringu	91
VII.5 Przewodnik w zakresie aktualizacji, monitorowania i ewaluacji Strategii	92
Spis tabel	94
Spis rysunków	94
Załącznik 1. Wykaz oczyszczalni komunalnych - w eksploatacji na obszarze powiatów płockiego i gostynińskiego (stan na 31.12.2013).....	95
Załącznik 2. Opisy projektów	104
Załącznik 3. Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych, w tym sposób zaangażowania lokalnych aktorów w realizację Strategii	116

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

I. ZAŁOŻENIA KONCEPCJI

Koncepcja spójnej gospodarki wodno-ściekowej ma na celu wyznaczenie kierunków wspólnych działań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, których efekty przyczynią się do kompleksowego rozwoju całego OFAP.

Celem szczegółowym jest wskazanie niezbędnych inwestycji do zrealizowania w tym obszarze.

I.1 Podstawa prawna

Podstawą prawną opracowania i przyjęcia niniejszego dokumentu jest art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).

Dokument niniejszy realizowany jest w ramach realizacji projektu pn. „Współpraca w ramach Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej kluczem do zintegrowanego rozwoju subregionu” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

I.2 Terytorialny wymiar wsparcia

Niniejszy dokument został opracowany na potrzeby Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Płockiej, który został wyznaczony na podstawie delimitacji przeprowadzonej w ramach Etapu I usługi.

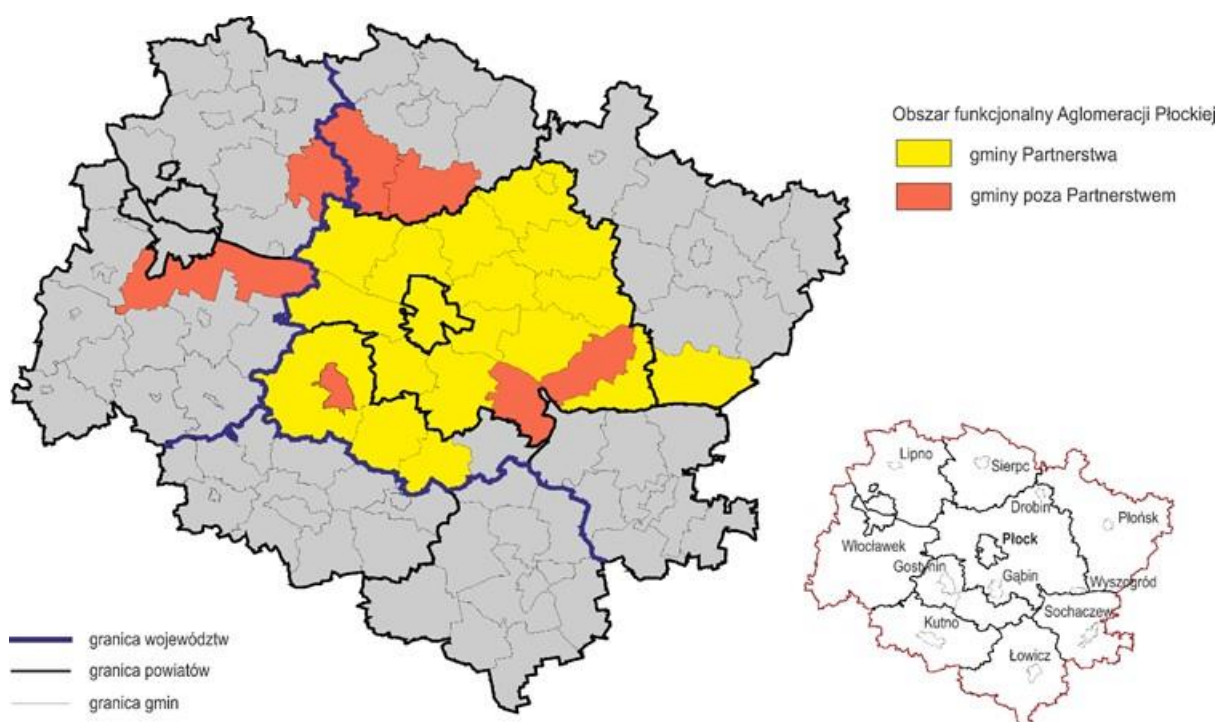
W diagnozie obliczono wskaźnik syntetyczny, który umożliwił delimitację obszaru funkcjonalnego aglomeracji płockiej. Rdzeniem obszaru funkcjonalnego jest miasto Płock. Strefą silnych powiązań jest przede wszystkim powiat płocki, choć niektóre gminy tego powiatu mają nieco słabsze powiązania z samym tym miastem (np. Słubice, Mała Wieś, Wyszogród, Drobin). Strefa podmiejska, a więc obszar najsilniej powiązany z Płockiem zarówno funkcjonalnie, jak i strukturalnie znajduje się na północ od miasta.

Powiązania funkcjonalne poza powiatem płockim są umiarkowane, lecz także istotne. Obejmują przede wszystkim powiat gostyniński (za wyjątkiem gminy Sanniki). Wśród innych obszarów słabego oddziaływania aglomeracji płockiej znalazły się na północy od powiatu płockiego gminy Tłuchowo, Mochowo oraz Gozdowo. Na zachodzie jest to gmina wiejska Włocławek, a na wschodzie gmina Czerwińsk nad Wisłą. Inne obszary mogą tylko potencjalnie stać się obszarem współpracy z aglomeracją płocką. Dotyczy to m.in. pobliskich ośrodków miejskich, takich jak Włocławek, Sierpc, Sochaczew, Kutno.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Zakres terytorialny OFAP przedstawia poniższy rysunek, na którym kolorami zaznaczono gminy wchodzące w skład Obszaru Funkcjonalnego. Ponadto kolor żółty wskazuje Partnerów projektu realizowanego przez ZGRP.

Rysunek 1. Terytorialny wymiar wsparcia

Ze względu na tematykę opracowania ważne jest położenie OFAP względem sieci hydrograficznej województwa mazowieckiego i w relacji do obszarów zlewniowych. OFAP leży w zlewni Wisły, która rozdziela go na dwie części. Wisła poniżej Warszawy aż po cofkę Zbiornika Włocławskiego, sięgającą do 617 km w miejscowości Wykowo ma charakter roztokowy. Szerokość koryta rzeki na tym odcinku waha się od 370 do 1 575 m, zaś średnio wynosi 684 m. Rzeka jest szeroko rozlana, z nurtem przerzucającym się z jednego brzegu na drugi i opływającym bocznymi ramionami licznie występujące tutaj kępy. W miejscu ujścia Bzury, Wisła wpływa na obszar Kotliny Płockiej, stanowiącej część Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej. Poniżej Płocka na Wiśle powstał duży zbiornik zaporowy (Włocławski), który rozciąga się aż do Włocławka. Wisła opuszcza województwo mazowieckie w okolicach Głowni (651,2 km)¹.

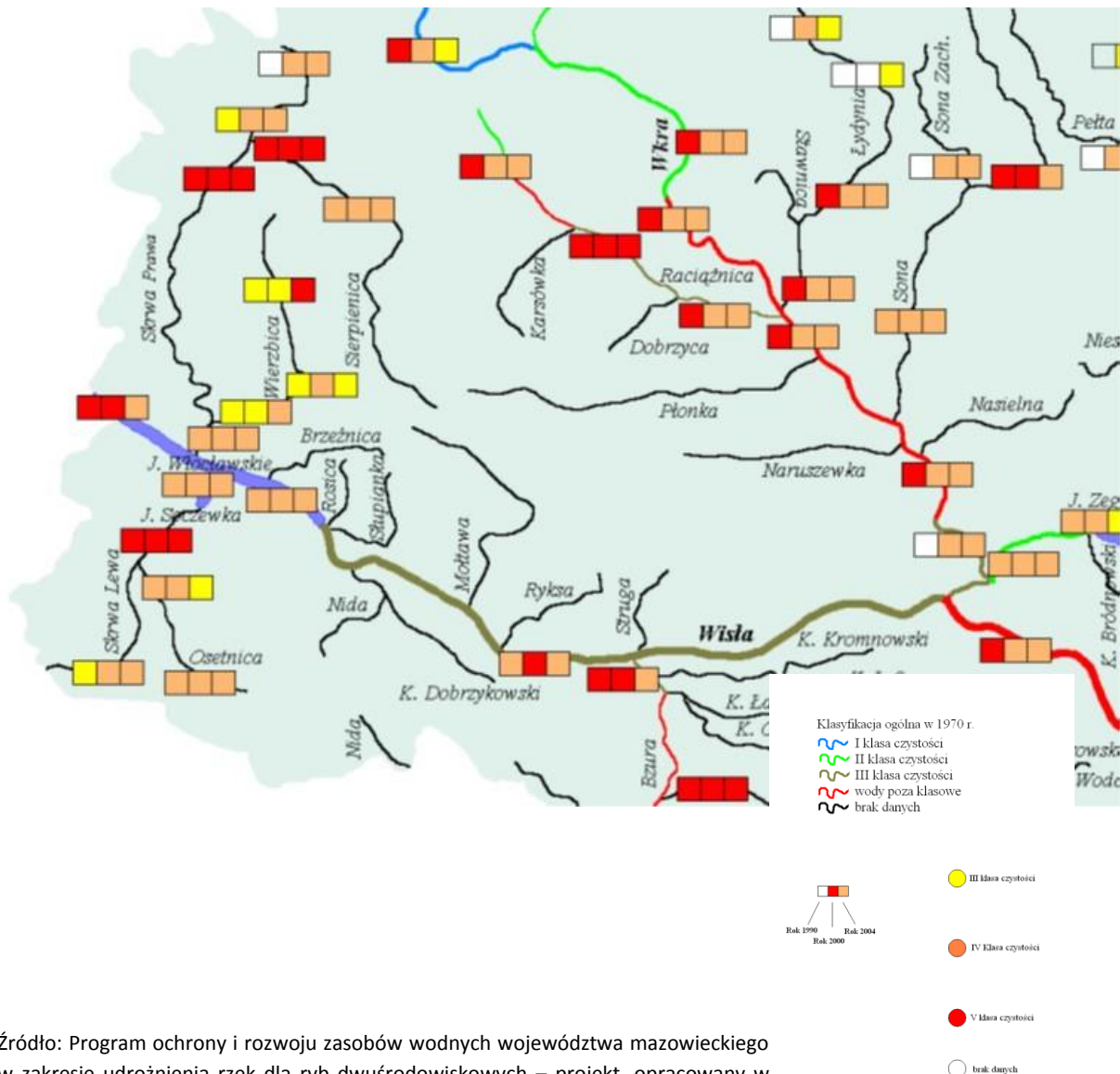
W 1968 r. Wisła została w przegrodzona pod Włocławkiem w 674,85 km swojego biegu zaporą czołową o długości 670 m i rzędnej w koronie 60,20 m n.p.m. Utworzył się Zbiornik Włocławski o długości 55 km i średniej szerokości 1,2 km. Całkowita powierzchnia zbiornika wynosi 7040 ha a jego

¹ Opisy sieci hydrograficznej na podstawie Programu ochrony i rozwoju zasobów wodnych województwa mazowieckiego w zakresie udrożnienia rzek dla ryb dwuśrodowiskowych – projekt, opracowanego w Departamencie Rolnictwa i Modernizacji Terenów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

pojemność sięga 408 mln m³ wody, zaś warstwy użytecznej 56,5 mln m³. Prawy brzeg zbiornika opiera się o wysoczyznę na odcinku od Włocławka do Płocka, lewy, niski brzeg chroniony jest przez zapory boczne. Zbiornik leży w Kotlinie Płockiej i Kotlinie Włocławskiej. W środkowej części zbiornika na wysokości m. Nowa Wieś przebiega granica województwa mazowieckiego. Poniżej na mapie przedstawione zostały najważniejsze ciek wodne OFAP oraz ich jakość.

Rysunek 2. Klasyfikacja ogólna jakości wód powierzchniowych województwa mazowieckiego lata 1970 – 2004.

Źródło: Program ochrony i rozwoju zasobów wodnych województwa mazowieckiego w zakresie udrożnienia rzek dla ryb dwuśrodowiskowych – projekt, opracowany w Departamencie Rolnictwa i Modernizacji Terenów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Poniżej scharakteryzowane zostało położenie geograficzne i podział hydrograficzny zlewni Wisły w OFAP².

Mołtawa jest prawobrzeżnym dopływem Wisły o długości 35,5 km i powierzchni zlewni 243,7 km². Rzeka nie przyjmuje żadnego większego dopływu powierzchniowego. W zagospodarowaniu obszaru powierzchni zlewni przeważają grunty orne. Praktycznie górna i środkowa część jest prawie bezleśna, a lasy występują tylko przy ujściu rzeki do Wisły w 606,1 km.

Kanał Troszyński (regionalnie nazywany Dobrzykowskim) jest sztucznym lewobrzeżnym dopływem Wisły o długości 27,2 km. Kanał uchodzi do Wisły na 623,3 km jej biegu w rejonie Dobrzykowa. Zasilany jest wodami gruntowymi oraz wodami cieków płynących, z których najważniejszymi są Nida-Gąbinianka i ciek bez nazwy dopływający z jeziora Ciechomickiego. Głównym atrybutem zlewni są występujące tam jeziora. Na obszarze zlewni położonych jest 5 jezior o powierzchni powyżej 10 ha, w tym największe w województwie mazowieckim – Jezioro Zdwojskie.

Skrwa Lewa wypływa z zalesionego obszaru położonego około 130 m n.p.m. na południe od wsi Łanięta w województwa łódzkim. Rzeka płynie początkowo z zachodu na wschód, a następnie od 36 km rzeźbi wąwóz o stromych krawędziach, dochodzących nawet (pod Gostyninem) do 25 m. Poniżej Gostynina zatracą charakter rynny, płynie płytką doliną wciętą w osady piaszczyste.

W ujściowym odcinku rzeka na początku XX-go wieku została spiętrzona w wyniku czego powstało Jezioro Soczewka. Zbiornik ten powstał poprzez wybudowanie grobli w poprzek doliny rzeki Skrwy Lewej, około 1,5 km od jej ujścia do Wisły. Spiętrzenia dokonano dla potrzeb istniejącej tam wówczas fabryki papieru. Aktualnie akwen jest wykorzystywany rekreacyjnie. Skrwa Lewa jest częściowo uregulowana i osiąga spadek

podłużny 1,12‰. Zlewnia, o powierzchni ponad 418 km², leży w 90% na terenie województwa mazowieckiego. Przez jej obszar przebiega linia najmłodszego zasięgu zlodowacenia bałtyckiego fazy leszczyńskiej. Tereny leżące na północ od Gostynina poddane były działaniu lądolodu wszystkich zlodowaceń. Tereny na południe objęte były jedynie wcześniejszymi zlodowaceniami.

Charakterystycznym elementem rzeźby młodoglacjalnej są rynny lodowcowe, wyznaczające kierunki odpływu wód subglacjalnych a obecnie zajęte są przez jeziora. W granicach zlewni Skrwy Lewej w województwie mazowieckim znajduje się 6 jezior o powierzchni powyżej 10 ha. Są to: Jezioro Lubieńskie, Białe, Humino, Drzewno, Sędek i Szczawińskie.

Najważniejszym dopływem Skrwy Lewej jest rzeka Osetnica, której zlewnia stanowi ponad 30% całkowitej powierzchni odwadnianej przez Skrwę.

Charakterystyczną cechą zlewni Skrwy Lewej jest fakt, iż dział wodny jest w wielu miejscach niepewny (mokradła) a poza tym, często poprzecinany przez bramy w działach wód. W południowej części obszar zlewni ma charakter bifurkacyjny, gdyż odwadniany jest w dwóch kierunkach, ku północnemu-zachodowi przez Ostnicę oraz ku południowemu wschodowi przez rzekę Przysowę ze zlewni Bzury. Zawikłanie hydrografii związane jest z młodością postglacjalną tego terenu. Sieć rzeczna tego obszaru jest słabo rozwinięta, działy wodne są labilne. Liczne są smugi zabagnień i błot spełniających rolę powolnego

² Jak wyżej.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

odpływu lub po przeprowadzeniu rowów, szybkiego odpływu.

Zlewnia Skrwy Lewej bardzo korzystnie prezentuje się pod względem zalesienia. Udział lasów w całości omawianego obszaru można szacować na około 50%. Omawiany obszar może poszczycić się znaczną ilością obszarów chronionych. Należy tu przede wszystkim wymienić Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy, który zajmuje północną część zlewni.

Uwarunkowania przyrodnicze zlewni Skrwy Lewej czynią z niej jedną z najbardziej atrakcyjnych części województwa. Na atrakcyjność tego terenu składają się: bogata sieć jezior, urozmaicona rzeźba, klimat charakteryzujący się małą ilością opadów, różnorodność zbiorowisk roślinnych i wysoka lesistość. Elementy te sprawiły, że 70% obszaru zlewni objęta jest ochroną prawną. O stanie przyrody świadczą utworzenie na jej terenie 8 rezerwatów przyrody.

Skrwa Prawa jest prawobrzeżnym dopływem Wisły o długości 113,9 km, wpadającym do niej w 645,4 km biegu, na wysokości wsi Biskupice (między Płockiem a Murzynowem). Za początek Skrwy przyjęto ciek nazywany niekiedy Okalewką, który wypływa ze wsi Okalewo na Równinie Urszulewskiej na wysokości 131 m n.p.m. Za właściwą Skrwę można jednak uznać dopiero ciek wypływający z Jeziora Skrwileńskiego. Zlewnia o powierzchni 1 704 km² bogata jest w sieć cieków i rowów melioracyjnych. Począwszy od miejscowości Zambrzyca do dopływu spod Sinogóry dolina Skrwy ma szerokość od 0,5 do 1 km i jest zatorfiona. Następnie staje się bardzo wąska, dość głęboka i wypełniona osadami akumulacji rzecznej. Od dopływu spod Piastowa do Czernicy, dolina Skrwy jest szeroka o stromych, podlegających erozji, zboczach, a w zlewni przeważają piaski i żwiry. Deniwelacja doliny wynosi ok. 50 m. Na odcinku od Bobrownicy do krawędzi doliny Wisły Skrwa płynie głęboką, meandrującą doliną o stromych zboczach. Zlewnię pokrywają piaski zalegające na glinie zwałowej. Ten końcowy 26-kilometrowy odcinek rzeki – od okolic Brudzenia Dużego – objęty został ochroną w ramach Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego. Na całej długości rzeka ma charakter naturalny, linia brzegowa jest bardzo urozmaicona, a koryto na przeważającej długości tego odcinka jest głęboko jednostronnie wcięte. Dno rzeki jest piaszczyste z domieszką żwiru i kamieni, a miejscami występuje nagromadzenie głazów pochodzących z obrywów i osuwisk brzegowych. W zatoczkach i za spiętrzeniami odkładają się namuły i detrytus z opadłych liści.

W bezpośrednim sąsiedztwie rzeki brzegi porasta olcha, wierzba rokita i leszczyna, których korzenie umacniają strome brzegi. Wyżej położone zbocza doliny porastają lasy liściaste, głównie grądy. Wszystkie te czynniki tworzą wyjątkową różnorodność siedlisk dostępnych dla fauny wodnej i lądowej.

Między Brudzeniem a Radotkami rzeka odznacza się dużą prędkością przepływu.

Przechodząc przez fragment moreny czołowej Skrwa intensywnie meandruje, tworząc liczne bystrza, czym przypomina rzeki wyżynne. Spadek jednostkowy koryta rzecznej sięga 2,2 m km⁻¹ (spadek całkowity 0,74 m km⁻¹). Ujęciowy, około 2-kilometrowy odcinek rzeki, między Cierszewem a Biskupicami znajduje się pod wpływem cofki powstałej po zbudowaniu tamy piętrzącej na Wiśle we Włocławku i ma wybitnie zmieniony charakter. Szerokość rzeki wynosi tu 150-300 m. Nurt jest w znacznym stopniu spowolniony, a pierwotnie piaszczyste dno pokryte jest warstwą mułu.

Chraponianka – lewobrzeżny dopływ o długości 25 km, uchodzący do Skrwy na 30,6 km jej biegu. W zlewni występuje zakłócona i gęsta sieć strug, kanałów i rowów, a jej znaczne obszary pokrywają torfy i piaski wydymowe.

Sierpienica o długości 51,3 km odwadnia obszar o powierzchni 387,8 km². Uchodzi do Skrwy na 62,6 km jej

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

biegu. Jej źródła znajdują się w okolicach Bielska. Ciekami źródłowymi są Sierpienica Prawa i Lewa, przy czym za ciek główny przyjęto uznawać Sierpienicę Lewą. Płyynie ona szeroką, miejscami zatorfioną doliną, a otaczająca ją wysoczyzna zbudowana jest z piasków i glin. W początkowym odcinku Sierpienica płynie przez tereny zabudowane. W środkowej części zlewni występuje gęsta sieć strug i rowów melioracyjnych. Na tym odcinku płynie przez tereny rolne, głównie łąki.

Wierzbitca – długość tego lewobrzeźnego dopływu wynosi 25 km. Uchodzi do Skrwy na 105,9 km jej biegu. Płyynie w głębokiej dolinie na 20 m, deniwelacja terenu wynosi do 70 m.

W dalszej części została scharakteryzowana jakość wód powierzchniowych płynących przez OFAP³.

Motława - w zlewni rzeki podmioty odprowadzające ścieki do wód powierzchniowych to jednostki gminne: Urzędy Gmin w Bulkowie i Bodzanowie. Głównymi źródłami zanieczyszczeń rzeki jest spływ powierzchniowy z rolniczo zagospodarowanej zlewni oraz wsie o nieregulowanej gospodarce ściekowej, zlokalizowane nad rzeką. Motława po raz pierwszy była monitorowana w 1986 roku i od tego czasu jej jakość nie uległa zasadniczym zmianom. Rzeka na przestrzeni okresu badawczego prowadziła przeważnie wody w III klasie czystości. Okresowo w wodzie stwierdzano występowanie ponadnormatywnych stężeń związków fosforowych i zły stan sanitarny. Przekroczenia te występowały głównie poniżej Bodzanowa.

Kanał Troszyński (Dobrzykowski) - w zlewni zlokalizowanych jest kilka punktowych źródeł zanieczyszczeń, które odprowadzają ścieki do wód powierzchniowych. „Najbrudniejszym” ciekim z zlewni jest odcinek Nidy-Gąbinianki poniżej Gąbina. Rzeka ma tam charakter pozaklasowy, ze względu na kilka parametrów znacznie przekraczających wartości dopuszczalne ustalone dla III klasy czystości. Powyżej Gąbina rzeka ma również charakter pozaklasowy, ale ponadnormatywne zanieczyszczenia występują sporadycznie i tylko nieznacznie przekraczają dopuszczalne normy. Przyczyną takiego stanu jest odprowadzanie z Gąbina ścieków nieoczyszczonych oraz zła praca oczyszczalni w Gąbinie. Do 1995 roku (przed oddaniem oczyszczalni do eksploatacji) rzeka przypominała otwarty kolektor ściekowy.

Sam kanał na znacznym odcinku przepływa przez łąki, a wsie leżące w zlewni są znacznie od niego oddalone. Prowadzi on wody na pograniczu III klasy czystości wód pozaklasowych.

Skrwa Lewa - z ogólnej ilości ścieków produkowanych w zlewni około 80% stanowią ścieki komunalne odprowadzane do rzeki Skrwy Lewej przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Gostyninie. Zakład kieruje do Skrwy Lewej ścieki bytowe z obiektów mieszkalnych i usługowych oraz ciek technologiczne z głównych zakładów zlokalizowanych w mieście. Oczyszczalnia redukuje w ponad 90% zanieczyszczenia wyrażone w BZT5, ChZT-Cr i zawiesinie lecz nie eliminuje dostatecznie związków biogenych.

W ostatnich kilku latach zakład nie dotrzymuje warunków ustalonych pozwoleniem wodno-prawnym. Przekraczane jest okresowo stężenie azotu ogólnego, a prawie każdorazowo fosforu ogólnego.

Pozostałe jednostki wprowadzające ścieki do wód powierzchniowych nie stanowią większego zagrożenia dla środowiska wodnego, niemniej gospodarka ściekowa w większości tych podmiotów jest źle prowadzona.

Skrwa Lewa w górnym odcinku (do oczyszczalni ścieków w Gostyninie) jest względnie czysta – jej wody rzadko wykraczają poza III-stopniową klasyfikację wód powierzchniowych.

Wzrost zanieczyszczeń obserwowany jest od dopływu ścieków z oczyszczalni w Gostyninie utrzymuje się,

³ Jak wyżej.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

mimo naturalnej zdolności samooczyszczania rzeki, do jej ujęcia do Wisły. Wzrastają do stężeń pozaklasowych parametry biogenne, a miano coli przybiera wartości ponadnormatywne w prawie 100% pobranych prób poniżej Gostynina. Wraz z biegiem rzeka si

stopniowo oczyszcza, lecz do samego ujęcia ma charakter pozaklasowy. Poniżej Gostynina do 1985 roku rzeka przypominała kolektor ściekowy. Przyczyną tego było odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych z Gostynina. Wszystkie badane parametry

kilkukrotnie przekraczały normy ustalone dla III klasy czystości. Oddanie do eksploatacji w połowie 1985 roku mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków dla Gostynina i stopniowe włączanie do niej ścieków, bardzo szybko wpłynęło na poprawę jakości wody w rzece, a wszystkie badane stężenia zmniejszyły się kilkukrotnie.

Ze względu na niską redukcję związków biogennych woda w rzece wykazuje ich przekroczenia, ale i tak są one kilkukrotnie niższe niż notowane przed budową oczyszczalni.

Skrwa Prawa - na zdecydowanej długości wody Skrwy (ok. 90 km) były klasyfikowane jako pozaklasowe ze względu na BTZ5 i fosfor ogólny (1998 r.) Od 1993 do 1997 roku odnotowano znaczną poprawę jakości wody, gdyż zawartość BTZ5 i fosforu ogólnego spadła niemal o połowę, a w roku 1999 żaden z wymienionych czynników nie przekraczał już dopuszczalnych norm. Jedynie miano coli, świadczące o stanie sanitarnym rzek, przekracza normy i sytuacja taka utrzymuje się od 1990 roku.

Obecnie rzeka na długości 87 kilometrów prowadzi wody w III klasie czystości, a tylko krótki odcinek poniżej ujęcia Sierpienicy (ze ściekami z Sierpca) zakwalifikowano do wód pozaklasowych, właśnie ze względu na okresowo przekraczane miano coli.

Wody Skrwy w środkowym i dolnym odcinku przekraczają normy dla zaledwie jednego lub dwóch wskaźników i to jedynie 1 lub 2 razy w roku w przeciwieństwie do wód rzek całkowicie zdegradowanych. Okolicznością sprzyjającą utrzymaniu czystości wody jest fakt korzystnego zagospodarowania zlewni. Charakteryzuje się ona bowiem wysokim udziałem terenów zalesionych i łąk, co ogranicza obszarowe spływy zanieczyszczeń.

Sierpienica - w początkowym odcinku Sierpienica płynie przez tereny zabudowane i ma charakter pozaklasowy ze względu na zanieczyszczenia biogenne (azot azotynowy) i stan sanitarny. W środkowej części zlewni występuje gęsta sieć strug i rowów melioracyjnych. Na tym odcinku płynie przez tereny rolne, głównie łąki dzięki czemu szybko następuje proces samooczyszczania i woda jest pozaklasowa tylko ze względu na sporadyczne przekroczenie dopuszczalnej normy w zakresie miana coli. Dopiero ścieki komunalne Sierpca powodują znaczne zanieczyszczenie ujęciowego odcinka Sierpienicy. Jakkolwiek na przeważającej długości rzeka prowadzi wody pozaklasowe, co powoduje degradację wód Skrwy w odcinku przy ujściu Sierpienicy.

Wierzbitca - na całej długości biegu rzeka niesie wody pozaklasowe i stanowi obok Sierpienicy głównie źródło zanieczyszczenia Skrwy.

Niewielka część wód z obszaru OFAP trafia do Wisły za pośrednictwem Narwi i jak była o tym mowa wcześniej również za pośrednictwem Bzury. W tym drugim przypadku często trudno ustalić granicę poszczególnych zlewni ponieważ dział wodny jest w wielu miejscach niepewny (mokradła) a poza tym, często poprzecinany przez bramy w dziale wód. W południowej części obszaru zlewni ma

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

charakter bifurkacyjny. Jednocześnie na tereny OFAP doprowadzane są z sąsiadujących terenów wody niosące zanieczyszczenia spoza OFAP. W dalszych pracach przyjęto, że uwarunkowania struktury zlewniowej są zbyt skomplikowane, aby na tej podstawie grupować projekty.

Jednocześnie na podstawie dotychczasowych ustaleń jedynie w nielicznych przypadkach jest możliwość łączenia systemów wodno-ściekowych przekraczających granice gmin. Te ustalone powiązania nie są powiązaniem wewnątrz zlewniowymi, a raczej grupowaniem się wokół istniejących już aglomeracji ściekowych lub lokalnych układów oczyszczania ścieków.

I.3 Zgodność Koncepcji z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Analiza zgodności opracowywanej *Koncepcji* z dokumentami strategicznymi wymaga przeglądu dokumentów strategicznych o charakterze horyzontalnym, dokumentów związanych z polityką ekologiczną oraz Ramową Dyrektywą Wodną. Szczególny kontekst dla analizy obecnie tworzy trwający proces przygotowania nowej perspektywy programowania Unii Europejskiej w latach 2014-2020. W Polsce od wielu miesięcy trwają prace w tym zakresie.

Z punktu widzenia uwarunkowań ogólnych, tworzących ramy dla przyszłych działań znaczenie mają zarówno strategie o charakterze horyzontalnym wyznaczające główne kierunki rozwoju kraju tj. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju i Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju, jak i strategie odnoszące się do rozwoju regionów (tj. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – dalej KSRR, strategie ponadregionalne, strategie rozwoju województw) wraz z programami służącymi ich realizacji. Uszczegółowieniem i doprecyzowaniem zapisów strategii horyzontalnych w analizowanym obszarze są przede wszystkim zapisy zawarte w dokumencie Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r. Zgodnie z zapisami tego dokumentu kluczowym priorytetem dla czystości wód jest poprawa zasięgu i jakości działania oczyszczalni ścieków. Z tego względu w SBEiŚ zapisano, że dla poprawy jakości wód istotna jest **rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków** (działanie 35). Działanie to mieści się w ramach celu 3. Poprawa stanu środowiska 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki.

Główne kierunki interwencji i zadania w obszarze energetyki i środowiska – 35 Rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków:

- 1) utrzymanie, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków (zapewnienie finansowania ze środków funduszy unijnych i krajowych oraz zakończenie realizacji KPOŚK, który spowoduje redukcję ładunku zanieczyszczeń – w tym związków biogenych takich jak azot i fosfor, odprowadzanych do wód – zgodnie z wymogami dyrektywy 91/271/EWG,
- 2) zagospodarowanie komunalnych osadów ściekowych,
- 3) realizacja programów sanitacji w zabudowie rozproszonej.

W układzie regionalnym kluczowy dokumentem jest Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze. W dokumencie tym jednym z dwóch

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

ramowych celów strategicznych jest zapewnienie gospodarce zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska. Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez poprawę jakości wód, co mieści się w kierunku 30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń w działaniu 30.1. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby. Zgodnie z zapisami w Strategii prowadzić należy systematyczny monitoring wód powierzchniowych i podziemnych⁴, jakości powietrza, zanieczyszczenia hałasem oraz natężeń pól elektromagnetycznych. Na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia ważne jest prowadzenie działań naprawczych, w tym mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (w tym pyłu zawieszonego i hałasu), przywrócenie wymaganych standardów jakości wód oraz renaturalizację siedlisk. Na obszarach chronionych dodatkowo należy wdrażać plany ochrony, plany zadań ochronnych i programy rolno-środowiskowe. Równocześnie wdrażane powinny być rozwiązania minimalizujące presję na środowisko, w tym poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej oraz kształtowanie struktur przestrzennych minimalizujących zapotrzebowanie na energię i zmniejszających emisję gazów cieplarnianych. Ilość powstających odpadów należy ograniczyć, a te, które powstają, powinny być poddawane selektywnej zbiórce, odzyskowi, wykorzystaniu energetycznemu i unieszkodliwianiu. Z drugiej strony, potrzebne są działania w zakresie podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców, m.in. poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi.

I.4 Obszar wsparcia

Obszar wsparcia: Środowisko

Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.

⁴ Zadania w zakresie monitoringu środowiska są realizowane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) utworzonego ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. W województwie mazowieckim zadania w tym zakresie w oparciu o „Program państwowego monitoringu środowiska województwa mazowieckiego na lata 2013–2015 (<http://wios.warszawa.pl/download/1/2234/PMS2013-2015.pdf>) realizuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. Zgodnie z zapisami cytowanego dokumentu (Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze) zadania te powinny być kontynuowane i rozwijane również w kolejnych latach.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

II. DIAGNOZA I INWENTARYZACJA OBIEKTÓW GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ

1. Obecny stan sieci wodno-kanalizacyjnej

Pojęcia: ścieki komunalne, ścieki bytowe, ścieki przemysłowe używane są w tekście opracowania w zależności od kontekstu:

1) charakterystyka ogólna i szczegółowa - zgodnie z definicjami z ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków:

a) ścieki bytowe – ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków;

b) ścieki komunalne – ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych;

c) ścieki przemysłowe – ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

2) dane statystyczne: zgodnie z definicjami GUS:

a) ścieki przemysłowe i komunalne: wody zużyte w procesach produkcyjnych przy otrzymywaniu, uszlachetnianiu i przeróbce surowców pochodzenia organicznego i mineralnego;

b) ścieki przemysłowe: ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Co do zasady zakres strategii jest ograniczony (zgodnie z metodologią) do tematyki ścieków bytowych (zgodnie z definicją ustawową). Pozostałe kategorie ścieków, w tym ścieki deszczowe (a także szerzej wody opadowe i roztopowe) nie są przedmiotem opracowania.

1.1. Sieć wodociągowa

Zużycie wody na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej stanowi istotną część ogólnego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. Zgodnie z dostępnymi danymi GUS za 2013 rok w gminach objętych analizą⁵ na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej zużyto 33,5% ogółem zużytej wody. Pozostała zużyta woda trafiła przed wszystkim do przemysłu (63%) i jedynie w niewielkiej

⁵ Jeżeli nie zaznaczono inaczej zbiorcze dane statystyczne dotyczą wszystkich gmin powiatów płockiego, gostyńskiego, miasta Płocka oraz gmin: Czerwińsk nad Wisłą, Tłuchowo, Mochowo i Gozdowo.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

części (3,5%) do rolnictwa i leśnictwa. Należy zaznaczyć, że większość zużycia przemysłowego skoncentrowana jest w Płocku (ponad 99%). Z tego względu struktura zużycia wody poza Płockiem jest całkowicie odmienna: eksploatacja sieci wodociągowej 83%, przemysł jedynie 1,9%, a rolnictwo i leśnictwo 15,1%. W części gmin zużycie wody na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej to całość zużycia.

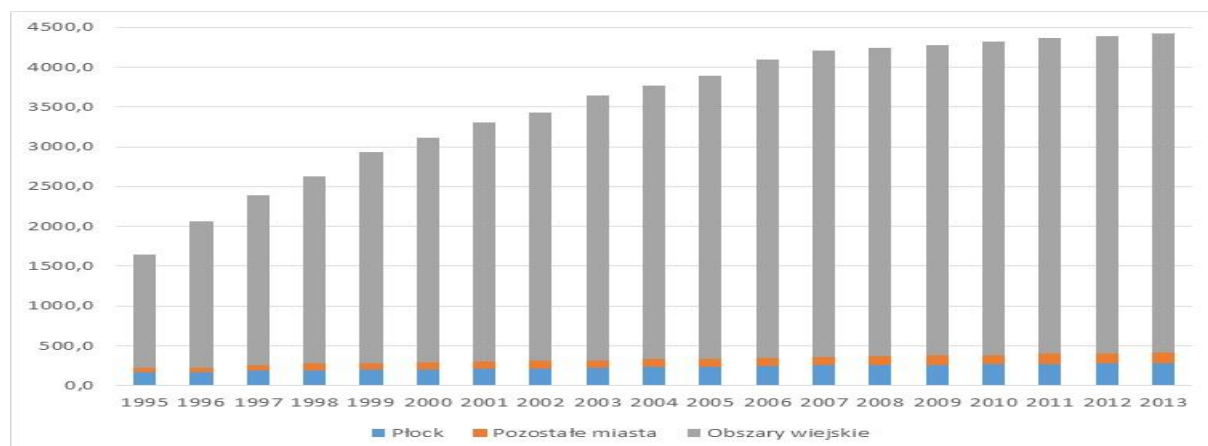
Zużycie wody na potrzeby przemysłu oraz rolnictwa i leśnictwa jest skoncentrowane w kilku gminach:

- zużycie w przemyśle oprócz Płocka występuje w gminach: Mała Wieś, Pacyna, Stara Biała, Gąbin, Bodzanów, Słupno, Gostynin (miasto), Bielsk;
- zużycie w rolnictwie i leśnictwie występuje w gminach: Mała Wieś, Sanniki, Szczawin Kościelny, Bielsk, Nowy Duninów, Gąbin, Słubice, Gostynin (gmina wiejska).

Część wody zużywanej na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej służy innym celom niż zaopatrzenie w wodę gospodarstw domowych. Woda z wodociągów trafia także do obiektów użyteczności publicznej i podmiotów gospodarczych. Na analizowanym obszarze woda zużywana przy eksploatacji sieci wodociągowej zaopatrującej gospodarstwa domowe stanowiła 83%. Na taki wskaźnik podobnie jak we wcześniej omawianym przypadku wpływa struktura zużycia wody w Płocku, gdzie wykorzystanie wody wodociągowej przez inne podmioty niż gospodarstwa domowe jest relatywnie wysokie. W Płocku woda zużywana przy eksploatacji sieci wodociągowej zaopatrującej gospodarstwa domowe stanowiła 75,8%, a na pozostałym obszarze 88,4%.

Obecna struktura zużycia wody w dużym stopniu wynika z procesu intensywnej rozbudowy sieci wodociągowej w ciągu ostatnich dekad. Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej na analizowanym obszarze w 2013 roku wynosiła 4427,3 km, a jeszcze 1998 roku zaledwie 1643,3 km. Oznacza to zwiększenie w ciągu 15 lat długości sieci o 2784 km, czyli blisko 270%. Większość nowych sieci (ponad 93%) została wybudowana na terenach wiejskich. Poniżej na rysunku przedstawione zostały dane opisujące zmiany długości sieci wodociągowej w latach 1998-2013.

Rysunek 3. Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej w gminach regionu płockiego w latach 1998-2013.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

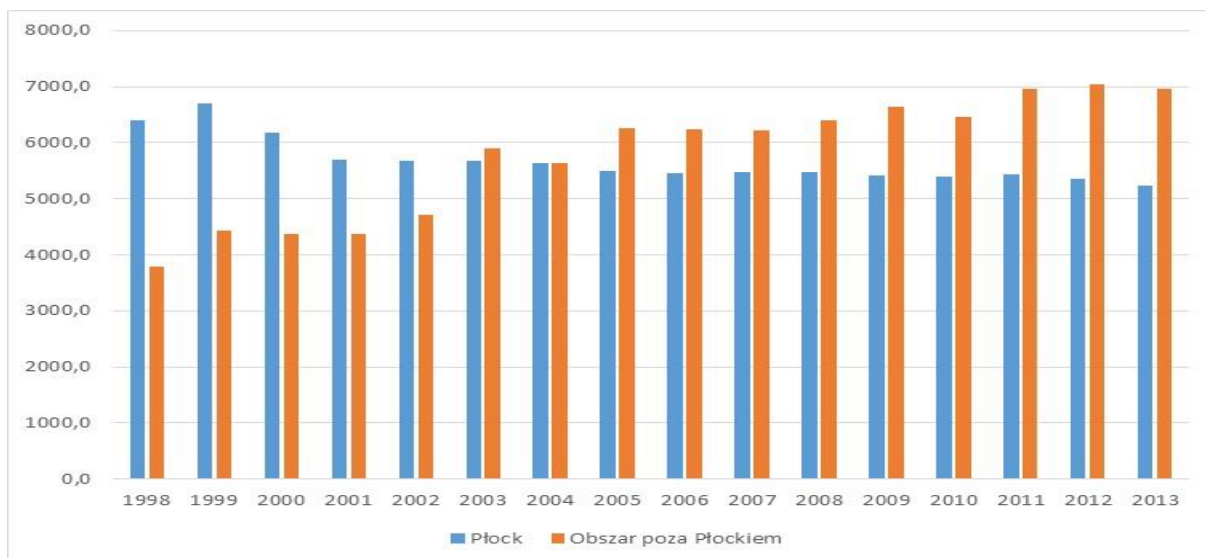
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wraz z rozbudową sieci wodociągowej zwiększała się liczba mieszkańców regionu, którzy mogli korzystać z sieci wodociągowej. W okresie ostatniej dekady liczba osób korzystających z sieci wodociągowej wzrosła o ponad 11 tys. Należy zaznaczyć, że w gminach poza Płockiem liczba osób korzystających z sieci wodociągowej wzrosła o 15,5 tys., przy spadku korzystających w Płocku o 4,4 tys. osób.

Zmiany liczby korzystających oraz różnice w jednostkowym zużyciu wody sprawiły, że na terenie Płocka i pozostałym obszarze zaobserwować można było różne tendencje w zakresie ilości wody zużywanej na potrzeby wodociągów (tendencje te przedstawiono na rysunku poniżej).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Rysunek 4. Ilość wody zużywanej na potrzeby wodociągów w latach 1998-2013.

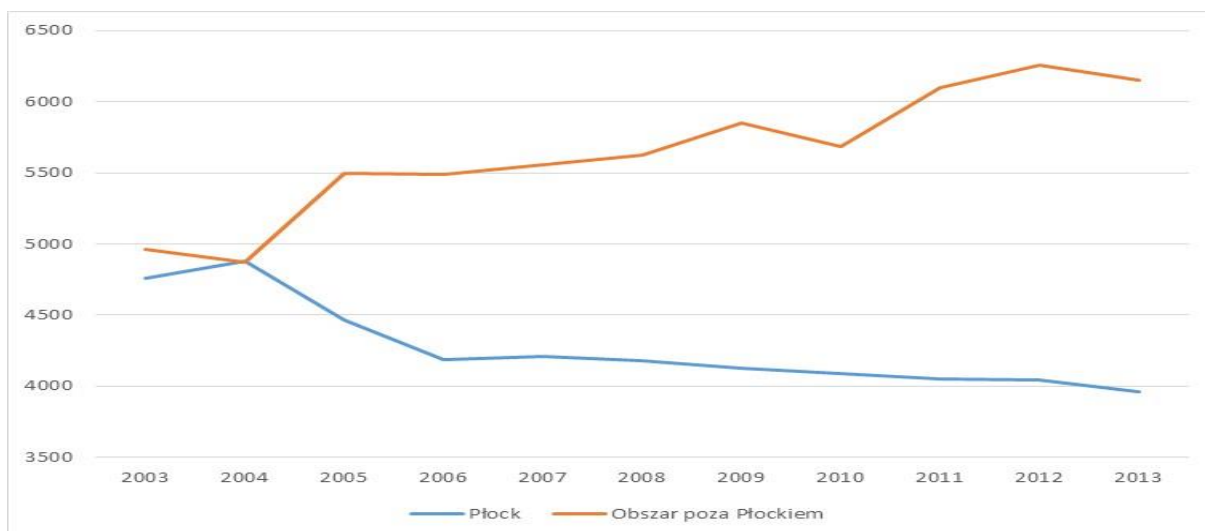

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać na rysunku w Płocku można zaobserwować utrzymujący się spadek ilości zużywanej wody. Natomiast na pozostałym obszarze ilość zużywanej wody wzrasta.

Jeszcze wyraźniej widać te tendencje w przypadku zużycia wody na potrzeby gospodarstw domowych (rysunek poniżej).

Rysunek 5. Ilość wody zużywanej na potrzeby wodociągów dla zaopatrzenia gospodarstw domowych w latach 1998-2013.

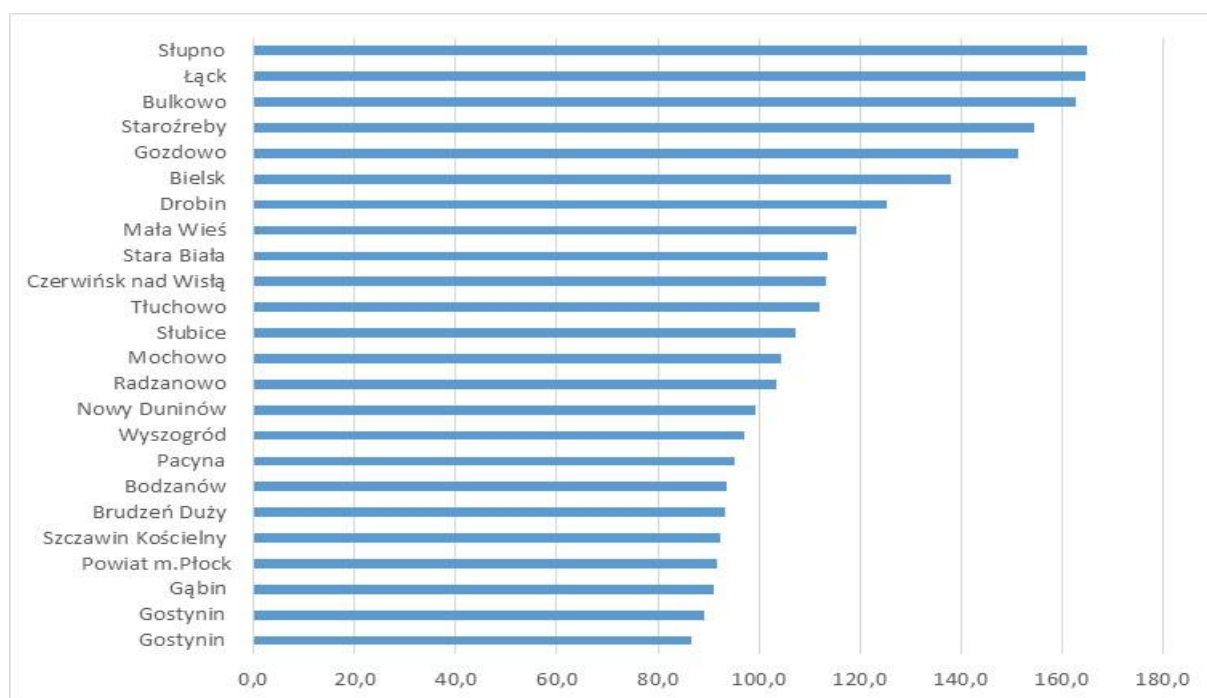
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Tendencja, jaką można zaobserwować w Płocku występuje również w wielu innych polskich miastach. Od lat można w nich obserwować stały spadek zużycia wody. Spadek ten wynika z jednej strony ze spadku liczby mieszkańców, a z drugiej z racjonalizacji zużycia. W Płocku w ciągu dekady jednostkowe zużycie spadło o 11,6%, z poziomu 103,8 l na mieszkańca na dobę do 91,8 l/m/d.

Poniżej na rysunku zestawione zostały jednostkowe zużycia wody we wszystkich gminach regionu płockiego w 2013r.

Rysunek 6. Jednostkowe zużycie wody w gminach regionu płockiego (l/m/d) w 2013r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Widać silne zróżnicowanie jednostkowego zużycia w gminach regionu płockiego. W części gmin zużycie jest na stosunkowo wysokim poziomie – ponad 160 l/m/d (łąck, Słupno, Bulkowo), a są również gminy, w których jednostkowe zużycie osiąga nieco ponad 50% tego poziomu. Wpływ na takie zróżnicowanie może mieć szereg czynników, w tym zwłaszcza poziom ceny (elastyczność cenowa popytu) i dochodów (elastyczność dochodowa). Może zdarzyć się także, że na wielkość tego wskaźnika może wpływać poziom strat. Poszczególne gminy różnią się także zapewne wielkością zużycia wody na cele niezwiązane z celami bytowymi, np. podlewanie ogródków, czy zużycie wody w gospodarstwach rolnych (podlewanie upraw, pojenie żywego inwentarza).

Obecnie wyciągnięcie jednoznacznych wniosków jest trudne, ponieważ wciąż następują w tym zakresie zmiany, które w poszczególnych gminach mają różny przebieg. Poniżej zestawiono zmiany

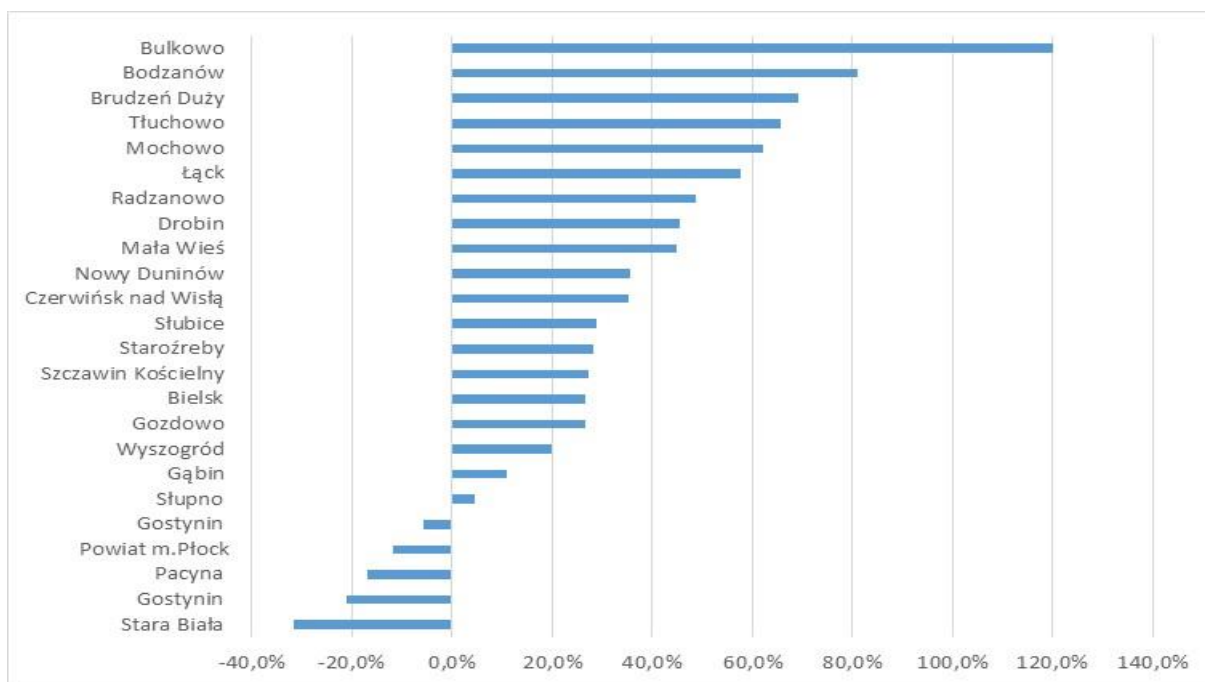

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

jednostkowego zużycia w poszczególnych gminach w ciągu ostatniej dekady.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Rysunek 7. Zmiany procentowe jednostkowego zużycia wody w gminach regionu plockiego 2013/2002.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać na rysunku również w kilku innych gminach oprócz Płocka (Gostynin miasto i gmina, Pacyna, Stara Biała) nastąpił spadek jednostkowego zużycia. Największy spadek nastąpił w gminie, która w 2002 roku miała największe zużycie jednostkowe. Z kolei w dwóch gminach o najniższym zużyciu w 2002 roku (Brudzeń Duży, Bodzanów) nastąpił wysokie wzrosty jednostkowego wskaźnika.

Należy obawiać się, że w długiej perspektywie przeciętne zużycie jednostkowe stabilizować się będzie na poziomie 90-100 l/m/d. Przy spodziewanym spadku liczby mieszkańców oznaczać to będzie spadek zapotrzebowania na wodę. Lokalnie w poszczególnych podsystemach może oznaczać to znaczący wzrost jednostkowych kosztów eksploatacyjnych wynikający ze znaczącego udziału stałych kosztów w ogólnych kosztach zaopatrzenia w wodę.

Jednocześnie stosunkowo nowa sieć podlega procesom naturalnego zużycia, które nie zawsze są kompensowane odpowiednimi inwestycjami odtworzeniowymi. W takiej sytuacji rosnać mogą straty wody, a także jednostkowe koszty produkcji wody.

Należy zaznaczyć, że mimo znaczącej poprawy zaopatrzenia ludności w wodę w regionie plockim wciąż jeszcze na terenach wiejskich są obszary pozbawione wody dobrej jakości oraz takie, gdzie występują niedobory ilościowe.

1.2. Ujęcia wody, stacje uzdatniania.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Do sieci wodociągowej w OFAP dostarczana jest przede wszystkim woda z ujęć podziemnych. Jedynym dużym ujęciem powierzchniowym jest ujęcie wód Grabówka (z Wisły) dostarczające część wody do Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Górnej w Płocku. Ujęcie posiada pozwolenie wodnoprawne na pobór wód w ilości - 25 000 m³/dobę. Zgodnie z danymi z Wodociągów Płockich ilość wody pobranej z Wisły wyniosła w 2013 roku 4.106.185 m³, a w 2012 roku 4.447.336 m³.

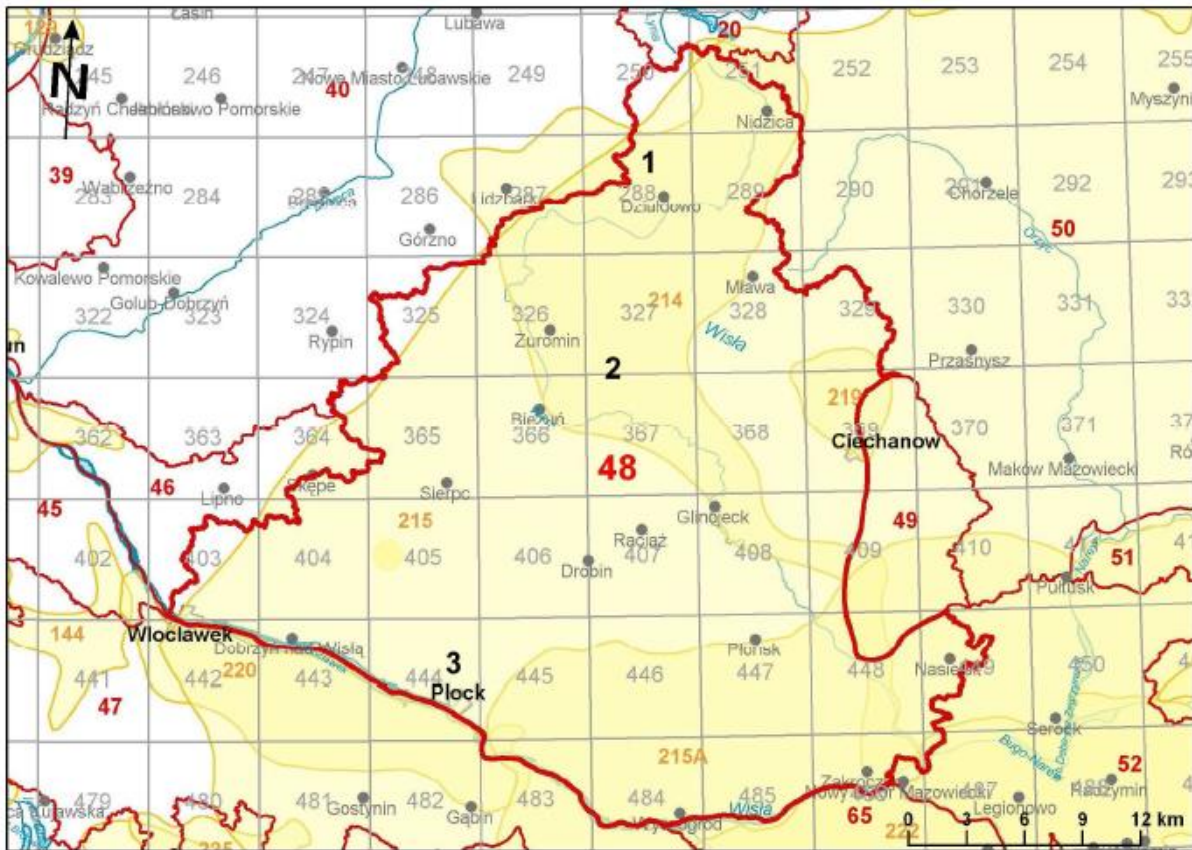
Pozostałą część zapotrzebowania systemów wodociągowych na wodę w OFAP zaspokajają zasoby wód podziemnych. W myśl polskiego prawa wodnego, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) jest jednolita część wód (JCW). Jednolita część wód jest pojęciem obejmującym również wody podziemne (jednolita część wód podziemnych - JCWPd). Za JCWPd uznaje się określoną objętość wód podziemnych znajdującą się wewnątrz warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. OFAP obejmuje dwie JCWPd: 47 i 48 położone w regionie Środkowej Wisły.

JCWPd 48: powierzchnia: 7730,41 km²; głębokość występowania wód słodkich ok. 100-300 m. W czwartorzędzie występuje jeden, dwa lub trzy poziomy wodonośne nie będące w łączności hydraulicznej z poziomem mioceńskim. Pojedynczy poziom mioceński występuje na części obszaru JCWPd i z reguły nie posiada łączności z poziomem oligoceńskim. W utworach oligocenu występuje jeden poziom wodonośny, który ma kontakt hydrauliczny z wodami występującymi w kredzie.

Rysunek 8. Lokalizacja JCWPd 48.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

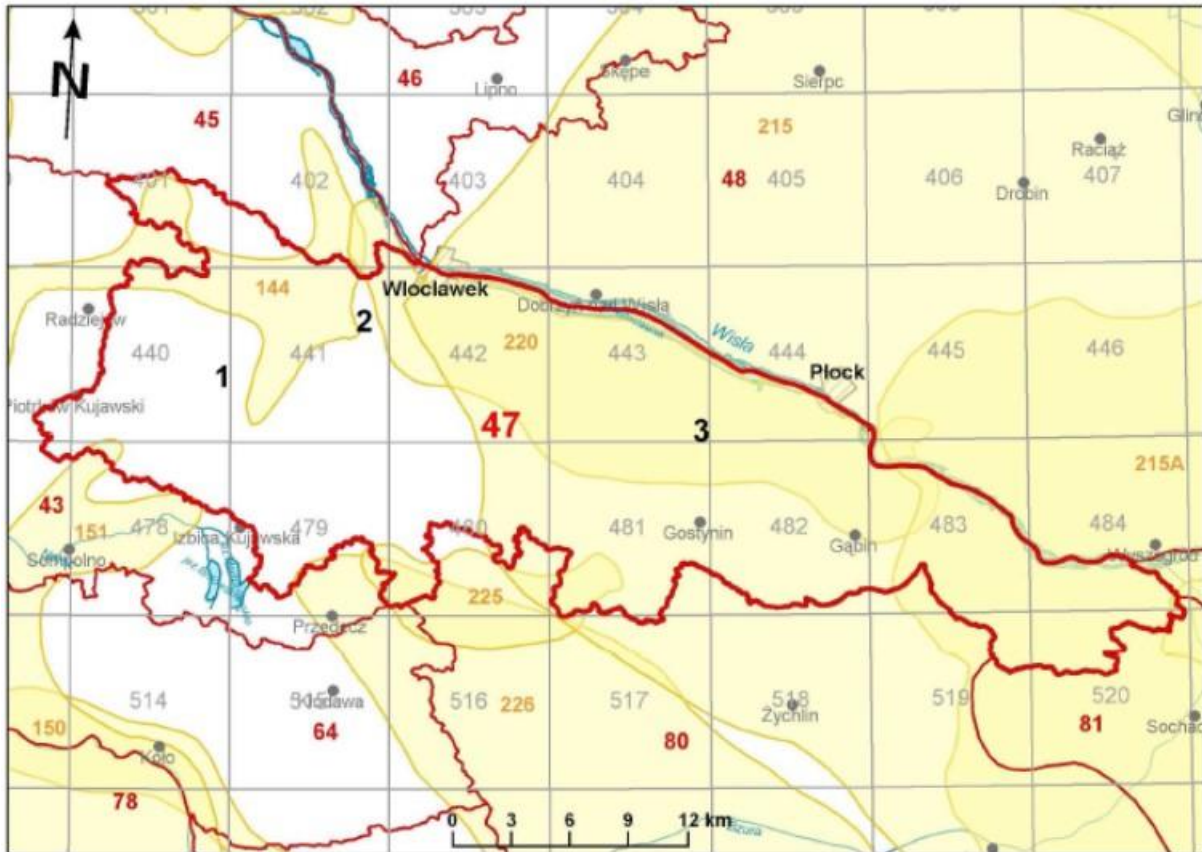
Źródło: Materiały KZGW.

JCWPd 47: powierzchnia: 2774,62 km²; głębokość występowania wód słodkich ok. 20-250 m. W czwartorzędzie występuje jeden lub dwa poziomy wodonośne nie będące w łączności hydraulicznej z poziomem mioceniowym. Poziom mioceniowy występuje na części obszaru JCWPd i z reguły posiada łączność z poziomem oligoceniowym. Poziom oligoceniowy występuje na całym obszarze JCWPd, jednak na części obszaru wody tego poziomu są zasolone posiadają kontakt hydrauliczny z wodami występującymi w kredzie lub jurze. Cecha szczególna JCWPd (ilościowa, chemiczna): ascensyjne zasolenie poziomu górnokredowego solankami z jury; ascensyjne zasolenie poziomu Q i OI wodami poziomu jurajskiego w rejonie Wieńca Zdroju; głęboka nie przewiercona strefa wód słodkich obejmująca wodonośną węglanową kredę górną i piaskowcową kredę dolną.

Rysunek 9. Lokalizacja JCWPd 47.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Źródło: Materiały KZGW.

Główny użytkowy poziom wodonośny na terenie województwa mazowieckiego, jak i OFAP występuje w piaszczystych utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych oraz kredowych. Zasadnicze znaczenie ma jednak poziom IV-rzędowy. Decydują o tym największe zasoby tych wód, najłatwiejsza ich odnawialność oraz najpłytsze ich występowanie. Charakteryzuje się on także zmienną głębokością występowania, zmiennym stopniem izolacji od wpływu czynników powierzchniowych, a także różną miąższością, czyli stopniem zagrożenia wód podziemnych przed zanieczyszczeniami mogącymi przedostać się z powierzchni terenu do użytkowego poziomu wodonośnego.

W OFAP występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): GZWP Nr 215 i GZWP Nr 220.

GZWP Nr 215⁶ – to rozległy zbiornik wód porowych występujących w osadach trzeciorzędowych wyróżnionych jako Subniecka Warszawska. Średnia głębokość ujęć czerpiących wodę z tej jednostki jest znaczna i wynosi 160 m. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 250.000 m³/d, a moduł (jednostkowa wydajność) przyjmuje niską wartość 0.06 litra na sekundę z kilometra kwadratowego $\{l/(sxkm^2)\}$, co świadczy o bardzo ograniczonym tempie odnawialności zasobów. Znaczna głębokość

⁶ Opis na podstawie opracowania Zarządu Powiatu Płockiego: „Zrównoważony rozwój powiatu płockiego w świetle realizacji w latach 2003 – 2004 „Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami w powiecie płockim do 2010 r.” Płock, październik 2005 r.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

subzbiornika decyduje o jego stosunkowo dobrej izolacji od powierzchni i znajduje swój wyraz w niewielkim ok. 5 % udziale obszarów ONO (obszarów najwyższej ochrony) i OWO (obszarów wysokiej ochrony) w stosunku do całej powierzchni GZWP. Klasa jakości wód: I c, I a i I b. Na obszarze GZWP Nr 215 w granicach powiatu płockiego nie wyróżniono obszarów ochrony typu ONO i OWO.

GZWP Nr 220⁷ – to zbiornik wód porowych występujących w pradolinnych osadach czwartorzędowych, wyróżniony jako Pradolina Środkowej Wisły (Włocławek – Płock). Średnia głębokość ujęć czerpiących wodę z tej jednostki wynosi 60 m. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne są dosyć znaczne i wynoszą 300.000 m³/dobę. Moduł zasobowy jest wielokrotnie wyższy niż dla omawianych poprzednio głębszych zasobów trzeciorzędowych i dla wyróżnionego czwartorzędowego zbiornika pradolinnej środkowej Wisły wynosi 1.67 l/(sxkm²). Świadczy to o znacznie większym tempie odnawialności zasobów, z czym jednak wiąże się także większa podatność na skażenia. Na analizowanym odcinku GZWP przepływ wód podziemnych w kierunku Wisły jest średnio szybki (30 – 100 m/rok) oraz szybki (100 – 300 m/rok). Występowanie zbiornika na płytszych głębokościach w czwartorzędowej pradolinnej formacji rzutuje na zdecydowanie gorsze warunki izolacji tych wód od powierzchni. Czwartorzędowe zbiorniki pradolinne traktowane są jako w całości otwarte od powierzchni. Ewentualne, nieciągłe poziomy madowe, występujące na tarasach rzecznych nie stanowią wystarczającego poziomu izolacyjnego, zabezpieczającego zbiornik przed zanieczyszczeniami. Stąd udział obszarów ONO i OWO w stosunku do całej powierzchni GZWP wynosi ponad 55 %.

Największy udział w produkcji wody w OFAP mają Wodociągi Płockie sp. z o.o. Do płockiej sieci wodociągowej trafia uzdatniona woda z ujęcia powierzchniowego i ujęć głębinowych. Ilość pobranej wody z ujęć głębinowych wyniosła w 2013 roku 2.128.606 m³, a w 2012 roku 2.296.587 m³. Woda trafia do sieci z ze stacji uzdatniania:

1) Stacja uzdatniania wody ul. Górna SUW w Płocku zaopatrywana jest w wodę surową z ujęć głębinowych (dwa poziomy wodonośne) w Borowiczkach Pieńkach oraz w wodę powierzchniową z rzeki Wisły, za pośrednictwem ujęcia Grabówka. Oba rodzaje wód poddawane są procesowi uzdatniania i w trakcie tego procesu są łączone ze sobą a następnie doprowadzane są do wspólnych zbiorników wody czystej i dalej tłoczone do miejskiej sieci wodociągowej. Stacja Uzdatniania wody w Płocku zlokalizowana jest przy ul. Górnej 56 B w północnej części miasta Płocka, w dzielnicy Podolszyce. Zdolność produkcyjna Stacji Uzdatniania Wody: wydajność 40.000 m³/dobę.

2) Stacja uzdatniania Wody – Góry produkuje (uzdatnia) wodę dla mieszkańców dzielnicy Góry i Ciechomice. Woda pochodzi z dwóch studni głębinowych, które czerpią wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Woda z poszczególnych studni pompowana jest do stacji uzdatniania przy pomocy pomp głębinowych zainstalowanych w poszczególnych studniach. Studnie te pracują naprzemiennie. Technologia uzdatniania wody polega na usuwaniu związków żelaza i manganu z ujmowanej wody. Schemat technologiczny jest typowy dla uzdatniania wód podziemnych i obejmuje: napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja za pomocą podchlorynu sodu.

⁷ Opis na podstawie opracowania Zarządu Powiatu Płockiego: „Zrównoważony rozwój powiatu płockiego w świetle realizacji w latach 2003 – 2004 „Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami w powiecie płockim do 2010 r.” Płock, październik 2005 r.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Pozostałe obiekty związane z zaopatrzeniem w wodę w OFAP pobierają znacznie mniejsze ilości wody. Do większych obiektów należą:

- 1) SUW przy ul. Ziejkowej (maksymalna zdolność wydobycia wody, według pozwolenia wodnoprawnego wynosi 1700m³/d) i SUW przy ul. Kolonia (maksymalna zdolność produkcji wody stacji, według pozwolenia wodnoprawnego, wynosi 1500 m³/d) w Gostyninie. Są to stacje dwustopniowe, uzdatniona woda trafia do zbiorników, a następnie jest wprowadzana do sieci. Proces technologiczny poboru i uzdatniania wody opiera się na metodzie filtracji, przy zastosowaniu złóż żwirowych z uwzględnieniem prowadzenia procesu dezynfekcji końcowej i pełnej automatyzacji wszystkich procesów. Ujęcie wody przy ul. Ziejkowej obejmuje 3 studnie głębinowe Nr 4, Nr 5 i Nr 6, wykorzystujące zasoby wody z utworów mioceńskich. Ujęcie wody przy ul. Kolonia obejmuje 2 studnie głębinowe o nazwie K-1 i K-2, wykorzystujące zasoby wody z utworów kredowych. Stacja Uzdatniania Wody przy ul. Ziejkowej została oddana do eksploatacji w 1995 roku. Stacja Uzdatniania Wody przy ul. Kolonia oddana została do eksploatacji w 1984r.
- 2) SUW w Maliszewku (gm. Drobin) - automatyczna kontenerowa stacja uzdatniania wody o wydajności 50 m³/h. Stacja korzysta z dwóch studni głębinowych.
- 3) SUW w Stanowie (gm. Bodzanów) – obecnie trwają zaawansowane prace przy modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Stanowie, w ramach projektu pn.: „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Bodzanów”. Zadanie jest współfinansowane ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (wartość inwestycji to 3.055.808,00zł. z czego dofinansowanie to 75% wartości zadania). Zadanie obejmuje modernizację układu technologicznego w celu ujednoczenia technologii uzdatniania wody oraz wzrostu wymagań jakościowych stawianym wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Realizacja inwestycji pozwoli na poprawę wydajności pracy stacji, a także zdecydowanie poprawi jakość dostarczanej mieszkańcom wody.
- 4) SUW w Przykorach (gm. Mała Wieś) pracuje w oparciu o cztery studnie głębinowe. Stacja została rozbudowana i zmodernizowana w 2009 roku. Zmodernizowany układ produkcji wody pozwala na produkcję 900 m³/d.
- 5) SUW w Lucieniu (gm. Gostynin) wykorzystuje dwie studnie głębinowe (Nr-1, głębokość 35,50m, Nr-2, głębokość 36,00m) czerpiące wody czwartorzędowe, wielkość poboru ok. 150 tys. m³/rok.

Poza wymienionymi powyżej większymi obiektami związanymi z systemami wodociągowymi w OFAP występują liczne niewielkie, lokalne ujęcia wody. W przypadku tych obiektów, które nie są włączone do większych systemów, pojawiać się mogą problemy z zapewnieniem odpowiednio wysokiej jakości wody. Przy znacznym rozproszeniu w terenie znacznie trudniejsze jest zapewnienie właściwego monitoringu. Duże ujęcia podlegają regularnym kontrolom jakości ujmowanej i dostarczanej wody. Podobny system monitoringu dla rozproszonych w terenie małych ujęć wiąże się z dużymi kosztami. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy w gminie brak jest wyodrębnionego podmiotu pełniącego funkcję przedsiębiorstwa w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków posiadającego własne laboratorium i wyszkoloną kadre.

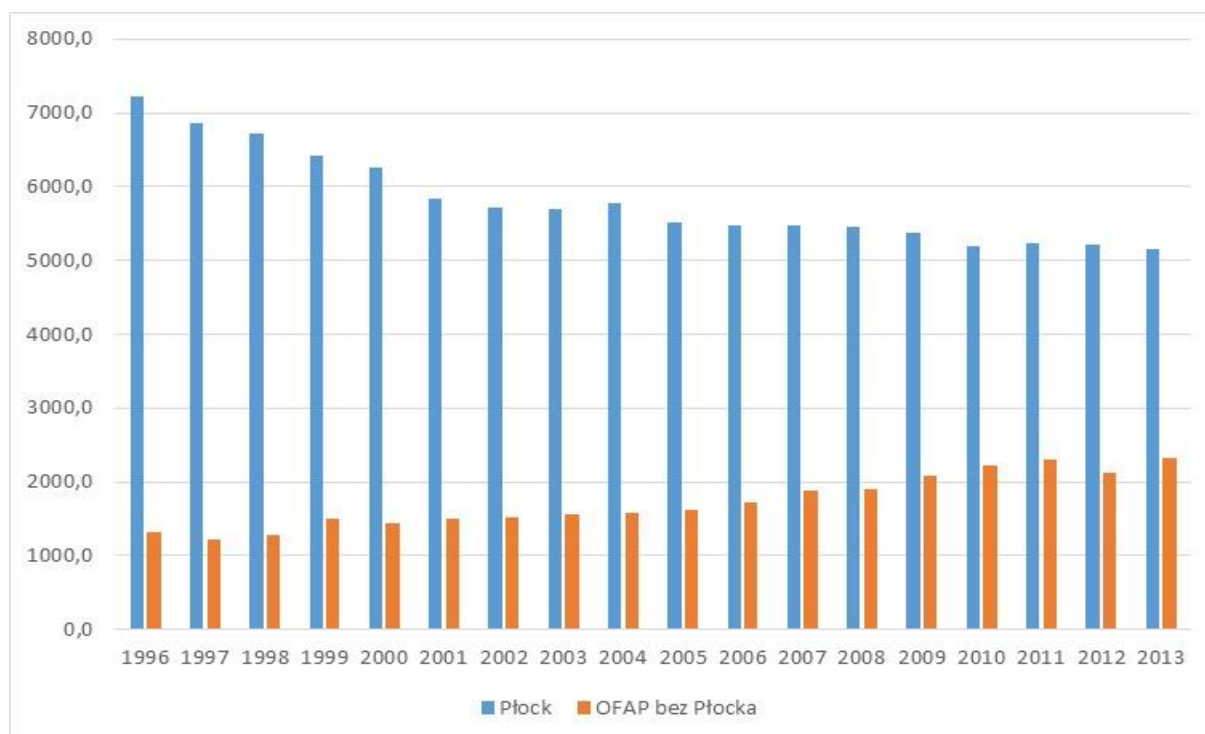
Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

1.3. Sieć kanalizacyjna

Zgodnie z danymi GUS łączna ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania odprowadzonych do wód lub do ziemi wyniosła w OFAP w 2013 roku 21.935.000 m³. Znaczna większość tych ścieków odprowadzona została z Płocka – 19.488.000 m³, czyli blisko 89%. Blisko 100% ścieków odprowadzanych na obszarze OFAP było w 2013 roku oczyszczane (21.933.000 m³). Jedynie część ogólnej ilości ścieków odprowadzonych, została odprowadzona systemami komunalnymi. Ścieki komunalne⁸ stanowiły w OFAP w 2013 r. jedynie ok. 34%, przy czym taki poziom wskaźnika wynika z bardzo wysokiego udziału ścieków przemysłowych w Płocku (w 2013 było to 73,5%). Na obszarze OFAP poza Płockiem ścieki komunalne stanowiły prawie 95% łącznej ilości odprowadzonych ścieków przemysłowych i komunalnych.

łączna ilość ścieków odprowadzanych do kanalizacji komunalnej w OFAP w 2013 roku wyniosła 7.479.000 m³, w tym 5.156.000 m³ (prawie 67%) było ścieków z Płocka.

Rysunek 10. Ścieki odprowadzane do kanalizacji komunalnej w OFAP w latach 1996-2013 (tys. m³).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

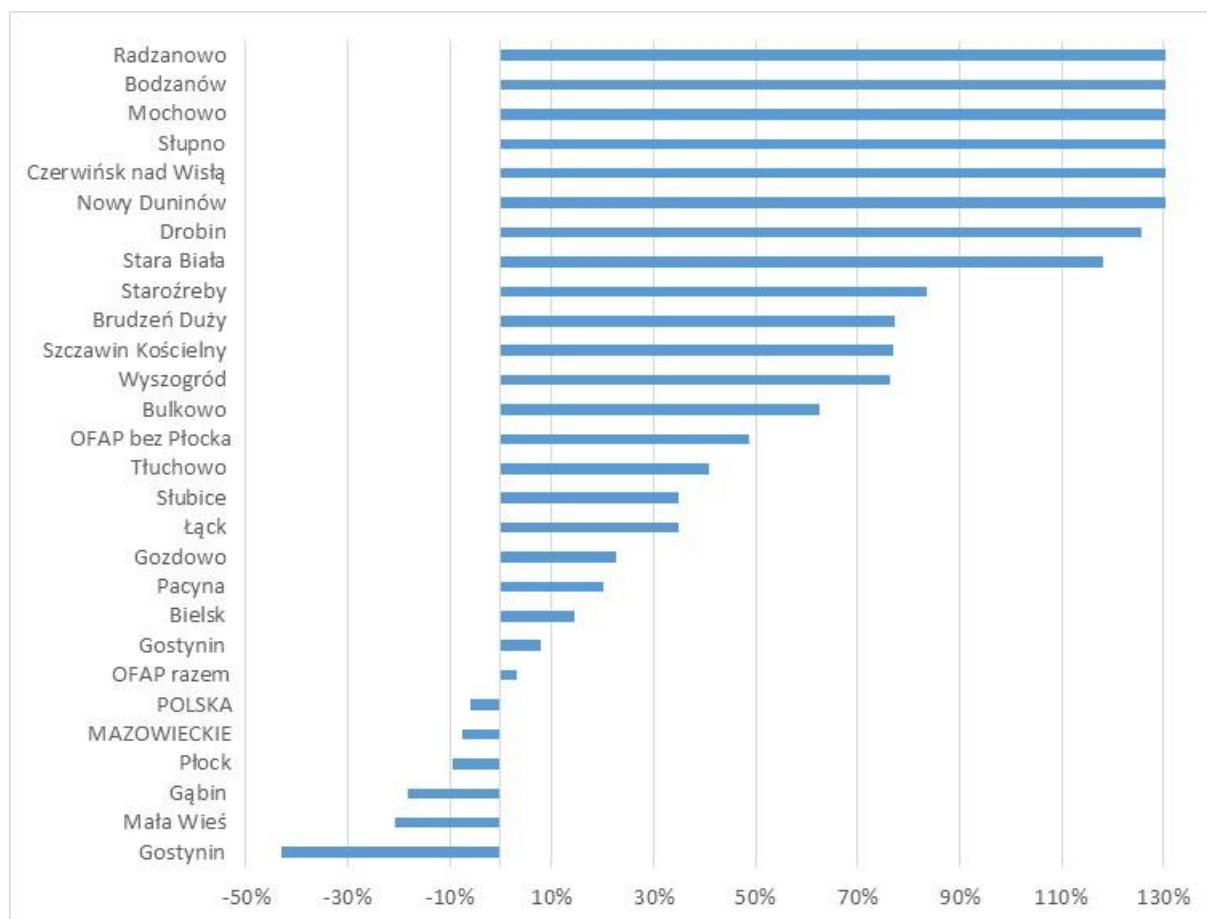
⁸ Podobnie jak w przypadku wodociągów jedynie część tych ścieków pochodziła z gospodarstw domowych, pozostała część to ścieki trafiające do komunalnych sieci kanalizacyjnych z nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają ścieki zbliżone swoim charakterem do komunalnych (np. szkoły, urzędy, działalność produkcyjna itp.).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Jak widać w ciągu ostatnich 17 lat stale wzrastała ilość ścieków komunalnych na obszarze OFAP poza Płockiem, a jednocześnie w Płocku ilość ścieków spadała (przyczyny tego spadku są podobne jak w przypadku zużycia wody – ilość ścieków określana jest najczęściej na podstawie wskazań liczników wody). Jeżeli chodzi o obszar OFAP poza Płockiem to przy stałym wzroście ilości ścieków, zmiany są zróżnicowane w poszczególnych gminach. Poniżej na rysunku zostały przedstawione wskaźniki zmiany ilości ścieków z ostatniej dekady.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Rysunek 11. Procentowa zmiana ilości ścieków w gminach OFAP w 2013 roku w stosunku do roku 2003.

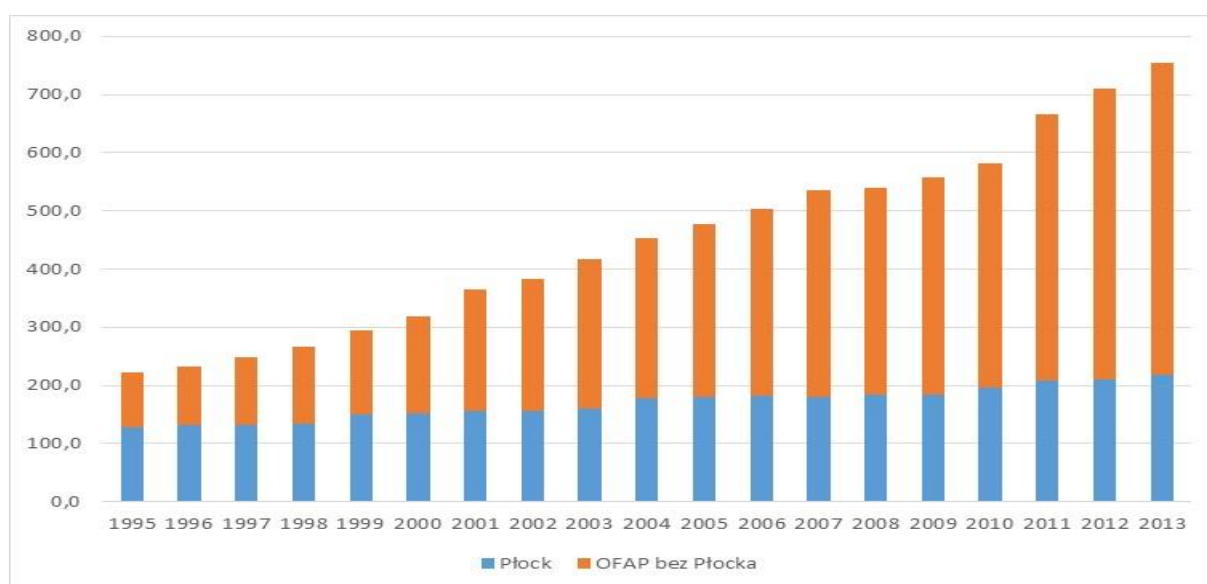
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jak widać w przypadku trzech gmin (gmina miejska Gostynin, gmina Mała Wieś oraz miasto i gmina Gąbin) w okresie 2003-2013 nastąpił spadek ilości odprowadzanych ścieków nawet wyższy niż w Płocku. W tym samym czasie w sześciu gminach mieliśmy do czynienia z bardzo dużym w wymiarze procentowym wzroście ilości ścieków (Nowy Duninów - 221%, Czerwińsk nad Wisłą - 233%, Słupno - 415%, Mochowo - 471%, Bodzanów - 2100%, Radzanowo - 19900%). W przypadku części z tych gmin był to wzrost z bardzo niskiego, w roku 2003, poziomu (dotyczy to zwłaszcza Bodzanowa i Radzanowa). Ilościowo największe wzrosty ilości ścieków w ostatniej dekadzie nastąpiły w Słupnie (177.000 m³) i Starej Białej (113.000 m³). Łącznie w tych gminach OFAP (było to 20 gmin), w których w ostatniej dekadzie nastąpił wzrost ilości ścieków, przybyło 825.000 m³. Wzrost ilości ścieków w wymienionych wcześniej gminach Słupnie i Starej Białej stanowił ponad 1/3 łącznego wzrostu. Co należy wiązać nie tylko z rozbudową sieci kanalizacyjnej, ale również ze zmianami liczby mieszkańców tych gmin. Jednakże wzrost ilości ścieków nie nastąpiłby bez znaczącej rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Poniżej na rysunku przedstawione zostały zmiany długości czynnej sieci kanalizacyjnej w OFAP w ciągu ostatnich osiemnastu lat.

Rysunek 12. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w OFAP w latach 1995-2013 (km).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

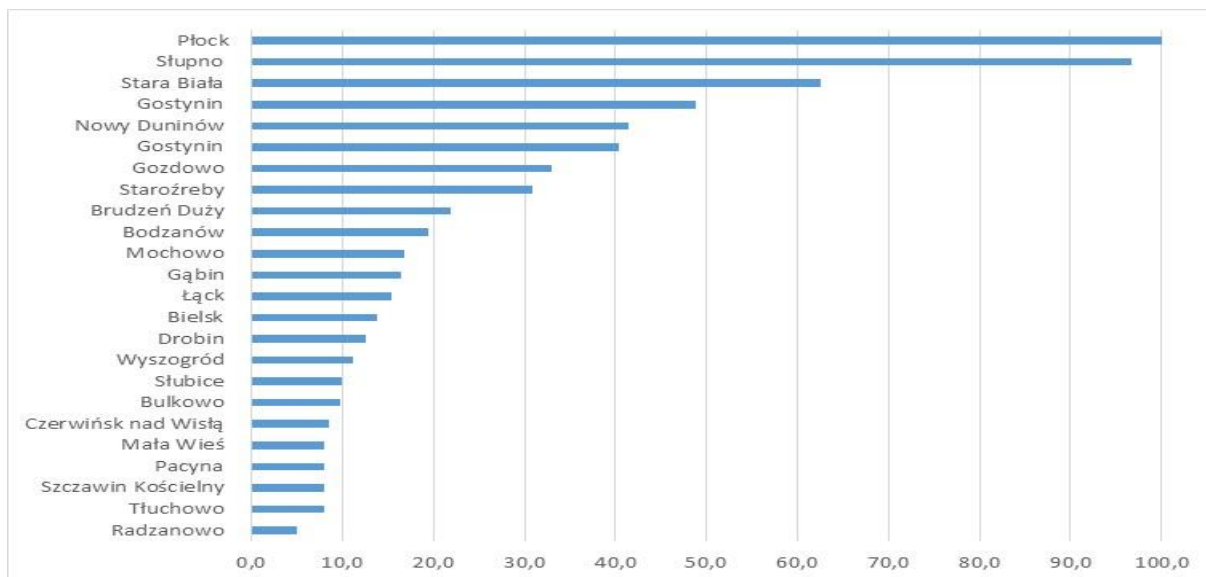
Jak widać na rysunku od 1995 roku długość sieci kanalizacyjnej w pierwszej dekadzie podwoiła się, a w kolejnej być może ponownie się podwoi.

W 2013 roku na terenie OFAP było łącznie niecałe 765 km czynnej sieci kanalizacyjnej, z czego blisko połowa (prawie 377 km) w trzech gminach: Płocku (217,6 km), Słupnie (96,7 km) i Starej Białej (62,6 km). Uwzględniając kolejne trzy gminy o najdłuższej sieci kanalizacyjnej (Gostynin miasto i gmina oraz Nowy Duninów), w 6 gminach znajduje się blisko 2/3 wszystkich sieci OFAP.

Poniżej na rysunku przedstawione zostały długości sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach OFAP.

Rysunek 13. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminach OFAP w 2013 roku (km).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

1.4. Oczyszczalnie ścieków

Zgodnie z danymi Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska na obszarze powiatów płockiego i gostynińskiego są 43 oczyszczalnie komunalne (szczegółowe dane dotyczące oczyszczalni znajdują się w Załączniku 1). Większość z tych oczyszczalni to obiekty niewielkie mające lokalne znaczenie. Jedynie 10 z nich to oczyszczalnie uwzględnione w KPOSK, jako obsługujące wyznaczone aglomeracje ściekowe.

Największa z nich i najnowocześniejsza jest oczyszczalnia zlokalizowana w Maszewie w gminie Stara Biała. To obecnie jeden z najbardziej nowoczesnych obiektów tego typu w Polsce i Europie, który powstał przy znacznym wsparciu środkami Unii Europejskiej. Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Maszewie kosztowała ponad 80 mln złotych (etap I, II, III). Oczyszczalnia uruchomiona została rok temu. Zrealizowanie tego zadania przyniosło wymierny efekt w postaci umorzenia wielomilionowych (ponad 10,2 mln zł) kar naliczanych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz opłat podwyższonych za korzystanie ze środowiska, których termin płatności był odroczony przez Marszałka Województwa Mazowieckiego.

Obecnie wciąż trwają prace związane z systemem kanalizacji w Płocku, który odprowadza ścieki do tej oczyszczalni.

Rysunek 14. Oczyszczalnia ścieków w Maszewie.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

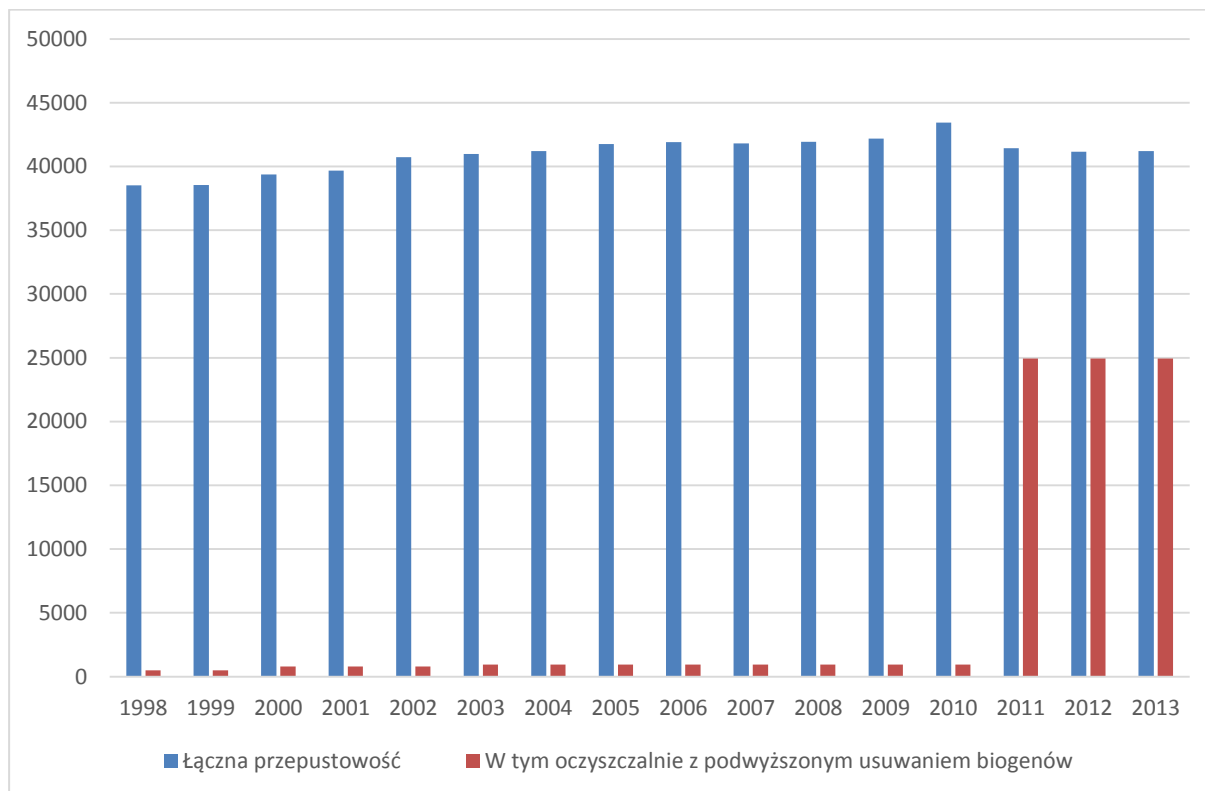
Źródło: <http://www.wodociagi.pl/web/arttykul/otwarciem-oczyszczalni-ciek-w-w-maszewie>

Zgodnie z danymi GUS komunalne oczyszczalnie w OFAP to oczyszczalnie biologiczne, przy czym jedynie trzy to oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów (oczyszczalnia w Maszewie oraz oczyszczalnie w gminach Brudzeń Duży i Staroźreby). Zgodnie z danymi GUS wielkość (przepustowość) oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów wynosi 24950 m³/d. Natomiast łączna przepustowość oczyszczalni wynosi 41207 m³/d.

Zatem udział oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów wynosi około 61%. Tak znaczny udział wynika z uruchomienia oczyszczalni w Maszewie. Wcześniej udział ten był na niskim poziomie. Na rysunku poniżej przedstawione zostały zmiany łącznej wielkości (przepustowości) oczyszczalni w OFAP w latach 1998-2013.

Rysunek 15. łączna wielkość (przepustowość) oczyszczalni w OFAP w latach 1998-2013.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Widać, że łączna przepustowość oczyszczalni w OFAP w analizowanym okresie niewiele się zmieniła. Natomiast parametry oczyszczalni niewątpliwie się w tym okresie poprawiły.

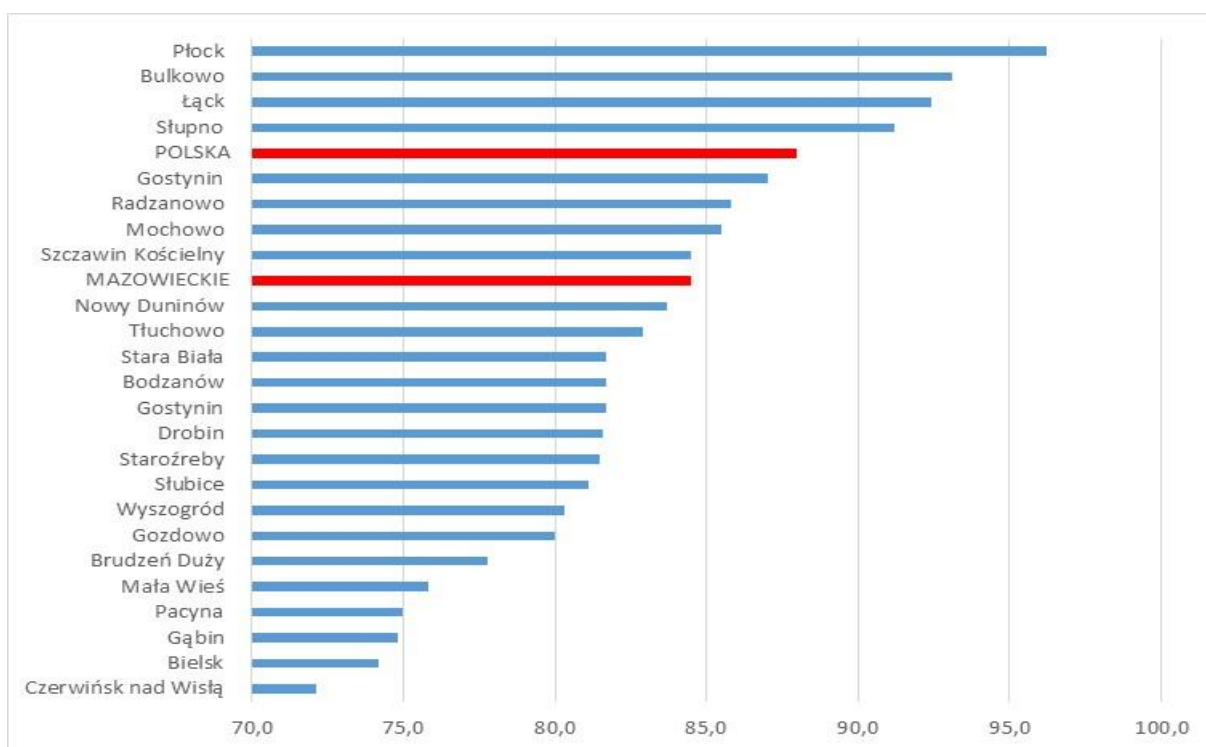
W oparciu o dane GUS: jednostkowe zużycie wody z sieci wodociągowej w poszczególnych gminach oraz liczbę osób faktycznie zamieszkujących w poszczególnych gminach oszacowana została hipotetyczna ilość ścieków dla całego OFAP. Tak oszacowana wielkość wynosi ok. 31 tys. m³/d. Stanowi to 75,7% łącznej przepustowości oczyszczalni OFAP. Oznacza to, uwzględniając ścieki trafiające do systemu kanalizacji komunalnej ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, że przepustowość oczyszczalni jest zbliżona do potrzeb. Problemem jest jakość stosowanych w większości oczyszczalni technologii oraz rozmieszczenie przestrzenne instalacji. Brak kanalizacji sprawia, że koszty oczyszczania ścieków na znacznym obszarze OFAP, pozbawionym sieci kanalizacyjnej, są wysokie. Składają się na to wysokie koszty dowozu ścieków oraz koszty oczyszczania ścieków dowożonych. Bariera kosztowa sprawia, że ścieki z obszarów pozbawionych kanalizacji trafiają w znacznej mierze do środowiska w sposób niekontrolowany. Należy to uznać za najpoważniejszy obecnie problem gospodarki wodno-ściekowej w OFAP.

1.5. Najważniejsze relacje w systemie wodno-ściekowym OFAP

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Poniżej na rysunku przedstawiono dane dotyczące osób korzystających z wodociągu w OFAP w 2013r. w relacji do ogółu mieszkańców.

Rysunek 16. Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w OFAP w 2013r (%).

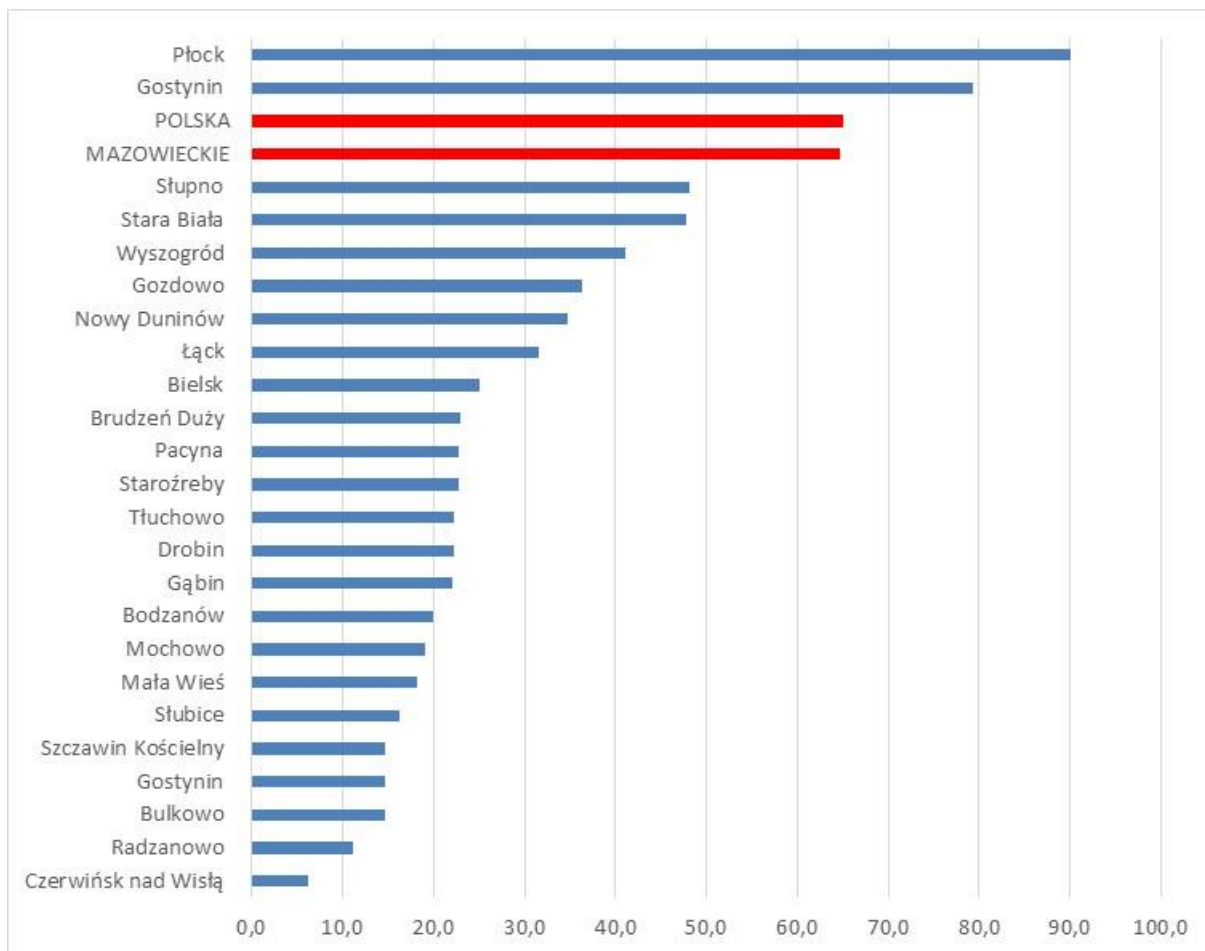
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jak widać na powyższym rysunku jedynie w czterech gminach (Płock, Bulkowo, Łąck, Słupno) z wodociągowaniem jest na poziomie wyższym niż średnio w kraju. Większość gmin pod względem tego wskaźnika jest poniżej średniej wojewódzkiej. W czterech gminach (Czerwińsk, Bielsk, Gąbin, Pacyna) ponad 25% mieszkańców nie ma dostępu do wodociągu.

Poniżej na kolejnym rysunku przedstawiono dane dotyczące osób korzystających z wodociągu w OFAP w 2013r. w relacji do ogółu mieszkańców.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Rysunek 17. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w OFAP w 2013r (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

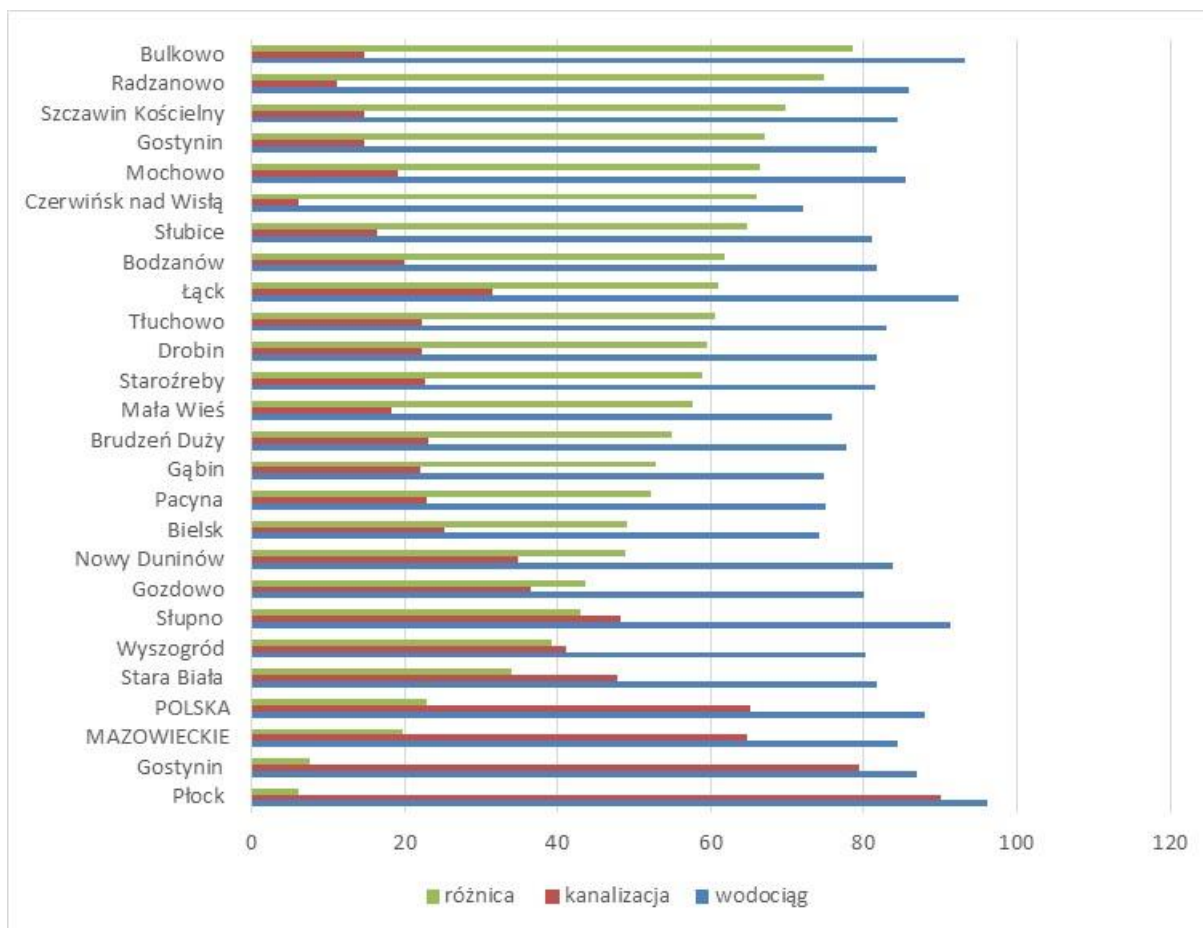
Jak widać na powyższym rysunku jedynie w Płocku i Gostyninie skanalizowanie jest na poziomie wyższym niż średnio w kraju i województwie. W pozostałych gminach skanalizowanie jest poniżej 50% i jedynie cztery gminy mają ten wskaźnik powyżej 30%.

Niepojęcym zjawiskiem występującym w wielu gminach w OFAP jest utrzymująca się dysproporcja między poziomem zwodociągowania i skanalizowania. Oznacza to, że znaczna część tych mieszkańców gmin korzystających z wodociągu nie odprowadza powstających ścieków do sieci kanalizacyjnej. Brak sieci kanalizacyjnej w każdej sytuacji stwarza pewne ryzyko przedostawania się ścieków do środowiska w sposób nieuporządkowany. Jednakże w analizowanym przypadku zagrożenia rosną ze

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

względu na przeciętnie większe zużycie wody w gospodarstwach korzystających z sieci wodociągowej. Poniżej zestawiono dane dotyczące osób korzystających z wodociągu i kanalizacji w OFAP w 2013r. w relacji do ogółu mieszkańców oraz udziału osób korzystających z wodociągu, a nie korzystających z kanalizacji (różnica wcześniejszych wskaźników).

Rysunek 18. Korzystający z wodociągu i kanalizacji w % ogółu ludności w OFAP w 2013r oraz udział osób korzystających z wodociągu, a nie korzystających z kanalizacji - różnica. (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

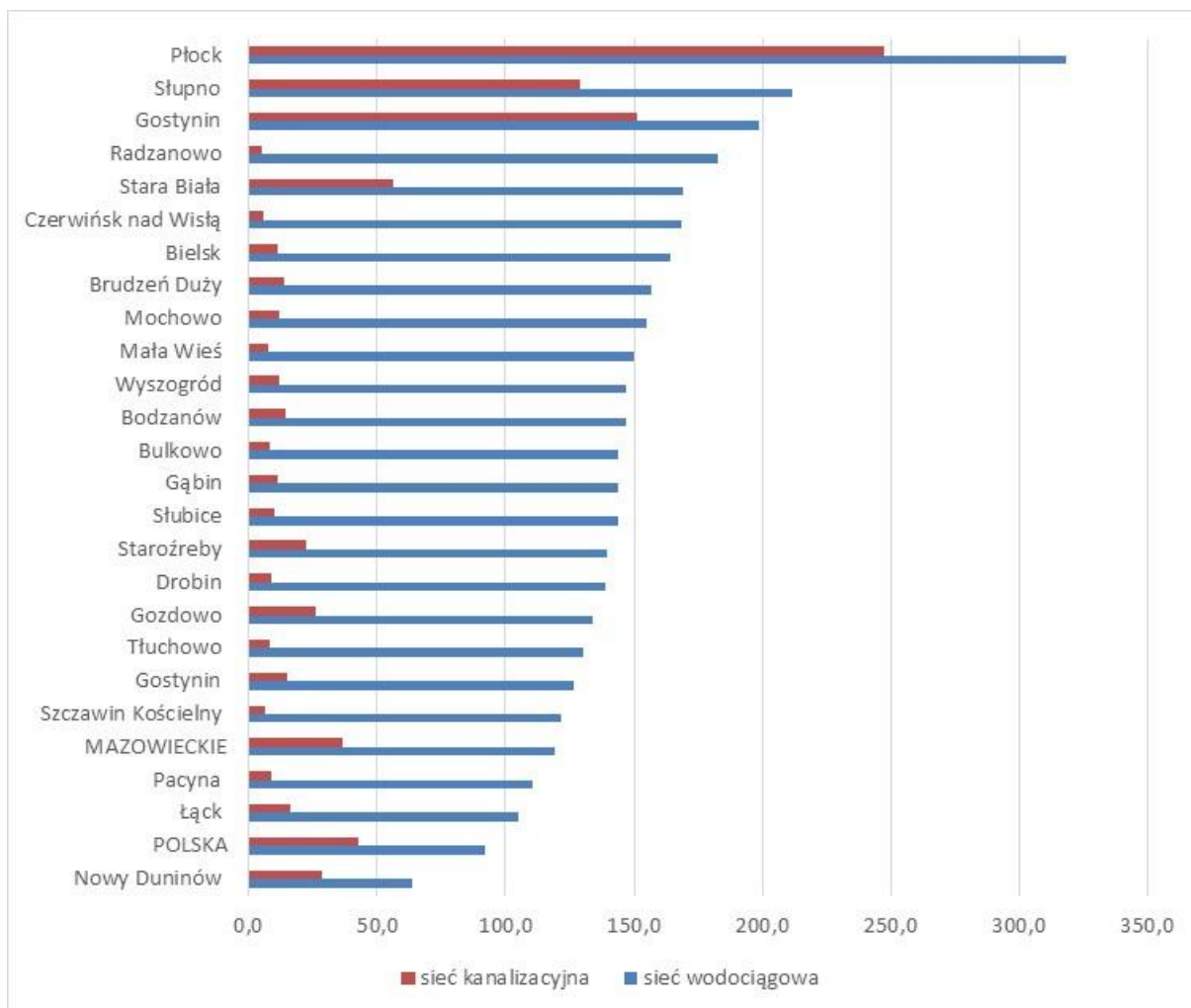
Jak widać na powyższym rysunku ponownie jedynie w przypadku Płocka i Gostynina analizowany wskaźnik jest lepszy (niższy) niż w średnie wojewódzkie i krajowe. W przypadku większości gmin ponad połowa mieszkańców korzysta z wodociągu jednocześnie nie mając dostępu do kanalizacji.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Wyposażenie w sieć kanalizacyjną korzystających z wodociągu w OFAP to zadanie niemożliwe do realizacji. O skali takiego przedsięwzięcia świadczy także zestawie danych dotyczących sieci rozdzielczej (wodociągowej i kanalizacyjnej) na 100 km² (rysunek poniżej).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Rysunek 19. Sieć rozdzielcza (wodociągowej i kanalizacyjnej) na 100 km² w OFAP w 2013r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jak widać na rysunku przy dzisiejszej rozpiętości pokrycia siecią między siecią wodociągową, a kanalizacyjną w większości gmin konieczne byłoby zbudowanie wielu kilometrów kanalizacji. Poza wielkością kosztów inwestycyjnych takiego przedsięwzięcia nie da się uzasadnić ze względu na niską gęstość zaludnienia większości nieskanalizowanych dotychczas terenów OFAP. Znacząca rozbudowa kanalizacji będzie kosztowna pod względem inwestycyjnym i eksploatacyjnym.

W wielu przypadkach alternatywą mogą być przydomowe oczyszczalnie lub zbiorniki bezodpływowe. Poniżej w tabeli zostały zestawione dane dotyczące przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Tabela 1. Przydomowe oczyszczalnie i zbiorniki bezodpływowe w OFAP.

Jednostka terytorialna	zbiorniki bezodpływowe	oczyszczalnie przydomowe	RAZEM
Radzanowo	2124	75	2199
Gostynin	1970	221	2191
Gąbin	1852	41	1893
Bodzanów	1543	57	1600
Płock	1499	56	1555
Bielsk	1442	64	1506
Czerwińsk nad Wisłą	1320	40	1360
Brudzeń Duży	1326	20	1346
Mochowo	916	387	1303
Staroźreby	1218	15	1233
Łąck	1007	48	1055
Mała Wieś	923	7	930
Bulkowo	787	141	928
Gozdowo	787	22	809
Szczawin Kościelny	790	9	799
Pacyna	749	19	768
Słupno	673	22	695
Słubice	545	44	589
Nowy Duninów	537	48	585
Drobin	543	8	551
Wyszogród	527	2	529
Tłuchowo	171	349	520
Stara Biała	395	61	456
Gostynin	359	18	377

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

W oparciu o powyższe dane oszacowano ilość osób korzystających z indywidualnych rozwiązań w OFAP, przyjmując, że z każdej instalacji korzysta jedno gospodarstwo domowe i przyjmując przeciętną wielkość gospodarstwa w każdej gminie. Na tej podstawie i na podstawie liczby osób korzystających z kanalizacji oraz na podstawie liczby osób zamieszkujących OFAP oszacowano liczbę osób, które zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi nie mają żadnego systemu odprowadzenia lub gromadzenia ścieków. Łącznie na analizowanym obszarze liczbę takich osób oszacowano na ponad 50 tys. co stanowi ponad 17% łącznej liczby mieszkańców. Dla większości gmin wyliczony wskaźnik był wyższy niż 20%, dla dwóch przekraczał 40%, a w jednym przypadku 50%. Oznacza to, że znaczna część mieszkańców OFAP w zakresie gospodarowania ściekami znajduje się poza wszelką ewidencją. Trudno jednoznacznie stwierdzić, czy przyczyną są niewłaściwie prowadzone rejestry przydomowych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych, czy są to osoby zamieszkujące na nieruchomościach pozbawionych jakichkolwiek urządzeń odprowadzających ścieki lub gromadzących nieczystości płynne.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

II.2 Pożądany stan lokalnej sieci wodno-kanalizacyjnej

II.2.1. Potrzeby w zakresie budowy i przebudowy sieci wodociągowej

Na podstawie zgromadzonych informacji można stwierdzić, że mimo rozbudowy sieci wodociągowej w ostatnich dwóch dekadach wciąż na znacznej części OFAP występują niedobory ilościowe w tym zakresie. Znaczna część mieszkańców ma ograniczony dostęp do sieci wodociągowej. Dotyczy to zwłaszcza gmin: Bielsk, Czerwińsk, Gąbin, Pacyna. W gminach tych ponad 25% mieszkańców nie ma dostępu do sieci wodociągowej (grupa W1). Drugą grupę tworzy 10 gmin, w których poziom zwodociągowania jest niższy niż średnio na Mazowszu (grupa W2). Trzecią gminy, w których poziom zwodociągowania jest wyższy niż średnio na Mazowszu, ale niższy niż średnio w kraju (grupa W3). Czwarta grupa obejmuje gminy o wyższym niż średnio w kraju poziomie zwodociągowania (grupa W4). Najpilniejsza potrzeba rozbudowy sieci występuje w grupie W1.

Wyróżnione grupy są dodatkowo zróżnicowane wewnętrznie. Przede wszystkim różna może być presja ze strony odbiorców. Wzrost zapotrzebowania może wynikać z wzrostu liczby mieszkańców (gminy sąsiadujące z Płockiem), rosnącego ruchu turystycznego (przede wszystkim Pojezierze Gostynińsko – Włocławskie), potrzeb związanych z działalnością gospodarczą (rolniczą i poza rolniczą, zwłaszcza w strefach aktywizacji gospodarczej regionu). Czynniki te powinny być uwzględnione przy ocenie potrzeb w zakresie rozwoju sieci wodociągowej.

W trakcie prowadzonych prac zadania związane z siecią wodociągową zostały przedstawione z gmin: Gąbin, Gostynin, Łąck, Słupno, Stara Biała, Staroźreby, Szczawin Kościelny, Wyszogród.

Poniżej zestawiona została lista zgłoszonych zadań:

- 1) Wykonanie koncepcji powiązania systemu wodno-kanalizacyjnego Miasta i Gminy Gąbin w ramach Aglomeracji Płockiej.
- 2) Wykonanie dokumentacji rozbudowy infrastruktury wod-kan na terenie Miasta i Gminy Gąbin.
- 3) Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Klusek-Miałkówek-Białe-Kazimierzów wraz z rozbudową sieci wodociągowej w gminie Gostynin.
- 4) Rozbudowa SUW w Białej w gminie Stara Biała.
- 5) Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Lucień w gminie Gostynin.
- 6) Budowa i modernizacja wodociągów w Wyszogrodzie.
- 7) Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach Mysłownia Nowa, Pomarzanki, Górki Pierwsze, Gorzewo, Halinów, Marianów Lucieński, Lucień, Zuzinów, Gulewo, Helenów, Zieleniec, Kazimierzów, Solec, Aleksandrynów, Bielawy, Strzałki, Bolesławów, Antoninów, Białe, Nowa Wieś w gminie Gostynin.
- 8) Remont/przebudowa sieci wodociągowej w m. Staroźreby.
- 9) Wykonanie dodatkowego otworu ujęcia wody w Słupnie.
- 10) Rozbudowa i modernizacja istniejących urządzeń wodociągowych na terenie gminy Łąck.
- 11) Modernizacja Automatycznej Stacji Uzdatniania Wody w Szczawinie Kościelnym.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Spośród zgłoszonych zadań, dwa zadania (1 i 2) zlokalizowane są w grupie W1. Kolejne sześć zadań zlokalizowanych jest w grupie W2. Zadanie 9 zlokalizowane jest w grupie W4 w strefie silnej urbanizacji, a zadanie 10 w grupie W4 w strefie turystycznej. Zadanie 11 jest zlokalizowane w grupie W3 i związane jest z poprawą efektywności systemu.

Zadania realizowane w zakresie rozbudowy sieci wodociągowej powinny być realizowane równolegle z zadaniami zapewniającymi oczyszczanie ścieków z nieruchomości, które są podłączone do sieci wodociągowej. W ramach aglomeracji ściekowych powinny być równolegle realizowane zadania rozbudowy sieci kanalizacyjnej. Na pozostałych obszarach powinny być realizowane lokalne systemy oczyszczania lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W trakcie prowadzonych dotychczas prac nie były zgłaszane problemy w zakresie jakości wody wodociągowej. Należy jednakże wziąć pod uwagę fakt, że dotychczas podstawowym problemem był brak dostępu do sieci wodociągowej dla znaczącej części mieszkańców. Zatem w ramach prowadzonych działań związanych z systemami wodociągowymi powinny być uwzględnione również zagadnienia jakości wody do picia.

Punktem wyjścia do tego powinno być upowszechnienie wiedzy z tego obszaru. Do tego celu można wykorzystać „Wytyczne dotyczące jakości wody do picia”⁹ Światowej Organizacji Zdrowia. Wytyczne są uznawane na całym świecie jako najbardziej wiarygodne informacje w sprawie jakości wody pitnej i często stanowią podstawę dla tworzenia krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych. Nowe wytyczne (czwarte wydanie) obejmują zalecenia dotyczące¹⁰:

- wody pitnej, bezpieczeństwa, w tym minimalnych procedur specyficznych wartości orientacyjnych i jak powinny być stosowane;
- mikrobiologicznych zagrożeń, które nadal są głównym problemem w krajach zarówno rozwijających się i rozwiniętych;
- zmian klimatycznych, powodujących zmianę temperatury wody i opadów, silne i długotrwałe susze czy zwiększoną ilość powodzi i jej skutków dla jakości wody i niedoboru wody, uznając znaczenie zarządzania skutkami tych zjawisk jako część strategii zarządzania wodą;
- zanieczyszczeń chemicznych w wodzie pitnej, w tym informacji na temat substancji chemicznych nie rozważanych wcześniej takich jak pestycydy;
- kluczowych chemikaliów odpowiedzialnych za efekty zdrowotne poprzez picie wody, w tym arsenu, fluoru i ołowiu, a także takich jak azotan, selen, uranu oraz ubocznych produktów dezynfekcji.

Wytyczne zawierają najnowsze badania naukowe i po raz pierwszy zostały wzbogacone o szczegółowe dane na temat niepokojących zanieczyszczeń pojawiających się w wodzie pitnej. Mają kluczowe znaczenie w rozwiązywaniu powszechnych obaw dotyczących możliwego zagrożenia dla zdrowia człowieka wynikających na przykład ze śladów leków wykrytych w wodzie pitnej. Zawierają setki ocen ryzyka w konkretnych zagrożeniach, których nośnikiem jest woda.

⁹ Wytyczne w wersji angielskiej dostępne są na stronie Światowej Organizacji Zdrowia http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/2011/dwq_guidelines/en/, wersję polską w wersji papierowej oferuje Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie <http://igwp.org.pl/publikacje>.

¹⁰ Za informacją ze strony <http://igwp.org.pl/publikacje/921-wytyczne-dotyczace-jakosci-wody-do-picia>.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Podczas kontaktów z przedstawicielami gmin odpowiedzialnymi za zagadnienia zaopatrzenia w wodę pojawiły się natomiast informacje na temat strat wody oraz wysokiego zużycia energii elektrycznej związanego z eksploatacją obiektów wodociągowych. Kwestie ograniczenia strat wody oraz zmniejszenia zużycia energii w procesach eksploatacyjnych powinny być każdorazowo analizowane przy opracowywaniu planowanych zadań. W razie potrzeby zadania rozwojowe i modernizacyjne powinny być uzupełniane przedsięwzięciami z tego zakresu.

Zgodnie z informacją o wynikach kontroli NIK „Prowadzenie przez gminy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków” istotne znaczenie w procesie racjonalnego wykorzystania wody mają straty wody w sieciach wodociągowych. Ponadto straty te rzutują na wysokość cen i opłat za wodę ponoszonych przez odbiorców. Straty przekraczające 34% wyprodukowanej wody, określane są w opracowaniach specjalistycznych jako marnotrawstwo wody.

Całkowite straty wody to różnica wynikająca z rocznego bilansu między objętością wody wtłoczonej do sieci wodociągowej a zużyciem wody przez odbiorców¹¹. Wielkość strat wody wskazuje, czy dystrybucja wody prowadzona jest w prawidłowy sposób, pozwala ocenić stan techniczny sieci, opomiarowanie oraz rozliczanie z odbiorcami. Bilansowanie wody w sieci jest uznawane za podstawowy element oceny efektywności pracy całego układu dystrybucji wody w aspekcie zużycia i strat wody.

Zgodnie z cytowanym artykułem straty można podzielić na rzeczywiste i pozorne. Straty rzeczywiste powodowane są wyciekami z nieszczelności przewodów wodociągowych, armatury, nieszczelnych instalacji. Straty pozorne wynikają z niedokładności i niejednoznaczności pomiarów, czyli tzw. błędów pomiarowych wynikających ze źle dobranych urządzeń pomiarowych, błędów metrologicznych, kradzieży wody.

Wśród działań zmierzających do ograniczenia poziomu strat wody można wymienić¹²:

- ciągły monitoring strat wody,
- poprawne prowadzenie bilansu wody,
- analizę zużycia wody przez odbiorców,
- opracowanie grupy wskaźników opisujących straty wody.

Podstawowym elementem oceny efektywności pracy, oraz stanu technicznego systemu wodociągu w aspekcie zużycia i strat wody jest jej prawidłowe zbilansowanie¹³. Niejednokrotnie przedsiębiorstwa wodociągowe nie dokonują takiego bilansu, a wielkość strat jest nie raz świadomie ukrywana lub zaniżana. Zdarza się, że całkowita objętość wody nie jest dokładnie mierzona przez przedsiębiorstwo, aby nie wykazywać rzeczywistych strat występujących w sieci. Ponad to zawyżane są wartości wody

¹¹ F.G.Piechurski, Straty wody i sposoby skutecznego ich ograniczania w systemach dystrybucji wody, Inżynier budownictwa, http://www.inzynierbudownictwa.pl/technika,materiały_i_tehnologie,artykuł,straty_wody_i_sposoby_skutecznego_ich_ograniczania_w_systemach_dystrybucji_wody,6965.

¹² Jak wyżej.

¹³ J.R.Rak, Ł.Sypień, Analiza strat wody w wodociągu Miasta Jasła, Czasopismo Inżynierii Lądowej, Środowiska I Architektury, JCEEA, t. XXX, z. 60 (3/13), lipiec-wrzesień 2013, s. 5-18 <http://doi.prz.edu.pl/pl/pdf/biis/44>.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

zużywanej na potrzeby własne w celu zaniżenia wykazywanego procentowego wskaźnika strat wody. Właściwe zarządzanie stratami wody powinno uwzględniać poniższe zasady¹⁴:

1. Podejmowane działania dotyczące ograniczenia strat wody powinny być prowadzone jednocześnie jako działania organizacyjne, remontowe modernizacyjne oraz inwestycyjne.
2. Niezbędne są inwestycje i zakup sprzętu oraz wyodrębnienie grupy pracowników zajmujących się problemem strat wody na różnych szczeblach struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa i zarządzania.
3. Bez prawidłowo wykonanego monitoringu przepływu, ciśnienia i dokładnych pomiarów z możliwością przekazu tych danych nie można mówić o poprawnej ocenie strat wody.
4. Bardzo małe wycieki na sieci wodociągowej (poniżej 0,2–0,5 m³/h km) są bardzo trudne do wykrycia.

Ograniczenie strat wody pozwoli poprawić efektywność energetyczną zaopatrzenia w wodę. Równoległe powinny być podejmowane działania związane ze stratami energii niezwiązanymi ze startami wody. Procesom wytwarzania ciśnienia przez pompy oraz transportu cieczy w instalacjach (układach) pompowych towarzyszą straty energii dwóch rodzajów¹⁵:

- straty nieuniknione, spowodowane przyczynami natury ogólnej (sprawność każdego rzeczywistego procesu fizycznego jest mniejsza od 100%),
- straty niepotrzebne, wynikłe z niewłaściwych rozwiązań technicznych, obniżające realnie możliwą do uzyskania sprawność procesu.

Przyczyny możliwych do uniknięcia i do wyeliminowania strat energii można podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne.

Przyczyny zewnętrzne to narzucone instalacji warunki brzegowe, na przykład zbyt wysokie ciśnienie wody sieciowej wymagane od pompowni wodociągowej, ciepłowni komunalnej lub innego obiektu pompowego ze strony odbiorcy cieczy.

Przyczyny wewnętrzne są ściśle związane z pompami i instalacją pompową w rozpatrywanym w obiekcie.

Najważniejszymi przyczynami strat niepotrzebnych, a więc możliwych do zlikwidowania lub choćby ograniczenia ich wartości, są:

- nieracjonalna struktura instalacji pompowych (kilka lub niekiedy nawet kilkanaście małych pomp zamiast jednej lub dwóch dużych),
- nieodpowiedni dobór pomp do instalacji, ze zbyt dużym zapasem wysokości podnoszenia H i/lub

¹⁴ F.G.Piechurski, Sposoby zarządzania stratami wody - cz. II, http://www.inzynierbudownictwa.pl/technika,materialy_i_tehnologie,artykul,sposoby_zarzadzania_stratami_wody_-_cz_ii,7461

¹⁵ W. Jędrał, Efektywność energetyczna pomp i instalacji pompowych, Seria wydawnicza PEMP, http://www.centrum.pemp.pl/dokumenty/biblioteka/PEMP_seria_wydawnicza3.pdf.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

wydajności Q ,

- postępujące z upływem lat zmiany warunków pracy instalacji,
- niewłaściwe rozwiązanie instalacji pod względem hydraulicznym,
- nieracjonalny, nadmiernie energochłonny sposób regulacji wydajności,
- zły stan techniczny pomp, eksploatowanych niekiedy przez 20...40 lat, lub nieodpowiednia jakość pomp i ich zbyt niskie wskutek tego sprawności η ,
- niewłaściwie dobrane (zbyt duże) elektryczne silniki napędowe,
- zbyt niskie sprawności η_s silników napędowych,
- błędy w eksploatacji pomp i instalacji pompowych.

W cytowanej publikacji omówione zostały różnorodne działania umożliwiające wydatne zmniejszenie energochłonności transportu cieczy. Jednakże zdaniem autora działania modernizacyjne, muszą być poprzedzone upowszechnieniem wiedzy o korzyściach oraz metodach modernizacji wśród szerokiej rzeszy użytkowników. Należy ich także przekonać o celowości systematycznego monitorowania energochłonności instalacji pompowych i / lub wykonywania okresowych pomiarów identyfikacyjnych (audytów energetycznych). Ich ocena powinna być dokonana przez niezależnych ekspertów, którzy pomogą też w opracowaniu zestawu niezbędnych działań naprawczych. Osiągnięcie efektów wymaga:

- racjonalnego doboru pomp do specyfiki układu,
- optymalizacji rozwiązań hydraulicznych instalacji pompowych,
- stosowania energooszczędnych napędów i układów regulacji / sterowania pracą pomp.

Wybór konkretnych rozwiązań powinien być uzasadniony rachunkiem ekonomicznym.

2.2. Potrzeby w zakresie budowy i przebudowy sieci kanalizacyjnej

Potrzeby związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej wynikają przede wszystkim z konieczności wyposażenia aglomeracji ściekowych w systemy odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych. W OFAP wyznaczone zostało 10 aglomeracji uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych:

- 1) PLMZ006 – Płock
- 2) PLMZ042 – Gostynin
- 3) PLMZ071 – Łąck
- 4) PLMZ081- Gąbin
- 5) PLMZ092 – Bielsk
- 6) PLMZ101 – Drobin
- 7) PLMZ104 – Słupno
- 8) PLMZ109 – Wyszogród
- 9) PLMZ121 – Bodzanów
- 10) PLMZ129N – Bulkowo

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Na terenach OFAP, na których wyznaczono aglomeracje ściekowe łącznie zamieszkuje 165 695 osób. Poniżej w tabeli zestawiono informacje odnośnie wypełnienia warunków dla skanalizowania aglomeracji OFAP zgodnie z dostępnym na stronie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej „Sprawozdaniem z realizacji KPOŚK w roku 2013”.

Tabela 2. Informacje odnośnie wypełnienia warunków dla skanalizowania aglomeracji OFAP.

Lp.	Aglomeracja	% RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej [% RLM]	Jaki przewiduje się % skanalizowania aglomeracji w 2015 r [%]
1.	Płock	96,9	98
2.	Gostynin	93,16	95,8
3.	Łąck	0 ¹⁶	95
4.	Gąbin	70,8	80
5.	Bielsk	97,5	99
6.	Drobin	96,01	100
7.	Słupno	25,35	90
8.	Wyszogród	79	90
9.	Bodzanów	39	39
10.	Bulkowo	21	95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z realizacji KPOŚK w roku 2013”

Zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia i zmiany aglomeracji” (WERSJA 02/07/2014)¹⁷, należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany na oczyszczalnię ścieków. W aglomeracjach ujętych w KPOŚK w terminie do końca 2015 r. poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego) powinien wynosić 100% lub niemal 100%. Pozostali mieszkańcy aglomeracji, nieobsługiwani przez zbiorcze systemy kanalizacyjne,

¹⁶ Obecna wartość „% RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej” dla Łącka w danych sprawozdawczych KPOŚK jest niezgodna ze stanem faktycznym. Z danych BDL GUS wynika, że obecnie wszyscy mieszkańcy aglomeracji ściekowej Łąck korzystają z kanalizacji.

¹⁷ Dokument opracowany na potrzeby tworzenia i weryfikacji obszaru i granic aglomeracji w celu prawidłowego ich wyznaczenia zgodnie z celami i przepisami dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, implementowanymi do prawodawstwa polskiego. Wytyczne zostały opracowane wg obowiązującego stanu prawnego, z uwzględnieniem zmian prawnych wprowadzonych ustawą z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, a także na podstawie projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Warszawa, lipiec 2014 r.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

powinni natomiast korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków.

Jak wynika z oceny projektów unijnych przez KE, poziom ten (we wszystkich aglomeracjach powyżej 2000 RLM) powinien wynosić nie mniej niż 95% RLM, a w przypadku dużych aglomeracji nawet 98% RLM (podejście przy POIiŚ).

Jak widać z powyższego zestawienia jedynie w przypadku aglomeracji Drobin i Bielsk osiągnięte zostały poziomy dla małych aglomeracji. W przypadku pozostałych aglomeracji konieczne jest osiągnięcie do końca 2015 roku poziomów, o których mowa w cytowanym dokumencie. Zgodnie natomiast z informacją jaki przewiduje się % skanalizowania aglomeracji w 2015r. oprócz aglomeracji spełniających warunki już w 2013r. do końca 2015r. warunki spełnione zostaną dodatkowo jedynie w aglomeracjach Łąck i Gostynin.

Zatem w części aglomeracji konieczne będzie w najbliższym czasie podjęcie zadań, które powinny być traktowane priorytetowo. Zgodnie z informacją z cytowanych „Wytycznych do tworzenia i zmiany aglomeracji” dla terenów o rozproszonej zabudowie (znajdujących się na terenie aglomeracji) nieosiągających założonego wskaźnika koncentracji oraz takich, gdzie budowa systemów zbiorczych byłaby nieuzasadniona technicznie i ekonomicznie, należy stosować indywidualne systemy oczyszczania ścieków (oczyszczalnie przydomowe, grupowe dla kilku gospodarstw, szczelne zbiorniki bezodpływowe). Tereny te wchodzi w skład wyznaczonej aglomeracji w sensie wodnej dyrektywy ramowej. Oznacza to, że na obszarach o skoncentrowanej zabudowie, gdzie z różnych przyczyn nie można wybudować sieci kanalizacyjnej, należy zastosować indywidualne systemy oczyszczania. W przypadku jednak, gdy tereny rozproszone znajdują się na peryferiach wyznaczonej aglomeracji, należy tę aglomerację zweryfikować i obszary te nie powinny wchodzić w granice aglomeracji. Należy mieć na uwadze, że indywidualne systemy oczyszczania ścieków powinny zapewnić poziom oczyszczania ścieków właściwy dla danej aglomeracji z uwagi na wielkość RLM.

Działania inwestycyjne niezbędne do przeprowadzenia w aglomeracjach, tak, aby mogły one do końca 2015 roku spełnić wymagania dyrektywy w zakresie systemów zbierania:

- budowa nowej kanalizacji sanitarnej spełniającej wymogi wskaźnika koncentracji zgodnie z rozporządzeniem,
- budowa kolektorów przerzutowych w ramach likwidacji oczyszczalni ścieków niespełniających wymogów dyrektywy,
- budowa stacji zlewnych ścieków,
- budowa/modernizacja przepompowni ścieków,
- budowa zbiorników bezodpływowych spełniających wymogi rozporządzenia¹⁸,
- budowa indywidualnej oczyszczalni ścieków wraz z systemem lokalnej kanalizacji (kanalizacja dla osiedla, dzielnicy, miejscowości).

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn.zm.).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Tabela 3. Działania inwestycyjne dla aglomeracji niespełniających wymogów dyrektywy ściekowej dla systemów zbierania.

Lp.	Przyczyna niespełnienia przez aglomerację wymogów dyrektywy	Rodzaj interwencji
1.	Oczyszczalnia ścieków nie spełnia wymogów dyrektywy	Likwidacja starej oczyszczalni ścieków poprzez budowę kolektora przerzutowego na oczyszczalnię ścieków posiadającą rezerwę technologiczną oczyszczania oraz spełniającą wymogi dyrektywy
2.	Aglomeracja nie spełnia wskaźnika wyposażenia w kanalizację	A) Sprawdzenie prawidłowości wyznaczenia aglomeracji/w uzasadnionych przypadkach likwidacja aglomeracji B) Sprawdzenie prawidłowości wyznaczenia aglomeracji/w uzasadnionych przypadkach weryfikacja granic aglomeracji C) Rozbudowa systemów kanalizacyjnych oraz innych metod oczyszczania ścieków na terenie aglomeracji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Wytycznych do tworzenia i zmiany aglomeracji” (WERSJA 02/07/2014)

W OFAP w trakcie dotychczasowych prac nie zidentyfikowano sytuacji, o której mowa w punkcie 1 powyższej tabeli. Sytuacja, o której mowa w punkcie 2A wymaga spełnienia pewnych warunków. Zgodnie z Wytycznymi nie można zlikwidować:

- aglomeracji posiadających oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną, do której podłączonych jest przynajmniej 2.000 RLM, takie aglomeracje są zgodne z definicją aglomeracji,
- aglomeracji, które uzyskały dofinansowanie na inwestycje w ramach KPOŚK, zobowiązując się tym samym do spełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG.

Zgodnie z Wytycznymi nie jest wystarczającym powodem dla likwidacji oczyszczalni brak środków finansowych na realizację inwestycji na jej terenie.

Na terenie OFAP zastosowanie rozwiązania 2A można rozważyć na podstawie dostępnych danych jedynie w przypadku aglomeracji Bodzanów, Bulkowo i Łąck. Zgodnie z informacjami z cytowanego wcześniej „Sprawozdania z realizacji KPOŚK w roku 2013” RLM podłączonych do systemu kanalizacyjnego jest mniejszy niż 2.000. Brak natomiast informacji o spełnieniu drugiego warunku (uzyskanie dofinansowania na inwestycje w ramach KPOŚK). Jeżeli zastosowanie rozwiązania 2A nie będzie możliwe należy sprawdzić możliwość zastosowania rozwiązania 2B. Dotyczy to także pozostałych aglomeracji niespełniających w 2015 wymogów (Płock, Gąbin, Słupno, Wyszogród).

Natomiast w sytuacji niemożności zastosowania rozwiązań bezinwestycyjnych konieczne jest pilne przygotowanie do realizacji zadań inwestycyjnych.

Na terenie aglomeracji w uzasadnionych przypadkach, a także na terenie OFAP poza aglomeracjami ściekowymi powinny zostać zastosowane systemy indywidualne. Poniżej zostały omówione warunki

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

stosowania systemów indywidualnych określone w polskim prawie¹⁹.

Przydomowe oczyszczalnie ścieków mogą być stosowane w warunkach:

- zgodnie z art.42 ust.4 ustawy Prawo wodne; w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałoby nadmierne koszty,
- zgodnie z § 26 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury²⁰ w razie braku warunków przyłączenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej działka, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, a także zastosowania zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków, jeżeli ich ilość nie przekracza 5 m³ na dobę. Jeżeli ilość ścieków jest większa od 5 m³, to ich gromadzenie lub oczyszczanie wymaga pozytywnej opinii właściwego terenowo inspektora ochrony środowiska.
- budowa przydomowej oczyszczalni ścieków nie wymaga pozwolenia na budowę a jedynie zgłoszenia- prawo budowlane [15] art. 29 ust.3: „1. Pozwolenia na budowę nie wymaga budowa: (...). 3) indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,50 m³ na dobę;”. Pozwoleniem na budowę są objęte oczyszczalnie ścieków o wydajności powyżej 7,5 m³, odpowiada to ok. 50 użytkownikom.
- zgodnie z § 11 ust 5 rozporządzenia [10]²¹. Ścieki pochodzące z własnego gospodarstwa domowego lub rolnego mogą być wprowadzane do ziemi, w granicach gruntu stanowiącego własność wprowadzającego, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
 - 1) ilość ścieków nie przekracza 5,0 m³ na dobę;
 - 2) BZT5 ścieków dopływających jest redukowane co najmniej o 20 %, a zawartość zawiesin ogólnych co najmniej o 50 %;
 - 3) miejsce wprowadzania ścieków oddzielone jest warstwą gruntu o miąższości co najmniej 1,5 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych.

Zgodnie z dyrektywą oraz planowanymi zmianami prawnymi wszystkie oczyszczalnie ścieków na terenie aglomeracji, w tym przydomowe oczyszczalnie ścieków, będą musiały zapewnić taki sam poziom ochrony środowiska, jaki wymagany jest dla danej aglomeracji. W związku z tym ścieki odprowadzane z wszystkich oczyszczalni będą musiały osiągnąć odpowiednie parametry, zgodnie z projektowanym rozporządzeniem w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Zbiornice oczyszczalnie ścieków dla systemów indywidualnych obsługują skupiska generujące ładunki zanieczyszczeń nie większe niż pochodzące od 1 000 RLM wytwarzających do 150 m³/d.

¹⁹ Na podstawie „Wytycznych do tworzenia i zmiany aglomeracji” (WERSJA 02/07/2014).

²⁰ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn.zm.).

²¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla Środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984, z późn. zm.).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Dla tego typu oczyszczalni niezbędne jest uzyskanie:

- decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego (w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy) na podstawie przepisów ustawy o planowaniu przestrzennym [17],
- decyzji pozwolenia na budowę, na podstawie przepisów ustawy - prawo budowlane,
- decyzji pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzenie ścieków do wód lub do ziemi, na podstawie ustawy prawo wodne.

Zbiorniki bezodpływowe - szczelny zbiornik bezodpływowy służy do gromadzenia ścieków bytowo-gospodarczych, przy czym pełni on jedynie rolę magazynową i musi być sukcesywnie opróżniany taborem asenizacyjnym przez specjalistyczną koncesjonowaną firmę transportową. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury²² zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe mogą być stosowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich stosowania na obszarach chronionych, narażonych na powódzie oraz zalewanych wodami opadowymi.

W trakcie prowadzonych prac zadania związane z siecią kanalizacyjną zostały przedstawione z gmin: Szczawin Kościelny, Wyszogród, Gostynin, Łąck, Gąbin, Stara Biała, Brudzeń Duży, Bulkowo, Pacyna, Radzanowo, Nowy Duninów, Bielsk.

Poniżej zestawiona została lista zgłoszonych zadań:

- 1) Wykonanie koncepcji powiązania systemu wodno-kanalizacyjnego Miasta i Gminy Gąbin w ramach Aglomeracji Płockiej.
- 2) Wykonanie dokumentacji rozbudowy infrastruktury wod-kan na terenie Miasta i Gminy Gąbin.
- 3) Budowa kanalizacji sanitarnej w mieście Szczawinek m. Szczawinek, Kaleń w gminie Szczawin Kościelny.
- 4) Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Klusek-Miałkówek-Białe-Kazimierzów wraz z rozbudową sieci wodociągowej w gminie Gostynin.
- 5) Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w gminie Wyszogród.
- 6) Budowa kanalizacji w miejscowości Sokołów – Zaborów Nowy – Zaborów Stary – Belno – Niecki (rozszerzenie istniejącego projektu) w gminie Gostynin.
- 7) Budowa kanalizacji sanitarnej w Ludwikowie i Wyszynie w gminie Stara Biała.
- 8) Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Brudzeniu Dużym.
- 9) Budowa kanalizacji w miejscowości Sikórz w gminie Brudzeń Duży z przesyłem do płockiej

²² Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn.zm.).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

oczyszczalni.

- 10) Przyłączenie do oczyszczalni ścieków w Bulkowie miejscowości Osiek, Krubice Stare, Bulkowo, Rogowo, Blichowo w gminie Bulkowo.
- 11) Modernizacja sieci kanalizacyjnych w Luszynie w gminie Pacyna.
- 12) Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w gminie Radzanowo.
- 13) Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w m. Nowy Duninów, Karolewo, Nowa Wieś i Stary Duninów w gminie Nowy Duninów.
- 14) Budowa kanalizacji w miejscowości Ciachcin w gminie Bielsk.
- 15) Budowa kanalizacji w miejscowości Zągoty w gminie Bielsk.

Z pośród wymienionych zadań, zadania 2, 5 i 10 planowane są do realizacji na terenie aglomeracji ściekowych uwzględnionych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów dyrektywy. Realizacja zadania 1 i 9 pozwala na doprowadzenie ścieków z obszaru poza aglomeracjami ściekowymi do nowoczesnej oczyszczalni o wysokich parametrach oczyszczania ścieków. Zadanie 4 jest zadaniem kompleksowo rozwiązującym kwestie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków. Pozostałe zadania pozwalają na rozwiązaniu problemów oczyszczania ścieków na terenach OFAP, na których jest duża dysproporcja między systemami wodociągowymi i kanalizacyjnymi.

II.2.3 Potrzeby w zakresie oczyszczalni ścieków

Podobnie jak w przypadku rozbudowy sieci kanalizacyjnej, potrzeby w zakresie oczyszczania ścieków wynikają przede wszystkim z konieczności wyposażenia aglomeracji ściekowych w systemy odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych.

Zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia i zmiany aglomeracji” (WERSJA 02/07/2014)²³, należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany na oczyszczalnię ścieków. Zgodnie z interpretacją Komisji Europejskiej cały ładunek zanieczyszczeń powstających w aglomeracji powinien być doprowadzany do oczyszczalni obsługującej aglomerację bądź usuwany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), które powinny zapewnić ten sam poziom ochrony środowiska. W każdym wypadku oczyszczalnia obsługująca aglomerację powinna być przystosowana do usuwania 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji.

²³ Dokument opracowany na potrzeby tworzenia i weryfikacji obszaru i granic aglomeracji w celu prawidłowego ich wyznaczenia zgodnie z celami i przepisami dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, implementowanymi do prawodawstwa polskiego. Wytyczne zostały opracowane wg obowiązującego stanu prawnego, z uwzględnieniem zmian prawnych wprowadzonych ustawą z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, a także na podstawie projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Warszawa, lipiec 2014 r.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Działania inwestycyjne niezbędne do przeprowadzenia w aglomeracjach, tak, aby mogły one do końca 2015 roku spełnić wymagania dyrektywy w zakresie oczyszczalni ścieków:

- budowa nowej oczyszczalni ścieków,
- rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków mająca na celu zwiększenie przepustowości,
- modernizacja istniejącej oczyszczalni mająca na celu dostosowanie technologii oczyszczania ścieków zgodnie z wymogami dyrektywy,
- rozbudowa oczyszczalni ścieków o węzeł zagospodarowania osadów ściekowych,
- likwidacja starej oczyszczalni ścieków.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Tabela 4. Działania inwestycyjne dla aglomeracji niespełniających wymogów dyrektywy ściekowej dla systemów zbierania.

Lp.	Przyczyna niespełnienia przez aglomerację wymogów dyrektywy	Rodzaj interwencji
1.	Brak możliwości oczyszczania na oczyszczalni ścieków 100% ładunku ścieków powstającego w aglomeracji	Modernizacja/rozbudowa zwiększająca przepustowość oczyszczalni ścieków
2.	Oczyszczalnia ścieków nie spełnia wymogów odprowadzenia ścieków określonych rozporządzeniem	Modernizacja technologii oczyszczalni ścieków
3.	Wysokie koszty eksploatacyjne oczyszczalni	Zmiana technologii oczyszczania ścieków/przeróbki osadów ściekowych
4.	Oczyszczalnia ścieków nie spełnia wymogów dyrektywy	Budowa nowej oczyszczalni ścieków/likwidacja starej oczyszczalni ścieków poprzez budowę kolektora przerzutowego na oczyszczalnię ścieków posiadającą rezerwę technologiczną oczyszczania oraz spełniającą wymogi dyrektywy [2]
5.	Agglomeracja nie spełnia wskaźnika wyposażenia w kanalizację	Rozbudowa systemów kanalizacyjnych oraz innych metod oczyszczania ścieków na terenie aglomeracji/sprawdzenie prawidłowości wyznaczenia aglomeracji/w uzasadnionych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Wytycznych do tworzenia i zmiany aglomeracji” (WERSJA 02/07/2014)

Zgodnie z informacjami ze „Sprawozdania z realizacji KPOŚK w roku 2013”, w oparciu o odpowiedź na pytanie *czy oczyszczalnia ścieków spełnia wymagania załącznika 1 do rozporządzenia w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego?* można stwierdzić, że oczyszczalnia w aglomeracji Bielsk nie spełnia powyższego warunku. Dla aglomeracji Łąck i Gostynin brak powyższej informacji. Zgodnie z informacjami dla pozostałych aglomeracji warunek jest spełniony.

Poza aglomeracjami ściekowymi uwzględnionymi w KPOŚK potrzeby w zakresie oczyszczania ścieków mogą zostać zaspokojone przez budowę lokalnych, małych oczyszczalni, przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników. Uwarunkowania prawne w tym zakresie zostały omówione w poprzednim rozdziale.

W trakcie prowadzonych prac zadania związane z oczyszczalniami ścieków zostały przedstawione z gmin: Szczawin Kościelny, Bulkowo, Drobin, Gostynin, Pacyna, Wyszogród, Stara Biała, Czerwińsk.

Poniżej zestawiona została lista zgłoszonych zadań:

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

- 1) Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bulkowie.
- 2) Modernizacja lub budowa oczyszczalni w Drobinie.
- 3) Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Trębki w gminie Szczawin Kościelny.
- 4) Budowa lokalnej oczyszczalni w miejscowości Ciachcin w gminie Bielsk.
- 5) Budowa lokalnej oczyszczalni w miejscowości Zągoty w gminie Bielsk.
- 6) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Szczawin Kościelny.
- 7) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Wyszogród.
- 8) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, teren wsi Solec, Feliksów, Budy Lucieńskie, Halinów, Sieraków, Antoninów, Nowa Wieś, Sierakówek, Osada w gminie Gostynin.
- 9) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Stara Biała.
- 10) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Drobin.
- 11) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Bulkowo.
- 12) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Pacyna.
- 13) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Czerwińsk.

Dwa pierwsze zadania są związane z oczyszczalniami w aglomeracjach ściekowych umieszczonych w KPOŚK. Trzy kolejne zadania to budowa lokalnych oczyszczalni ścieków. W ramach pozostałych zadań przewidziane jest wybudowanie przydomowych oczyszczalni ścieków w 8 gminach OFAP.

II.2.4 Model gospodarki wodno-ściekowej

Poniżej zestawione zostały podstawowe zasady świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków²⁴.

Podstawowe zasady świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Realizując tą usługę publiczną gmina powinna, samodzielnie albo we współpracy z innymi gminami, zapewnić zainteresowanym mieszkańcom i podmiotom gospodarczym ciągłe i niezawodne dostawy wody w oczekiwanej ilości i jakości oraz pod odpowiednim ciśnieniem. Odbiorcy tej usługi powinni posiadać pełne informacje o tej usłudze podawane do informacji publicznej.

Podmiotem realizującym tą usługę, wypełniającym zadanie gminy, powinno być, na zasadzie powierzenia, przedsiębiorstwo wodociągowe w rozumieniu ustawy. Bieżący koszt zbiorowego dostarczania wody powinien być pokryty z dochodów z tytułu dostarczania tej usługi uzupełniany w razie potrzeby dotacją (dopłatą) gminy do określonej taryfy, przekazywaną przedsiębiorstwu wodociągowemu.

²⁴ K.Choromański, Usługi komunalne (usługi wodno – kanalizacyjne i odbiór odpadów) w miastach uczestniczących w Systemie Analiz Samorządowych (dane za rok 2009), Warszawa 2011, w ramach Projektu „Budowanie potencjału instytucjonalnego jednostek samorządu terytorialnego do lepszego dostarczania usług publicznych” współfinansowanego przez rząd Norwegii ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Rozwój infrastruktury wodociągowej (zgodnie z ustawą) powinien być realizowany na podstawie wieloletnich planów rozwoju uchwalanych przez gminę na podstawie środków uzyskanych z cen określonych w taryfie, albo może być finansowany ze środków zewnętrznych, w sposób zależny od przyjętych rozwiązań organizacyjno-własnościowych.

Ponadto gmina powinna zapewnić utrzymanie cen usług na poziomie nie przekraczającym założonego procentu dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych na terenie gminy, przy zakładanym średnim poborze wody na jednego mieszkańca.

Podstawowe zasady świadczenia usług zbiorowego odprowadzania ścieków

Realizując tę usługę publiczną gmina powinna, samodzielnie albo we współpracy z innymi gminami, zapewnić zainteresowanym mieszkańcom i podmiotom gospodarczym odprowadzanie ścieków o określonej jakości w sposób ciągły i niezawodny.

Odbiorcy tej usługi powinni posiadać pełne informacje o tej usłudze podawane do informacji publicznej.

Podmiotem realizującym tę usługę, wypełniającym zadanie gminy, powinno być, na zasadzie powierzenia, przedsiębiorstwo kanalizacyjne w rozumieniu ustawy.

Bieżący koszt zbiorowego odbioru ścieków powinien być pokryty z dochodów z tytułu dostarczania tej usługi uzupełnianych w razie potrzeby dotacją (dopłatą) gminy do określonej taryfy przekazywaną przedsiębiorstwu kanalizacyjnemu.

Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej (zgodnie z ustawą) powinien być realizowany na podstawie wieloletnich planów rozwoju uchwalanych przez gminę na podstawie środków uzyskanych z cen określonych w taryfie, albo może być finansowany ze środków zewnętrznych, w sposób zależny od przyjętych rozwiązań organizacyjno-własnościowych.

Ponadto gmina powinna zapewnić utrzymanie cen usług na poziomie nie przekraczającym założonego procentu dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych na terenie gminy, przy zakładanym średnim odbiorze ścieków na jednego mieszkańca.

Obszar realizacji usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uregulowany jest w Polsce przez szereg ustaw, spośród których fundamentalne znaczenie mają:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym [tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.], która stanowi, że do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym; wśród nich do zadań własnych gminy w obszarze usług komunalnych należą sprawy ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, zaspokajanie zbiorowych potrzeb w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków [tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 z późn. zm.], która określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, zasady tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody, niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków, wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

także zasady ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów,

Korzystanie wyłącznie z zapisów ustawowych nie wystarcza gminie do oceny efektów świadczonych usług z punktu widzenia ekonomiczno-społecznego całej gminy oraz ściśle rozumianej satysfakcji klientów – mieszkańców gminy. W tym zakresie – korzystając z uprawnień wynikających z ustawy o samorządzie gminnym – władze samorządowe mogą i powinny przyjmować własne lokalne standardy dla oceny efektów realizacji tych usług – poprzez badania opinii ich odbiorców oraz poprzez porównanie z kosztami i wynikami (parametrami) dostarczania usług w innych, szczególnie podobnych, jednostkach samorządu – metodą tzw. benchmarkingu.

Model usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a w jego ramach lokalne standardy świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków powinny być przyjmowane przez gminę do własnych celów zarządczych dla ułatwienia oceny efektów końcowych realizacji usług.

W realizacji tak określonego zadania pomoc mogą wytyczne przygotowane przez ekspertów i Biuro Związku Miast Polskich, w oparciu o wyniki badań w ramach Systemu Analiz Samorządowych oraz opinie zbierane i dyskutowane w ramach pracy Grup Wymiany Doświadczeń w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Forma przyjmowania lokalnych standardów zależy od własnej decyzji kierownictwa gminy i musi być dostosowana do lokalnych warunków i możliwości.

Jak wspomniano wcześniej model świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (a w ich ramach standardy świadczenia usługi) jest wykorzystywany przez gminę do celów zarządczych, w tym dla umożliwienia własnej oceny efektów końcowych realizacji usług z punktu widzenia gminy i jej mieszkańców.

W ramach modelu lokalne standardy mają pomóc władzom samorządowym w ustaleniu czy te wymienione w ustawie cele strategiczne usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków są w istocie realizowane na własnym terenie. Przez lokalny standard rozumiemy tu przedziały akceptowalnych lokalnie wartości, w jakich mieszczą się wyniki pomiaru najważniejszych cech czy parametrów dostarczanych usług (w tym wypadku odbioru i zagospodarowania odpadów).

Standardy, zgodnie ze słownikową definicją, to minimalne lub przeciętne normy jakie powinien spełniać dany parametr ocenianego zjawiska. Jego pomiar powinien się odbywać możliwie w sposób ilościowy (wyższa obiektywność), a jedynie w uzasadnionych przypadkach jakościowy (np. indywidualna ocena – typu TAK/NIE).

Punktem wyjścia do opracowania lokalnych standardów może być dokument Rady do spraw Standardów regulacji ekonomicznych, dostępności usług oraz metodologii ustalania opłat w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym „Standardy regulacji ekonomicznych, dostępności usług oraz metodologii ustalania opłat w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym”. Dokument ten określa reguły gry w sektorze mające formę standardów obejmujących:

- ustalenie poziomu niezbędnych przychodów,
- zróżnicowanie kosztów według grup odbiorców,
- zasady projektowania taryf,
- zasady analizy jakości usług,

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

- zasady upowszechniania informacji o zmianach taryf i jakości usług,
- informacje i dokumenty przedstawiane przez przedsiębiorstwa przy zmianach taryf,
- zasady rachunkowości dla przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych,
- zasady amortyzacji,
- zasady opracowania postanowień regulaminu dotyczących dostępności usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- metodologię planowania finansowego działania przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.

Przy tworzeniu modelu świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uwzględnić należy, oprócz uwarunkowań sektorowych i lokalnych, dwa procesy globalne: upowszechnianie i stosowanie **zasad trwałego, zrównoważonego rozwoju** oraz podnoszenie sprawności działania administracji publicznej, nazywane najczęściej **nowym zarządzaniem publicznym** (New Public Management).

Model gospodarki wodno-ściekowej OFAP na obecnym etapie dotyczy poziomu lokalnego, czyli pojedynczych gmin. Gminy objęte projektem w żadnym nie prowadzą wspólnej gospodarki wodno-ściekowej. W tym obszarze łączy je projekt, który pozwala na wymianę doświadczeń (ten model współpracy można określić jako Grupę Wymiany Doświadczeń - GWD) oraz to, że wszystkie gminy uczestniczące w projekcie wchodzi w skład obszaru funkcjonalnego. Jednakże w ramach tego obszaru nie prowadzą skoordynowanych działań w gospodarce wodno-ściekowej. Wyznaczone aglomeracje ściekowe nie stanowią obecnie obszaru współpracy między gminnej, jedynie w minimalnym zakresie przekraczając granice gmin. Jest to dosyć powszechna praktyka. Jedynie część gmin w kraju realizuje to zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wspólnie. Są to gminy, które wspólnie (np. tworząc międzygminne związki) prowadzą gospodarkę wodno-ściekową.

Reasumując z punktu widzenia modelu istotne jest, że wszystkie gminy uczestniczące w projekcie są w sytuacji, w której aby zrealizować ustawowe obowiązki dotyczące zagospodarowania odpadów muszą znaleźć rozwiązanie, które zapewnia, że odpady z terenu gminy trafiają do regionalnej instalacji. Jest to szczególnie niewdzięczne zadanie w sytuacji, gdy nawet zsumowana ilość odpadów z terenu wszystkich gmin objętych projektem stanowi niewielki udział w łącznym strumieniu odpadów w Regionie 2. Zgodnie z danymi z WPGO ludność 5 gmin objętych projektem stanowiła zaledwie 5,4% ludności zamieszkującej w regionie.

W najbliższym czasie przy realizacji wyznaczonych zadań należy wziąć pod uwagę, że zadania będą realizowane przede wszystkim w pojedynczych gminach wiejskich i w niedużych gminach miejsko-wiejskich, które dotychczas nie podjęły zinstytucjonalizowanej współpracy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W Płocku również dotychczas prowadzone są działania skierowane na samodzielne rozwiązanie problemów gospodarki wodno-ściekowej. W oparciu o dostępne informacje można stwierdzić, że żadna z gmin uczestniczących w projekcie nie prowadzi działań, które sytuację tę mogłyby zmienić. W najbliższych latach ściślejsza współpraca może dotyczyć realizacji pojedynczych projektów, które obejmują teren kilku gmin. W szczególności dotyczy to doprowadzania ścieków do systemów funkcjonujących w ramach wyznaczonych aglomeracji.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Należy podkreślić także to, że wśród różnych priorytetów inwestycyjnych wskazywanych przez gminy (wywiady, decyzja odnośnie projektów priorytetowych) zadania związane z gospodarką wodno-ściekową w większości gmin nie zajmują najwyższej pozycji. Co ważne priorytety inwestycyjne są silnie zróżnicowane, a to utrudnia ściślejszą współpracę w ramach całego OFAF.

Kwestie zróżnicowania w tym zakresie potwierdza także badanie przeprowadzone w ramach programu „Trendy rozwojowe Mazowsza”²⁵. W badaniu IDI gminy zostały poproszone o podanie głównych kierunków rozwoju na podstawie zapisów w najważniejszym dokumencie strategicznym lub finansowym gminy. Mogły one wybrać kierunki rozwoju spośród następujących: kierunek inwestycyjny, kierunek subsydiarny (utrzymujący stan obecny), kierunek socjalny (wspierający najbardziej potrzebujących), kierunek wspierający konkurencyjność gmin. Samorządy gminne, według których inwestycyjny kierunek rozwoju stanowi priorytet, zostały poproszone o wymienienie najważniejszych inwestycji w gminie.

Zgodnie z wynikami badania gminy z OFAP są silnie zróżnicowane z punktu widzenia inwestycyjnego kierunku rozwoju. W badaniu wyróżniono większe skupiska w powiecie plockim w każdym z priorytetów inwestycyjnych poza budowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej tj. w kierunkach inwestycyjnych zorientowanych na:

- rozwój infrastruktury transportowej,
- infrastruktury oświatowej,
- rozbudowę obiektów sportowych,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego i usługowego,
- na inne przedsięwzięcia.

Mimo, że badane gminy mazowieckie w badaniu często wskazywały na konieczność budowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i gminy, które w badaniu podkreślały taką potrzebę, znajdują się w większości powiatów województwa mazowieckiego, to praktycznie nie było w tej grupie gmin z OFAP.

²⁵ Potencjały rozwojowe i zarządzanie strategiczne w gminach Mazowsza - raport z wyników badania IDI w samorządach gminnych województwa mazowieckiego. Trendy rozwojowe Mazowsza NR 14.

III. PRIORYTETY ROZWOJOWE GOSPODARKI WODNO-KANALIZACYJNEJ

III.1 Hierarchizacja potencjałów i problemów rozwoju gospodarki wodno-kanalizacyjnej

Zarówno aktualna sytuacja w gospodarce wodno-ściekowej, problemy, jak i perspektywy rozwoju są definiowane przez zespół czynników o charakterze zarówno wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Dlatego zasadniczą kwestią w procesie formułowania Koncepcji jest identyfikacja tych czynników.

Wewnętrzne uwarunkowania zależnie od charakteru wpływu: pozytywnego – wspierającego ten proces lub negatywnego – hamującego go zostały one zakwalifikowane do jednej z dwóch kategorii: mocnych stron lub słabych stron.

Zewnętrzne czynniki warunkujące gospodarkę wodno-ściekową występują na kilku poziomach. O ile w okresie PRL dominujący wpływ miały czynniki definiowane na poziomie centralnym – krajowym, o tyle po wprowadzeniu w Polsce ustroju demokratycznego opartego na gospodarce rynkowej dołączyły do nich czynniki kształtowane na poziomie regionu oraz ponadnarodowym. Oddziaływanie tych ostatnich nasiliło się szczególnie po podpisaniu przez Polskę umowy stowarzyszeniowej z Unią Europejską (jeszcze przed uzyskaniem formalnego członkostwa w Unii).

Te czynniki zewnętrzne to nie tylko możliwe do wykorzystania zewnętrzne zasoby: wiedzy, umiejętności i kapitału, nie tylko - stanowiące poza granicami OFAP, a nawet kraju - prawo, ale także kształtowane na zewnątrz koniunktury, a także trendy i style życia.

To wszystko sprawia, że władze i elity każdej pragnącej się szybko rozwijać JST muszą już nie tylko sprawnie zarządzać będącymi w ich dyspozycji lokalnymi zasobami, ale też dobrze się orientować w kierunkach zachodzących praktycznie na całym świecie zmian (każda z nich może mieć znaczenie – być 'szansą' lub 'zagrożeniem' dla rozwoju obszaru) i umieć połączyć te dwie wydawałoby się odległe sfery.

Zewnętrzne uwarunkowania dzieli się najczęściej na dwie główne kategorie:

- szanse – czynniki mogące przyspieszyć rozwój, jeśli zostaną odpowiednio wykorzystane;
- zagrożenia – czynniki mogące ograniczać rozwój, pomimo wysiłków społeczności lokalnej i właściwego wykorzystywania zasobów.

Jako problemy należy rozumieć występujące zjawiska i zachodzące procesy, które negatywnie wpływają na tempo i zakres rozwoju, często będąc jednocześnie efektem słabego tempa lub braku rozwoju.

Podstawowym problem w zakresie gospodarki wodno-ściekowej OFAP jest niewystarczający zbiorowego oczyszczania ścieków lub alternatywnych rozwiązań zapewniających efektywne oczyszczanie ścieków (przysięgowe oczyszczalnie ścieków). Brak kanalizacji sprawia, że koszty oczyszczania ścieków na znacznym obszarze OFAP są wysokie. Składają się na to wysokie koszty

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

dowozu ścieków ze zbiorników przydomowych oraz koszty oczyszczania ścieków dowożonych. Bariera kosztowa sprawia, że ścieki z obszarów pozbawionych kanalizacji trafiają w znacznej mierze do środowiska w sposób niekontrolowany.

Dla części obszaru OFAP istotnym problemem pozostaje ograniczony dostęp do sieci wodociągowej. W ramach kompleksowych projektów rozbudowy systemów oczyszczania powinny być jednocześnie rozwiązywane problemy zaopatrzenia w wodę.

Za najważniejszy wewnętrzny potencjał OFAP w zakresie gospodarki wodno-ściekowej należy uznać nowoczesny system oczyszczania ścieków w głównej aglomeracji ściekowej tj. w aglomeracji płockiej (PLMZ006). Wieloletnie zaniedbania w tym zakresie udało się nadrobić w wyniku realizacji projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej miasta Płocka”, a w szczególności w wyniku realizacji zadania przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Maszewie. Pozwoliło to zlikwidować główne źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych w OFAP. W Płocku funkcjonuje także nowoczesny system zaopatrzenia w wodę. Wdrożone w głównym ośrodku OFAP rozwiązania, a przede wszystkim zdobyte doświadczenia mogą być wykorzystywane w przyszłości w całym OFAP.

Ważnym zasobem organizacyjno-instytucjonalnym są także pozostałe aglomeracje ściekowe OFAP uwzględnione w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych: PLMZ042 – Gostynin, PLMZ071 – Łąck, PLMZ081- Gąbin, PLMZ092 – Bielsk, PLMZ101 – Drobin, PLMZ104 – Słupno, PLMZ109 – Wyszogród, PLMZ121 – Bodzanów, PLMZ129N – Bulkowo. Na terenach OFAP, na których wyznaczono aglomeracje ściekowe łącznie zamieszkuje 165 695 osób. Uwzględnienie tych aglomeracji w KPOŚK jest również atutem w ujęciu finansowym – spełniony jest warunek brzegowy odnośnie finansowania zewnętrznego z funduszy publicznych dużych systemów w ramach gospodarki wodno-ściekowej.

Istotnym potencjałem jest także to, że większość gmin partnerskich posiada wieloletnie doświadczenia w realizacji projektów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej z wykorzystaniem różnorodnych zewnętrznych źródeł finansowania. Dotyczy to zarówno projektów wodno-ściekowych realizowanych na obszarze wyznaczonych aglomeracji ściekowych, jak i systemów lokalnych (w ramach PROW).

Potencjałem instytucjonalnym OFAP są również dwudziestoletnie doświadczenia Związku Gmin Regionu Płockiego. W chwili obecnej Związek zrzesza 18 gmin. Ogółem gminy tworzące Związek zajmują powierzchnię 2 088,79 km², którą zamieszkuje około 236 tysięcy mieszkańców. Do zadań ZGRP należy m.in.: reprezentowanie wspólnych interesów gmin wchodzących w skład Związku, inicjowanie tworzenia kompleksowej infrastruktury społecznej, gospodarczej i technicznej a w szczególności proekologicznej infrastruktury technicznej, inicjowanie i prowadzenie programu edukacji ekologicznej społeczeństwa, poszukiwanie nowatorskich rozwiązań gospodarczych i ekonomicznych w przedmiocie działania Związku, organizowanie szkoleń dla gmin - członków Związku z zakresu działania Związku, opracowywanie ekspertyz i analiz w zakresie zgłaszanym przez gminy - członków Związku, utrzymanie kontaktów z podmiotami polskimi i zagranicznymi w celu wymiany doświadczeń oraz podejmowania wspólnych działań w szczególności proekologicznych, organizowanie przedsięwzięć i imprez kulturalnych, oświatowych i sportowych o zasięgu

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

ponadgminnym. Priorytetowym zadaniem Związku jest rozwiązanie problemu utylizacji odpadów o zasięgu ponadgminnym - wspólna budowa systemu odbioru, gromadzenia i utylizacji odpadów komunalnych, w tym systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Za najważniejszy potencjał zewnętrzny należy uznać wymuszoną przez przepisy Unii Europejskiej politykę zrównoważonego rozwoju kraju, lepiej chroniącą jego środowisko naturalne. Dotyczy to w szczególności konieczności porządkowania gospodarki wodno-ściekowej co wynika przede wszystkim z Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także polskich zobowiązań akcesyjnych. Zrealizowane dotychczas działania oraz działania realizowane obecnie i planowane w kraju, a zwłaszcza w województwie w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych wpływają na stałą poprawę cieków w OFAP. Dotyczy w szczególności eliminacji głównego źródła zanieczyszczeń Wisły tj. zrzucanych nieoczyszczonych ścieków z Warszawy.

Ze względu na konieczność kontynuowania działań w obszarze gospodarki ściekowej w przyszłości dostępne będą środki UE, Rządu i Samorządu Mazowsza na realizację tych zadań. Stanowi to ważny potencjał zewnętrzny w punktu widzenia realizacji Koncepcji.

Istotnym potencjałem zewnętrznym jest poprawiająca się sytuacja gospodarcza kraju. Dalszy rozwój gospodarczy Polski i stopniowo wzrastająca zamożność społeczeństwa powiązana jest także z wzrostem świadomości ekologicznej. Zgodnie z wynikami „Badania świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski”²⁶ w wynikach cyklicznych badań nastrojów społecznych i ekonomicznych widać było, jak – w poczuciu Polaków – realia życia systematycznie pogarszały się i jak obecnie ulegają stopniowej poprawie. Te na pozór odległe od spraw przyrody i ekologii zagadnienia nie pozostają bez wpływu na opinie i zachowania dotyczące środowiska. W przedstawionych poniżej wynikach widać, że niektóre z obserwowanych rezultatów i zmian wynikać mogą nie tyle ze zmian samej świadomości ekologicznej, co z pogorszenia lub polepszenia sytuacji finansowej gospodarstw domowych, czy też spadku lub wzrostu optymizmu społecznego.

Ważne potencjały zewnętrzne wiążą się z przyjętymi głównymi kierunkami rozwoju UE, Polski i Mazowsza. Koncentracja na rozwoju gospodarczym bezpośrednio powinno być czynnikiem sprzyjającym usuwaniu barier tego rozwoju w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, a pośrednio przyczyniać się do dalszej poprawy warunków życia ludności. Poprawa warunków bytowych jest czynnikiem nie tylko związanym ze świadomością ekologiczną (o czym mowa powyżej), ale jest także warunkiem koniecznym dla finansowania rozwoju i utrzymania systemów wodno-ściekowych. Istotne są także sprzyjające warunki dla dopływu nowych idei i dostęp do dobrych praktyk, wynikające z integracji europejskiej i rozwoju wirtualnych społeczności.

Z punktu widzenia znacznej części OFAP ważne jest także kontynuowanie działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Europejskie, krajowe i wojewódzkie środki finansowe mają szczególne znaczenie w tym obszarze.

²⁶ Jest to realizowany czwarty rok z rzędu projekt badawczy Ministerstwa Środowiska http://www.mos.gov.pl/arttykul/4770_badania_swiadomosci/18296_badanie_swiadomosci_ekologicznej.html.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Najważniejszym problemem gospodarki wodno-ściekowej w OFAP jest niezadowolająca jakość wód powierzchniowych, ograniczająca ich gospodarcze i rekreacyjne wykorzystanie. Mimo realizacji szeregu zadań z zakresu gospodarki ściekowej w OFAP proces zanieczyszczania wód przez powierzchniowy spływ substancji pochodzenia rolniczego i odprowadzanie ścieków bytowych utrzymuje się jeszcze w wielu miejscach. Jedną z przyczyn tego stanu i poważnym problemem jest utrzymująca się dysproporcja między poziomem zwodociągowania a poziomem skanalizowania, o skali wyższej niż średnio w województwie.

W tej sytuacji za ważny problem należy uznać niską rangę zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wśród priorytetów inwestycyjnych w OFAP. Niska ranga tych zadań w ocenie liderów samorządowych wynika to zarówno z materiałów zgromadzonych podczas dotychczas prowadzonych prac²⁷, jak i z badań zewnętrznych²⁸.

Ważnym problemem występującym na płaszczyźnie instytucjonalno-organizacyjnej jest ograniczony dotychczas zakres współpracy samorządów lokalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Większość podejmowanych dotychczas przedsięwzięć inwestycyjnych samorządy OFAP prowadziły samodzielnie. Dotyczy to zarówno zadań w ramach aglomeracji ściekowych zamkniętych praktycznie w granicach poszczególnych gmin, jak i przedsięwzięć lokalnych.

Poważnym problemem społecznym są następujące zmiany demograficzne. Następujące obecnie i w przyszłości wyludnianie się części OFAP będzie zmniejszać ekonomiczną efektywność usług publicznych na tym obszarze i ograniczać rozwój obszaru (nieatrakcyjny rynek dla podmiotów komercyjnych).

Najważniejszym problemem zewnętrznym jest powolność procesu zwiększania spójności społeczno-gospodarczej Mazowsza, Polski i Europy. Powolność tego procesu po części wynika z niewystarczających środków, a także z nie zawsze racjonalnego zarządzania nimi.

Ważnym problemem zewnętrznym jest niska ranga ochrony środowiska naturalnego w faktycznie realizowanej polityce Państwa, a w szczególności waga przywiązywana do kwestii poprawy gospodarki wodno-ściekowej wyrażana w dokumentach strategicznych i programowych. Zapisy tych dokumentów nie tworzą stabilnych warunków do realizowania zadań z tego obszaru. Przykładem może być kontrakt wojewódzki. Co prawda wśród celów rozwojowych i przedsięwzięć priorytetowych pojawiają się m.in. lepsze gospodarowanie wodami i zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług komunalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, jednakże wśród przedsięwzięć priorytetowych pojawiają się jedynie jako przedsięwzięcia warunkowe, których realizacja jest uzależniona między innymi od dostępności środków finansowych. Do takich przedsięwzięć został zaliczony pakiet inwestycji wodnokanalizacyjnych na terenie Mazowsza oraz pakiet inwestycji z zakresu gospodarki wodnej.

²⁷ Wywiady w gminach, a przede wszystkim decyzje dotyczące wyboru projektów priorytetowych do przygotowania w pierwszej kolejności.

²⁸ Potencjały rozwojowe i zarządzanie strategiczne w gminach Mazowsza - raport z wyników badania IDI w samorządach gminnych województwa mazowieckiego. Trendy rozwojowe Mazowsza NR 14.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Ze względu na położenie OFAP poważnym problemem jest brak krajowej polityki właściwego wykorzystania obszarów Natura 2000. Dotyczy to w szczególności braku systemu finansowania działalności w jednostkach, w których jest duży udział obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody.

Poważnym problem są zaniedbania dotyczące zagospodarowania przestrzennego kraju. Brak obecnie jednoznacznych sygnałów świadczących o możliwości poprawy sytuacji w tym zakresie.

Zewnętrzne problemy finansowe związane są ze spowolnieniem gospodarczym będącym pochodną europejskiego kryzysu finansowego. Wiąże się to z kryzysem finansów Państwa i Samorządu Województwa.

Należy zaznaczyć, że obecnie prowadzona polityka rozwoju Państwa w niewystarczającym stopniu uwzględnia potrzeby obszarów wiejskich, które stanowią znaczącą część OFAP. Obecna sytuacja finansowa większości gmin wiejskich i miejsko wiejskich uniemożliwia samodzielne rozwiązanie problemów gospodarki wodno-ściekowej.

Dla wszystkich działań podejmowanych przez samorządów poważnym problemem może być dalsze zwiększanie zadań samorządów terytorialnych przy braku odpowiedniego ich finansowania.

III.2 Analiza SWOT

<p>MOCNE STRONY - czynniki wspierające proces rozwoju gospodarki wodno-kanalizacyjnej</p>	<p>SŁABE STRONY - czynniki hamujące proces rozwoju gospodarki wodno-kanalizacyjnej</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązane główne problemy gospodarki wodno-ściekowej płockiej aglomeracji ściekowej w wyniku realizacji projektu „Uporządkowanie gospodarki ściekowej miasta Płocka”, a w szczególności przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Maszewie • Utworzenie poza płocką aglomeracją ściekową 9 innych aglomeracji na terenie OFAP • wieloletnie doświadczenia większości gmin partnerskich w realizacji projektów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej z wykorzystanie różnorodnych zewnętrznych źródeł finansowania • ZGRP – instytucja podejmująca działania w m.in. w ochronie środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezadowalająca jakość wód powierzchniowych, ograniczająca ich gospodarcze i rekreacyjne wykorzystanie • Utrzymujący się proces zanieczyszczania wód przez powierzchniowy spływ substancji pochodzenia rolniczego i odprowadzanie ścieków bytowych • Utrzymująca się dysproporcja między poziomem zwodociągowania a poziomem skanalizowania, o skali wyższej niż średnio w województwie • Niska ranga zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wśród priorytetów inwestycyjnych w OFAP • Ograniczony zakres współpracy samorządów lokalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej • Następujące obecnie i w przyszłości wyludnianie się części OFAP, co będzie zmniejszać ekonomiczną efektywność usług publicznych na tym obszarze i ograniczać rozwój obszaru (nieatrakcyjny rynek dla podmiotów komercyjnych)

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

--	--

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

<p>SZANSE – procesy zachodzące w otoczeniu geograficznym, politycznym, społecznym, instytucjonalnym i prawnym mogące wspierać proces rozwoju gospodarki wodno-kanalizacyjnej</p>	<p>ZAGROŻENIA – procesy zachodzące w otoczeniu geograficznym, politycznym, społecznym, instytucjonalnym i prawnym mogące hamować proces rozwoju gospodarki wodno-kanalizacyjnej</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wymuszona przez przepisy Unii Europejskiej polityka zrównoważonego rozwoju kraju, lepiej chroniąca jego środowisko naturalne • Środki UE, Rządu i Samorządu Mazowsza na gospodarke ściekową • Dopytywanie nowych idei i dostęp do dobrych praktyk, wynikające z integracji europejskiej i rozwoju wirtualnych społeczności • Dalszy rozwój gospodarczy Polski i stopniowo wzrastająca zamożność społeczeństwa • Środki UE, Rządu i Samorządu Mazowsza na rozwój obszarów wiejskich • Środki UE, Rządu i Samorządu Mazowsza na rozwój gospodarki • Wzrost świadomości ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Powolność procesu zwiększania spójności społeczno-gospodarczej Mazowsza, Polski i Europy (niewystarczające środki i nie zawsze racjonalne zarządzanie nimi) • Niska ranga ochrony środowiska naturalnego w faktycznie realizowanej polityce Państwa • Brak krajowej polityki właściwego wykorzystania obszarów Natura 2000 • Zaniedbania dotyczące zagospodarowania przestrzennego kraju • Spowolnienie gospodarcze będące pochodną europejskiego kryzysu finansowego • Kryzys finansów Państwa i Samorządu Województwa • Polityka rozwoju Państwa w niewystarczającym stopniu uwzględniająca potrzeby obszarów wiejskich • Dalsze zwiększanie zadań samorządów terytorialnych przy braku odpowiedniego ich finansowania

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

III.3 Wskazanie optymalnych rozwiązań w skali całego OFAP

Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej powinny być skoordynowane w dwóch podstawowych układach:

- w ramach aglomeracji ściekowych,
- na obszarach o zabudowie rozproszonej poza aglomeracjami.

Wymaga to weryfikacji obszarów aglomeracji, co jednocześnie pozwoli wyznaczyć przestrzenne ramy dla działań specyficznych dla obszarów o zabudowie rozproszonej. Precyzyjne wyznaczenie tych dwóch obszarów pozwoli na dobranie właściwych rozwiązań w każdym z obszarów.

W przypadku aglomeracji będą to systemy kanalizacyjne odprowadzające ścieki do właściwych oczyszczalni wyznaczonych dla każdej z aglomeracji. Jedynie w uzasadnionych sytuacjach będą stosowane inne rozwiązania (lokalne systemy oczyszczania ścieków, oczyszczalnie przydomowe, szczelne zbiorniki).

Na obszarach o rozproszonej zabudowie, w miarę możliwości będą stosowane lokalne systemy kanalizacyjne. To rozwiązanie powinno być preferowane zwłaszcza w miejscowościach, w których znajdują się nieruchomości gminne (szkoły, biblioteki, domy kultury, świetlice, remizy), na których powstają ścieki komunalne.

W sytuacjach, w których stosowanie lokalnych systemów kanalizacyjnych nie ma uzasadnienia finansowego powinny być realizowane przydomowe oczyszczalnie ścieków. Jeżeli również takie rozwiązanie jest niemożliwe do zastosowania należy wyposażać nieruchomości w szczelne zbiorniki.

III.4 Cele i priorytety rozwojowe Koncepcji

Cel strategiczny

Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki w OFAP poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę

Cele operacyjne

I. Poprawa jakości życia mieszkańców OFAP oraz poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków

II. Zwiększenie odsetka mieszkańców OFAP korzystających z wodociągów

Cele szczegółowe

Wyposażenie aglomeracji na terenie OFAP w:

- systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków;
- systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę.

Wyposażenie obszarów o rozproszonej zabudowie na terenie OFAP w:

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

- systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków oraz oczyszczalnie przydomowe;
- systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Cel strategiczny: Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki w OFAP poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę

Cele operacyjne

I

Poprawa jakości życia mieszkańców OFAP oraz poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków

II

Zwiększenie odsetka mieszkańców OFAP korzystających z wodociągów

Cele szczegółowe

Wyposażenie aglomeracji na terenie OFAP w:

- systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków

- systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę

Wyposażenie obszarów o rozproszonej zabudowie OFAP w:

- systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków oraz oczyszczalnie przydomowe

- lokalne systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę

Projekty zintegrowane

CELE I i II

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP

CEL I i II

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

III.5 Planowane działania

W ramach realizacji Koncepcji przewiduje się realizację następujących działań:

- 1) Budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków
- 2) Rozbudowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej
- 3) Budowa/modernizacja lokalnych systemów oczyszczania ścieków
- 4) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- 5) Budowa stacji uzdatniania
- 6) Rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej
- 7) Poprawa jakości wody, ograniczenie strat wody

Poniżej w rozdziale IV zostały omówione poszczególne przedsięwzięcia proponowane w ramach poszczególnych działań.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

IV. INWESTYCJE W GOSPODARCE WODNO-KANALIZACYJNEJ

IV.1 Propozycje inwestycji infrastrukturalnych, w tym wskazanie optymalnych rozwiązań w skali OFAP

IV.1.1 Sieci wodociągowe

Budowa stacji uzdatniania i rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej

W ramach zadania przewidziane są następujące przedsięwzięcia:

- wykonanie dodatkowego otworu ujęcia wody w Słupnie,
- budowa i modernizacja wodociągów w Wyszogrodzie,
- rozbudowa i modernizacja istniejących urządzeń wodociągowych na terenie gminy Łąck.

W Wyszogrodzie szacunkowa długość sieci do realizacji to 6 km. Szacunkowy koszt to ok. 360.000 zł.

Dla przedsięwzięć w Słupnie i Łącku nie określone zostały na dzień dzisiejszy szczegółowe parametry techniczno-ekonomiczne i finansowe. Brak koncepcji i brak dokumentacji technicznej.

- Modernizacja Automatycznej Stacji Uzdatniania Wody w Szczawinie Kościelnym (koszt ok. 1.500.000, przygotowana dokumentacja planistyczna),
- Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Lucień (istniejąca stacja uzdatniania wody została wybudowana w 1996 r. SUW w Lucieniu dostarcza wodę do miejscowości Antoninów, Białe, Budy Lucieńskie, Choinek, Gorzewo, Helenów, Kazimierzów, Klusek, Lucień, Marianów Lucieński i Miałkówek; ze względu na ciągły wzrost liczby użytkowników, szczególnie w okresie letnim zaczęło brakować dostatecznej ilości wody),
- Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach Mysłownia Nowa, Pomarzanki, Górki Pierwsze, Gorzewo, Halinów, Marianów Lucieński, Lucień, Zuzinów, Gulewo, Helenów, Zieleniec, Kazimierzów, Solec, Aleksandrynów, Bielawy, Strzałki, Bolesławów, Antoninów, Białe, Nowa Wieś (z uwagi na powstanie nowych siedlisk zachodzi konieczność rozbudowy istniejących sieci wodociągowych),
- Remont/przebudowa sieci wodociągowej w m. Staroźreby (długość sieci wodociągowej w miejscowości Staroźreby wynosi ok. 8,5 km – najstarszy wodociąg w gminie, rury są stalowe). Nie dla wszystkich zadań określone zostały na dzień dzisiejszy szczegółowe parametry techniczno-ekonomiczne i finansowe. Brak koncepcji i brak dokumentacji technicznej.

IV.1.2 Sieci kanalizacyjne

Wykonanie koncepcji projektowej powiązania systemu wodno-kanalizacyjnego Miasta i Gminy Gąbin z Gminą Łąck oraz Miastem Płockiem

Celem opracowania jest identyfikacja efektywnych działań zmierzających do zwiększenia odsetka

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

mieszkańców korzystających z wodociągów, poprawy jakości życia mieszkańców oraz poprawy stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury kanalizacyjnej.

Wykonanie koncepcji powiązania wodno-kanalizacyjnego w postaci dokumentacji pozwoli na określenie możliwości wykorzystania systemu wodno-kanalizacyjnego Miasta i Gminy Gąbin i powiązania go z Gminą Łąck oraz Miastem Płockiem dla rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Gąbin.

Efektom realizacji zadania będzie powstanie koncepcji powiązania systemów wodno-kanalizacyjnych Gminy Łąck, Miasta i Gminy Gąbin oraz Miasta Płocka, zawierającej założenia techniczno-ekonomiczne dla rozbudowy sieci wodociągowej gminy Gąbin w oparciu o zaopatrzenie w wodę z gminnej sieci wodociągowej i wodociągów płockich oraz wariantowej budowy kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki sanitarne do trzech oczyszczalni ścieków: oczyszczalnia ścieków w Gąbinie, oczyszczalnia w Załdzie (gm. Łąck) i oczyszczalnia w Maszewie. Koncepcja będzie obejmowała obszar następujących miejscowości Miasta i Gminy Gąbin: Nowe Grabie, Grabie Polskie, Małe Góry, Dobrzyków, Potrzebna, Górki, Jordanów, Karolew i Ludwików.

Szacunkowy koszt opracowania dokumentacji – 30 tys. zł.

Wykonanie dokumentacji rozbudowy infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Gąbin

Zadanie planowane jest do realizacji na obszarze aglomeracji Gąbin - PLMZ081 (uchwała Nr 70/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gąbin). Uchwała wyznaczała aglomerację Gąbin o równoważnej liczbie mieszkańców 12565, położoną na terenie gminy Gąbin, z oczyszczalnią ścieków komunalnych zlokalizowaną w miejscowości Gąbin. W skład aglomeracji Gąbin wchodzi miasto Gąbin. RLM wg AKPOŚK 2010 - 13160. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji 4.151, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego 3.015, liczba mieszkańców obsługiwanych przez tabor asenizacyjny 972, liczba mieszkańców obsługiwanych przez systemy indywidualne (przydomowe oczyszczalnie ścieków) 164, liczba przydomowych oczyszczalni ścieków 41.

Zadanie obejmuje: rozbudowę sieci kanalizacyjnej, rozbudowę SUW Nowy Kamień, modernizacja SUW Plebanka. Do realizacji zadania konieczne jest opracowanie: projektu budowlanego rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie Gąbina, projektu budowlanego rozbudowy SUW Nowy Kamień, projektu przebudowy i rozbudowy SUW Plebanka.

łączy szacowany koszt dokumentacji zadania – 140.000 zł.

Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w Wyszogrodzie

Zadanie obejmuje wybudowanie 5,5 km kanalizacji sanitarnej oraz 5,5 km kanalizacji deszczowej w Wyszogrodzie. Na podstawie wcześniej realizowanych zadań łączny koszt można szacować na 10.285.000 zł. Inwestycja zlokalizowana jest na terenie aglomeracji Wyszogród (PLMZ109) utworzonej zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 79/2005. Aglomeracja obejmuje obszar miasta Wyszogród i część miejscowości Rębowo o równoważnej liczbie

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

mieszkańców 3.312. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji – 3.329, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego – 2.620, liczba mieszkańców obsługiwanych przez tabor asenizacyjny 709.

Obecnie trwa analizowanie możliwych rozwiązań techniczno-technologicznych poprawy procesu oczyszczania ścieków komunalnych.

Przyłączenie do oczyszczalni ścieków w Bulkowie miejscowości Osiek, Krubice Stare, Bulkowo, Rogowo, Blichowo

Zadanie będzie realizowane na obszarze aglomeracji Bulkowo (PLMZ129N) o równoważnej liczbie mieszkańców 2074, położonej na terenie gminy Bulkowo. W skład aglomeracji Bulkowo wchodzi następujące miejscowości: Bulkowo, Bulkowo Kolonia, Blichowo, część miejscowości Osiek, Pilichowo, Rogowo, Krubice Stare, Worowice. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji - 2 042, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego - 415. Aglomeracja utworzona została zgodnie z uchwałą nr 74/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Bulkowo oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Bulkowo.

Zadanie obejmuje wybudowanie łącznie ok. 15 km kolektora ściekowego, dwóch tłoczni ścieków i stacji. Szacunkowy koszt zadania na podstawie wcześniej zrealizowanych zadań i wstępnych kalkulacji to łącznie ok. 10.300.000 zł. Stan zaawansowania prac - faza opracowywania koncepcji.

Budowa kanalizacji sanitarnej w Ludwikowie i Wyszynie

Zadanie obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej w Ludwikowie i Wyszynie. Szacunkowa długość sieci: kanalizacja ciśnieniowa ok. 4805 mb oraz 12 przepompowni ścieków; kanalizacja grawitacyjna ok. 8380 mb. Planowany termin zakończenia prac projektowych – czerwiec 2015.

Na podstawie kosztów zrealizowanych, podobnych inwestycji koszt szacowany jest na ok. 4.450.000 zł.

Budowa kolektorów sanitarnych w m. Szczawinek, Kaleń

Zadanie obejmuje budowę kolektorów sanitarnych w m. Szczawinek, Kaleń w gminie Szczawin Kościelny. Długość sieci kanalizacji sanitarnej: Szczawinek - ok. 2km, Kaleń: ok. 1 km. Szacunkowy koszt zadania 2.100.000 zł. Zadanie ma na celu ochronę zlewni Osetnicy oraz rozwój terenów zurbanizowanych. Szacunkowy koszt opracowania projektu technicznego - 50.000 zł.

Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Klusek-Miałkówek-Białe-Kazimierzów wraz z rozbudową sieci wodociągowej

Budowa kanalizacji wraz z rozbudową sieci wodociągowej w m. Klusek – Miałkówek – Białe – Kazimierzów w gminie Gostynin. Przybliżona długość kanalizacji sanitarnej liczona proporcjonalnie do długości istniejącej sieci wodociągowej to ok. 30 km. Szacunkowy koszt 21.000.000 zł. Koszt

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej - 250 000 zł.

Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Brudzeniu Dużym

Zadanie obejmuje planowaną rozbudowę kanalizacji w Brudzeniu Dużym. Długość sieci przewidzianej do wybudowania to ok. 3km. Szacunkowy koszt zadania to ok. 2 mln zł.

Budowa kanalizacji w miejscowości Ciachcin

Zadanie obejmuje realizację lokalnego systemu oczyszczania ścieków w miejscowości Ciachcin w gminie Bielsk dla około 800 mieszkańców. System będzie obejmował również obiekty publiczne: szkoła, świetlica wiejska. Do oczyszczalni segmentowej ścieki będą doprowadzane kanalizacją grawitacyjną. Lokalizacja oczyszczalni jest uwzględniona w planie miejscowym.

Budowa kanalizacji w miejscowości Zągoty

Zadanie obejmuje realizację lokalnego systemu oczyszczania ścieków w miejscowości Zągoty w gminie Bielsk dla około 800 mieszkańców. System będzie obejmował również obiekty publiczne: szkoła, świetlica wiejska. Do oczyszczalni segmentowej ścieki będą doprowadzane kanalizacją grawitacyjną. Lokalizacja oczyszczalni jest uwzględniona w planie miejscowym. W miejscowości Zągoty

Znajduje się strefa rozwoju gospodarczego (m.in. piekarnia) wzdłuż drogi powiatowej. Realizacja zadania pozwoli rozwiązać problemy ściekowe również w tej strefie.

Budowa/modernizacja innych lokalnych systemów gospodarki ściekowej

W ramach zadania przewidziane są następujące przedsięwzięcia:

- Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Radzanowie,
- Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w m. Nowy Duninów, Karolewo, Nowa Wieś i Stary Duninów w gminie Nowy Duninów

Nie określone zostały na dzień dzisiejszy szczegółowe parametry techniczno-ekonomiczne i finansowe. Brak koncepcji i brak dokumentacji technicznej.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

IV.1.3 Oczyszczalnie ścieków

Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bulkowie

Zadanie obejmuje poprawę procesu oczyszczania ścieków komunalnych w biologicznej oczyszczalni ścieków w Bulkowie (oczyszczania zlokalizowana w miejscowości Bulkowo Kolonia). Obecna maksymalna przepustowość oczyszczalni to 170 m³/d, a średnia przepustowość to 130 m³/d. Odbiornik: rów RB/Żurawianka/Płonka. Projektowane RLM – 1538. Ilość ścieków w 2013 roku 84,45 m³/d. Ilość ścieków w 2013 roku 30,48 dam³/rok.

Oczyszczalnia zgodnie z uchwałą nr 74/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Bulkowo oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Bulkowo jest oczyszczalnią znajdującą się w wyznaczonej tą uchwałą aglomeracji Bulkowo (PLMZ129N) o równoważnej liczbie mieszkańców 2074, położonej na terenie gminy Bulkowo. W skład aglomeracji Bulkowo wchodzi następujące miejscowości: Bulkowo, Bulkowo Kolonia, Blichowo, część miejscowości Osiek, Pilichowo, Rogowo, Krubice Stare, Worowice. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji - 2 042, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego - 415.

Obecnie trwa analizowanie możliwych rozwiązań techniczno-technologicznych poprawy procesu oczyszczania ścieków komunalnych.

Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni w Drobinie

Zadanie obejmuje poprawę procesu oczyszczania ścieków komunalnych w mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Drobinie (typu BIOBLOK). Obecna maksymalna przepustowość oczyszczalni to 400 m³/d, a średnia przepustowość to 300 m³/d. Odbiornik: rów melioracyjny/Karsówka/Raciążnica/. Projektowane RLM – 2333. Ilość ścieków w 2013 roku 238,00 m³/d. Ilość ścieków w 2013 roku 88,97 dam³/rok. Oczyszczalnia ścieków w Drobinie posiada punkt zlewny, co umożliwi dowóz ścieków z terenów zainwestowanych nieskanalizowanych, a więc z obszarów wiejskich gminy Drobin.

Oczyszczalnia jest oczyszczalnią znajdującą się w wyznaczonej aglomeracji Drobin (PLMZ101) o równoważnej liczbie mieszkańców 2000. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji - 2 776, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego - 2 748.

Obecnie trwa analizowanie możliwych rozwiązań techniczno-technologicznych poprawy procesu oczyszczania ścieków komunalnych.

Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Trębki

Zadanie jest przewidziane do realizacji w gminie Szczawin Rozbudowa i obejmuje przebudowę oczyszczalni ścieków o wydajność zapewniającej obsługę ok. 2000 osób oraz dodatkowo ok. 20% ścieków dowożonych. Szacunkowy koszt zadania 2.600.000 zł. Zadanie ma na celu ochronę zlewni Przysowy. Przewidywany jest odbiór ścieków nieoczyszczonych z terenu gminy Szczawin Kościelny i Gostynin.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie

Zadanie ma na celu rozwiązanie kwestii gospodarki ściekowej na terenach o rozproszonej zabudowie w gminach: Szczawin Kościelny, Gostynin, Pacyna, Wyszogród, Gostynin, Stara Biała, Drobin, Bulkowo, Czerwińsk nad Wisłą. Zadanie jest na różnym poziomie zaawansowania w poszczególnych gminach. Brak kompleksowego rozpoznania uwarunkowań geologicznych (konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań). Jedynie w części gmin było przeprowadzone rozpoznanie potrzeb (zgłoszenia do sołtysów, zbieranie zgłoszeń w gminach). W oparciu o to wstępne rozpoznanie ilość instalacji przydomowych do zrealizowania w ramach zadania można szacować na ok. 1400. Szacunkowy koszt zadania to ok. 20 mln zł.

IV.2 Zasady i tryby wyboru projektów oraz ranking przedsięwzięć przewidzianych do realizacji

Dla realizacji zakładanych celów proponuje się realizację dwóch projektów:

- 1) Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP.
- 2) Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie.

Określając zasady i tryb wyboru projektów oraz ranking przedsięwzięć przewidzianych do realizacji należy uwzględnić specyfikę poszczególnych projektów.

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP

W przypadku pierwszego projektu konieczne jest przede wszystkim uwzględnienie uwarunkowań wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Potrzeby związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej wynikają przede wszystkim z konieczności wyposażenia aglomeracji ściekowych w systemy odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych. Podobnie jak w przypadku rozbudowy sieci kanalizacyjnej, potrzeby w zakresie oczyszczania ścieków wynikają przede wszystkim z konieczności wyposażenia aglomeracji ściekowych w systemy odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych. W OFAP wyznaczone zostało 10 aglomeracji uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Zgodnie z dostępnymi informacjami oczyszczalnia w aglomeracji Bielsk niespełnianiu warunków określonych w przepisach UE. Dla aglomeracji Łąck i Gostynin brak powyższej informacji. Zgodnie z informacjami dla pozostałych aglomeracji warunek jest spełniony.

Jedynie w przypadku aglomeracji Drobin i Bielsk osiągnięte zostały poziomy skanalizowania dla małych aglomeracji. W przypadku pozostałych aglomeracji konieczne jest osiągnięcie do końca 2015 roku poziomów określonych w regulacjach UE. Zgodnie natomiast z dostępnymi informacjami do końca 2015r. warunki spełnione zostaną dodatkowo jedynie w aglomeracjach Łąck i Gostynin. Zatem

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

w części aglomeracji konieczne będzie w najbliższym czasie podjęcie zadań, które powinny być traktowane priorytetowo. Zgodnie z informacją z cytowanym „Wytycznymi do tworzenia i zmiany aglomeracji” dla terenów o rozproszonej zabudowie (znajdujących się na terenie aglomeracji) nieosiągających założonego wskaźnika koncentracji oraz takich, gdzie budowa systemów zbiorczych byłaby nieuzasadniona technicznie i ekonomicznie, należy stosować indywidualne systemy oczyszczania ścieków (oczyszczalnie przydomowe, grupowe dla kilku gospodarstw, szczelne zbiorniki bezodpływowe). Tereny te wchodziły w skład wyznaczonej aglomeracji w sensie wodnej dyrektywy ramowej. Oznacza to, że na obszarach o skoncentrowanej zabudowie, gdzie z różnych przyczyn nie można wybudować sieci kanalizacyjnej, należy zastosować indywidualne systemy oczyszczania. W przypadku jednak, gdy tereny rozproszone znajdują się na peryferiach wyznaczonej aglomeracji, należy tę aglomerację zweryfikować i obszary te nie powinny wchodzić w granice aglomeracji. Należy mieć na uwadze, że indywidualne systemy oczyszczania ścieków powinny zapewnić poziom oczyszczania ścieków właściwy dla danej aglomeracji z uwagi na wielkość RLM.

W przypadku działań w zakresie wodociągów na terenach aglomeracji ściekowych wskaźniki zwodociągowania są wysokie. Kryteria tam stosowane powinny uwzględniać inne czynniki: wzrost liczby mieszkańców (gminy sąsiadujące z Płockiem), rosnący ruch turystyczny (przede wszystkim Pojezierze Gostynińsko – Włocławskie), potrzeby związane z działalnością gospodarczą (rolniczą i poza rolniczą, zwłaszcza w strefach aktywizacji gospodarczej regionu). Czynniki te powinny być uwzględnione przy ocenie potrzeb w zakresie rozwoju sieci wodociągowej. Natomiast kwestie ograniczenia strat wody oraz zmniejszenia zużycia energii w procesach eksploatacyjnych powinny być każdorazowo analizowane przy opracowywaniu planowanych zadań. W razie potrzeby zadania rozwojowe i modernizacyjne powinny być uzupełniane przedsięwzięciami z tego zakresu.

Budowa lokalnych, małych oczyszczalni, przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników jest jednym z możliwych rozwiązań (w uzasadnionych przypadkach) problemu oczyszczania ścieków również na obszarze aglomeracji. Zatem kryteria oceny tych przedsięwzięć powinny to uwzględniać

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie

Drugi projekt powinien tworzyć możliwości realizacji zadań zwłaszcza na terenach, gdzie dostęp do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej dotychczas był ograniczony.

Mimo rozbudowy sieci wodociągowej na znacznej części OFAP występują niedobory ilościowe w tym zakresie. Mieszkańcy wielu miejscowości mają ograniczony dostęp do sieci wodociągowej. Dotyczy to zwłaszcza gmin: Bielsk, Czerwińsk, Gąbin, Pacyna – wyróżniona grupa W1 - najpilniejsze potrzeby rozbudowy sieci wodociągowej.

Poza aglomeracjami ściekowymi uwzględnionymi w KPOŚK potrzeby w zakresie oczyszczania ścieków mogą zostać zaspokojone przez budowę lokalnych, małych oczyszczalni, przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników. O wyborze zadań (budowa lokalnych oczyszczalni ścieków/

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

przydomowe oczyszczalnie ścieków) powinna decydować analiza efektywności alternatywnych rozwiązań. Możliwym narzędziem oceny projektów może być wskaźnik DGC (wskaźnik dynamicznego kosztu jednostkowego).

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

IV.3 Lista strategicznych projektów o charakterze komplementarnym możliwych do realizacji

PLANOWANE

W dokumencie Plan działań RIT Obszaru Funkcjonalnego Miasta Płocka w ramach projektu: Przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanym obszarom na terenie Płocka i jego obszaru funkcjonalnego poprzez ich kompleksową rewitalizację; uwzględnione zostały przedsięwzięcia komplementarne w stosunku do zadań ujętych w Koncepcji, dotyczy to zadań:

1. Rewitalizacja Płockiego Nabrzeża Wiślanego.
2. Rewitalizacja Nabrzeża Wiślanego w Wyszogrodzie.

W ramach zadania 1. Rewitalizacja Płockiego Nabrzeża Wiślanego planuje się m.in.:

- budowę sieci zewnętrznych niezbędnych do funkcjonowania powstałej w wyniku realizacji przedsięwzięcia infrastruktury w zakresie energii elektrycznej, wodociągu, kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej (w ul. Rybaki i do planowanego budynku nad Zalewem „Sobótka”):
 - ul. Rybaki – energia elektryczna, wodociąg, kanalizacja deszczowa i kanalizacja sanitarna,
 - odcinek od rejonu amfiteatru do planowanego budynku na Zalewem „Sobótka” - energia elektryczna, wodociąg, kanalizacja sanitarna.

W ramach zadania 2. Rewitalizacja Nabrzeża Wiślanego w Wyszogrodzie planuje się m.in. budowę Nadwiślańskiej Alei spacerowo – rekreacyjnej w m. Wyszogród. Projekt budowy Nadwiślańskiej Alei spacerowo – rekreacyjnej w m. Wyszogród to kontynuacja kompleksowej rewitalizacji przestrzeni publicznych miasta, rozpoczętej w roku 2008. Założenia koncepcji architektoniczno-urbanistyczna kształtowania tego projektu wynikają nie tylko z potrzeb ochrony, ale także możliwości zapewnienia historycznemu grodowi dalszego rozwoju oraz tworzenia w jego obrębie oraz na obrzeżach przestrzeni przyjaznych użytkownikom, funkcjonalnych, o funkcjach rekreacyjnych i handlowo-usługowych. Nadwiślańska Aleja lokalizowana będzie w głównym stopniu z wykorzystaniem istniejącego układu komunikacyjnego całego miasta. Kompleksowość projektu osiągnięta zostanie poprzez jego realizację na obszarze obsługującym cały ruch turystyczny w m. Wyszogród, od terenu zmodernizowanej zajezdni autobusowej przez tereny Starówki Wyszogrodzkiej, wzdłuż całego nabrzeża wiślanego. W ramach projektu wykonane zostaną nowe nawierzchnie pieszo – jezdne wraz z zapewnieniem miejsc parkingowych na potrzeby obsługi ruchu turystycznego i wykonaniem niezbędnej infrastruktury technicznej tj. sieci wodociągowo–kanalizacyjnej, oświetlenie uliczne itp.

REALIZOWANE I ZAKOŃCZONE

Do przedsięwzięć komplementarnych zaliczyć należy również szereg obecnie realizowanych oraz już zakończonych projektów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej współfinansowanych z środków unijnych w poprzednim okresie programowania oraz z środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Do najważniejszych należą:

1) W ramach POIiŚ: „Wodociągi Płockie” Sp. z o.o. - projekt pod nazwą „Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Miasta Płocka”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach działania 1.1. Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM, I Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

2) W ramach PROW:

Gmina Czerwińsk nad Wisłą (pow. płoński) – Przebudowa stacji uzdatniania wody w Raszewie Dworskim, całkowita wartość inwestycji – 1 313 263,79 zł; kwota dofinansowania – 800 770 zł;

Gmina Radzanowo (pow. płocki) – Budowa oczyszczalni i sieci kanalizacyjnej w miejscowości Radzanowo, całkowita wartość inwestycji – 8 707 694,66 zł; kwota dofinansowania – 4 000 000 zł;

Gmina Bulkowo (pow. płocki) – Budowa kanalizacji sanitarnej i wymiana sieci wodociągowej dla osiedla mieszkaniowego w Pilichowie oraz budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Bulkowo, całkowita wartość inwestycji – 1 287 441,27 zł; kwota dofinansowania – 782 355 zł;

Gmina Bielsk (pow. płocki) – Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Bielsk, całkowita wartość inwestycji – 8 919 962,88 zł; kwota dofinansowania – 4 000 000 zł;

Miasto i Gmina Gąbin (pow. płocki) – Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na osiedlu nr 3 w Gąbinie, całkowita wartość inwestycji – 2 976 932,34 zł; kwota dofinansowania – 1 742 602 zł;

Gmina i Miasto Wyszogród (pow. płocki) – Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie i Mieście Wyszogród, całkowita wartość inwestycji – 5 895 464,80 zł; kwota dofinansowania – 2 704 969 zł;

Gmina Staroźreby – Remont oczyszczalni ścieków w miejscowości Staroźreby, całkowita wartość inwestycji – 1 273 910,63 zł; kwota dofinansowania – 776 774 zł;

Gmina Gostynin – Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Sierakowie oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Lucieniu, całkowita wartość inwestycji – 2 568 588,56 zł; kwota dofinansowania – 1 566 212 zł;

Gmina Bodzanów (pow. płocki) – Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Bodzanów, całkowita wartość inwestycji – 5 907 860,90 zł; kwota dofinansowania – 2 256 854 zł;

Gmina Gozdowo (pow. sierpecki) – Remont i rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z remontem i budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gozdowo, całkowita wartość inwestycji – 2 125 606,76 zł; kwota dofinansowania – 1 294 189 zł;

Gmina Nowy Duninów (pow. płocki) – Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Nowym Duninowie, całkowita wartość inwestycji – 2 566 862,96 zł; kwota dofinansowania – 1 500 004 zł.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

IV.4 Powiązania inwestycji infrastrukturalnych z obowiązującymi dokumentami na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Na poziomie krajowym kluczowe dokumenty z punktu widzenia planowanych do realizacji inwestycji infrastrukturalnych to:

- Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020),
- Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych.

Na poziomie regionalnym kluczowe dokumenty z punktu widzenia planowanych do realizacji inwestycji infrastrukturalnych to:

- Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
- Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego.

Na poziomie lokalnym kluczowe dokumenty z punktu widzenia planowanych do realizacji inwestycji infrastrukturalnych to:

- gminne dokumenty planistyczne i strategiczne (Studium, plany miejscowe, strategie rozwoju, plany rozwoju miejscowości),
- gminne i powiatowe programy ochrony środowiska.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach Koncepcji stanowią wykonanie zapisów wymienionych powyżej dokumentów krajowych i regionalnych. SBEiŚ, POliŚ, PROW, Strategia Województwa Mazowieckiego i RPO WM określają cele i zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej przede wszystkim w obecnej perspektywie programów europejskich. Wyznaczają te cele i zadania w pierwszej kolejności w obszarze aglomeracji ściekowych, ale też wskazują na konieczność rozwiązania problemów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej występujące na obszarach o rozproszonyj zabudowie.

KPOŚK jest obecnie aktualizowany. Dostępny jest jedynie Roboczy projekt IV Aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Dokument ten stanowi materiał pomocniczy w procesie weryfikacji obszarów i granic aglomeracji. Dopiero ostateczna wersja IV AKPOŚK, która zostanie opracowana po zakończeniu tego procesu będzie przedstawiona Radzie Ministrów. Zadania uwzględnione w Koncepcji są zgodne z obecnie obowiązującym KPOŚK, ale konieczna będzie weryfikacja zgodności wszystkich zadań z ostateczną wersją obecnie finalizowanej aktualizacji.

Do nowej sytuacji musi zostać dostosowany również wojewódzki Program Ochrony Środowiska. W bieżącym roku został zmieniony system zarządzania polityką ekologiczną. Obecnie, po zmianie ustawy Prawo Ochrony Środowiska nie ma obowiązku ustawowego opracowywania Polityki Ekologicznej Państwa. Natomiast w dalszym ciągu w polskim porządku prawnym, jako ważne dokumenty polityki ekologicznej, pozostały programy ochrony środowiska (wojewódzkie, powiatowe

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

i gminne). Obecnie obowiązujący POŚ Województwa Mazowieckiego wymaga aktualizacji uwzględniającej nowe regulacje unijne w ochronie środowiska, a przede wszystkim zrealizowane znaczące inwestycje. Na tej podstawie powinny zostać zaktualizowane cele, priorytety i wyznaczone nowe zadania. W procesie aktualizacji POŚ na szczeblu wojewódzkim konieczne jest przekazanie wniosków wynikających z niniejszej Koncepcji. Poprawa sytuacji gospodarki wodno-ściekowej w OFAP powinna zostać uwzględniona w tym zaktualizowanym dokumencie.

Obowiązujące dokumenty na poziomie lokalnym częściowo uwzględniają działania przewidziane w Koncepcji. Jednakże znaczna część dokumentów strategicznych i operacyjnych wymaga aktualizacji. Aktualna strategia powiatu plockiego uwzględnia kwestie związane z gospodarką wodno-ściekową. Strategie pozostałych powiatów wymagają aktualizacji uwzględniającej obecne uwarunkowania. Dotyczy to również znacznej części strategii gminnych. Jednakże w lokalnych dokumentach strategicznych kwestie gospodarki wodno-ściekowej były sygnalizowane od dawna. Często dotychczasowe zapisy są na tyle ogólne, że przyjmując formalistyczne podejście można uznać, że Koncepcja jest zgodna z zapisami lokalnych dokumentów strategicznych.

Powiatowe i gminne POŚ powinny zostać uaktualnione po aktualizacji POŚ wojewódzkiego. Aktualizacja powinna uwzględniać również obecną sytuację w gospodarce wodno-ściekowej.

Część inwestycji jest uwzględniona w dokumentach planistycznych. W pozostałych przypadkach działania związane z przygotowaniem dokumentacji muszą uwzględniać niezbędne działania związane z zapewnieniem zgodności planowanych działań z dokumentami planistycznymi. W trakcie przygotowania zadań do realizacji konieczne jest sprawdzenie spójności zapisów planistycznych i dokumentów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej (zwłaszcza dotyczy to regulacji związanych z aglomeracjami ściekowymi i wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych).

Gminy planujące działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej mają przyjęte regulaminy zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. W części gmin brakuje wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Dokumenty takie powinny zostać opracowane uwzględniając zadania wskazane w Koncepcji, a istniejące dokumenty uzupełnione o te zadania.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

V. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII I PLAN DZIAŁAŃ

System wdrażania Koncepcji i plan działań jest niezbędny, aby została ona zrealizowana, w maksymalnie możliwym stopniu. Efektywne wdrożenie Koncepcji wymaga spełnienia kilku warunków:

- 1/ Określenia wskaźników jej realizacji. Osiągnięcie tych wskaźników będzie oznaczało osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych, którym są one przypisane.
- 2/ Dostosowania struktur administracji do wymogów zarządzania strategicznego.
- 3/ Opracowania planu działań dla zadań współtworzących poszczególne projekty.
- 4/ Przełożenia zapisów Koncepcji na dokumenty poszczególnych samorządów, tj. na dokumenty strategiczne i operacyjne, ale także na wieloletnie prognozy finansowe (WPF) i wieloletnie plany inwestycyjne (WPI) poszczególnych gmin partnerskich.
- 5/ Współpracy z interesariuszami procesu.
- 6/ Promocji wewnętrznej i zewnętrznej procesu wdrażania.

Wskaźniki realizacji Koncepcji zostały określone dla poszczególnych projektów:

- 1) Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP.
- 2) Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie.

Wskazane są w kartach projektu i ostatnim rozdziale Koncepcji.

Dostosowanie istniejących struktur do wymogów zarządzania przez cele:

- utworzenie zespołów zadaniowych, nie zawsze pokrywających się z formalną strukturą administracji samorządowej, bo często wymagających udziału przedstawicieli różnych jej komórek/instytucji, zorientowanych na realizację określonych, zdefiniowanych w Koncepcji zadań i celów,
- przeszkolenie pracowników administracji w zakresie podejścia projektowego do realizacji zadań, w tym w zakresie monitoringu realizacji przypisanych im zadań i celów,
- włączenie monitorowania realizacji Koncepcji w zadania poszczególnych komórek/ jednostek administracji,
- stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych w zakresie objętym Koncepcją, w tym ich usług na rzecz mieszkańców i inwestorów,
- doskonalenie struktur organizacyjnych i procedur postępowania administracyjnego, tak by wspierały proces realizacji Koncepcji,

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

- przeciwdziałanie dość powszechnemu w polskiej administracji biurokratycznemu i rutynowemu podejściu do zadań i interesantów,
- motywowanie pracowników i uświadamianie im zależności ich pracy od jej rezultatów i satysfakcji petentów (wprowadzenie systemu oceny pracowników przez zwierzchników i interesantów),
- stałe zwiększanie możliwości technicznych (sprzętowych, lokalowych itp.) i organizacyjnych instytucji, tak by mogły sprostać nowym wyzwaniom zawartym w Koncepcji,
- stworzenie systemu monitoringu występujących; jego zadaniem będzie bieżące dostarczanie i analiza informacji umożliwiające podejmowanie decyzji dotyczących właściwej realizacji założeń Koncepcji, w tym także ewentualnej ich modyfikacji.

Takie dostosowanie administracji, nie tylko pozwoli na pełniejsze zrealizowanie Koncepcji, ale też pozytywnie wpłynie na profesjonalizm działań samorządu lokalnego, budując jego pozytywny wizerunek w oczach mieszkańców, partnerów różnych szczebli, instytucji finansujących i inwestorów.

Plan działań dla poszczególnych projektów jest rozpisany w formie kart projektów i uwzględniony w załączniku. Zapisy zamieszone w kartach powinny być przełożone na dokumenty poszczególnych gmin partnerskich, a zwłaszcza na WPF i WPI. WPF i WPI są dokumentami będącymi instrumentami do prowadzenia, odpowiednio: długookresowej polityki finansowej i długookresowej polityki inwestycyjnej. Wieloletnia Prognoza Finansowa powinna określać realny poziom wydatków bieżących, wynikających z określonych ustawą zadań własnych i zleconych oraz możliwe do pozyskania środki na realizację zamierzonych inwestycji i obsługę zadłużenia. Wieloletni Plan Inwestycyjny powinien zawierać listę inwestycji do zrealizowania w danym okresie wraz określeniem ich priorytetu, harmonogramu czasowego, budżetu i źródeł finansowania. Oba wieloletnie plany powinny być łącznikiem między Koncepcją a rocznymi planami działania i budżetami gmin partnerskich.

Warunkiem powodzenia opracowanej Koncepcji jest jej realizacja z udziałem jej interesariuszy: mieszkańców, lokalnych organizacji i przedsiębiorców, a także osób i podmiotów zewnętrznych mogących mieć wpływ na gospodarkę wodno-ściekową. Stanowią oni istotny (zasadniczy) element zasobów wewnętrznych OFAP, niezbędnych dla zrealizowania Koncepcji. Co więcej, są adresatami procesu zmian i jako tacy, są w stanie ocenić prawidłowość jego realizacji. Zaangażowanie ich zwiększy efektywność wydatkowania środków publicznych, pozwoli na lepsze zaspokojenie potrzeb społecznych i umocni poczucie podmiotowości mieszkańców.

Instrumentem mobilizacji zasobów na rzecz rozwoju gospodarki wodno-ściekowej w OFAP jest promocja procesu realizacji Koncepcji. Z podziału tych zasobów na wewnętrzne i zewnętrzne wynikają grupy docelowe dla tej promocji. Wewnętrzną grupę docelową stanowią mieszkańcy i podmioty funkcjonujące w OFAP, w tym także pracownicy i instytucje gmin partnerskich. Celem tej promocji jest informowanie o przebiegu procesu, a przez to zyskiwanie ich wsparcia oraz zaangażowania weń.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Do podstawowych działań, które powinny być zrealizowane, można zaliczyć:

- umieszczenie dokumentu Koncepcji na stronach internetowych ZGRP i gmin partnerskich,
- umieszczanie na stronach internetowych ZGRP i gmin partnerskich aktualnych informacji dotyczących realizacji zadań zapisanych w Koncepcji,
- umieszczanie na stronach internetowych ZGRP i gmin partnerskich okresowych ocen realizacji Koncepcji,
- organizowanie otwartych spotkań dotyczących udziału w realizacji zadań zapisanych w Koncepcji,
- promowanie w społecznościach lokalnej partnerów społecznych i gospodarczych, angażujących się w działania na rzecz realizacji Koncepcji.

W odniesieniu do promocji zewnętrznej, adresowanej do wszystkich podmiotów zainteresowanych współpracą z OFAP, do odpowiednich działań należy zaliczyć, podobnie jak w promocji wewnętrznej:

- umieszczenie dokumentu Koncepcji na stronach internetowych ZGRP i gmin partnerskich, także w angielskiej wersji językowej (skróconej),
- umieszczanie na stronach internetowych ZGRP i gmin partnerskich aktualnych informacji dotyczących realizacji zadań zapisanych w Koncepcji,

oraz:

- folder informacyjny zawierający najważniejsze zapisy Koncepcji (w wersji polskiej i angielskiej),
- publikacje w prasie, informacje w telewizji i w radio na temat realizacji działań zapisanych w Koncepcji.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

VI. PLAN FINANSOWY

Plan finansowy Koncepcji obejmuje realizację dwóch projektów:

- 1) Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP.
- 2) Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie.

Czas realizacji i koszty projektów

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP

Okres realizacji projektu	1 stycznia 2015 – 31 grudnia 2022
Kwota planowanych wydatków w projekcie	120 mln zł

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie

Okres realizacji projektu	1 stycznia 2015 – 31 grudnia 2022
Kwota planowanych wydatków w projekcie	50 mln zł

Źródła finansowania

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP

Przewiduje się pozyskanie wsparcia z UE (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko), funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zaangażowanie środków własnych uzupełniające pozyskane środki zewnętrzne.

Koszty kwalifikowalne obejmują zadania związane z gospodarką ściekową w aglomeracjach oraz w zakresie zaopatrzenia w wodę, jako zadania stanowiące część kompleksowych projektów ściekowych realizowanych w aglomeracjach.

Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Przewiduje się pozyskanie wsparcia z UE (Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich), funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zaangażowanie środków własnych uzupełniające pozyskane środki zewnętrzne.

Koszty kwalifikowalne obejmują zadania związane z gospodarką ściekową (PROW, RPO WM – przydomowe oczyszczalnie ścieków, ewentualnie po uwzględnieniu w programie również lokalne systemy) i z zaopatrzeniem w wodę (PROW).

Obecne zapisy dokumentów programowych funduszy europejskich na okres 2014-2020 oraz deklaracje krajowych instytucji finansowych pozwalają zakładać, że część zadań w ramach planowanych projektów będzie mogła być sfinansowana ze źródeł zewnętrznych.

Jednakże uszczegółowienie planu finansowego możliwe będzie po zatwierdzeniu dokumentów określających zasady finansowania projektów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w okresie programowania 2014-2020.

VII. SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI

Zakłada się, że system monitorowania i ewaluacji będzie ważnym narzędziem zmian Koncepcji. W wyniku badań ewaluacyjnych, wykonywanych między innymi na podstawie informacji płynących z systemu monitoringu, dokonywane będą konieczne zmiany w przyjętej Koncepcji, dostosowujące ją do zmian uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. System monitorowania i ewaluacji pozwoli stwierdzić czy i w jakim zakresie konieczna jest aktualizacja Koncepcji. System monitorowania i ewaluacji powinien być spójny dla wszystkich strategii realizowanych w OFAP.

VII.1 Odbiorcy i korzyści monitoringu

Odbiorcami monitoringu będą:

- 1) podmioty odpowiedzialne za poszczególne zadania,
- 2) sponsorzy projektu,
- 3) beneficjenci końcowi.

Odbiorcami monitoringu będą w pierwszej kolejności podmioty odpowiedzialne za poszczególne zadania: ZGRP, gminy, jednostki gminne. Odpowiedzialność za poszczególne działania związane z systemem monitorowania i ewaluacji będzie ulokowana właśnie w tych podmiotach, zatem będą one w naturalny sposób również pierwszymi odbiorcami wyników. Podmioty te będą również odpowiedzialne za dalsze upowszechnianie wyników.

Wyniki będą trafiać do sponsorów projektu:

- jednostki wdrażające programy unijne,
- fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Ważnym elementem dobrego działania systemu monitorowania i ewaluacji jest uspołecznienie procesu jego tworzenia i wdrażania. beneficjenci końcowi (przede wszystkim za pośrednictwem organizacji społecznych i biznesowych

Sprawnie działający w warunkach uspołecznienia system monitorowania i ewaluacji Koncepcji będzie systemem wczesnego ostrzegania o ewentualnych zagrożeniach dla realizacji poszczególnych zadań i całej Koncepcji. Pozwoli to z wyprzedzeniem wprowadzać niezbędne korekty i aktualizować Koncepcję w przypadku zmian uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych.

VII.2 Produkty monitoringu

Monitoring Koncepcji będzie przeprowadzany będzie w rocznych przedziałach czasowych. Produkty monitoringu będą powstawały na dwóch poziomach:

- na poziomie gmin partnerskich:

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

- ankieta ewaluacyjna przeprowadzona w gminach partnerskich,
- informacje gmin partnerskich o zmianach w zapisach dokumentów związanych z realizacją Koncepcji,
- na poziomie ZGRP:
 - coroczny przegląd programów, strategii i dokumentów dotyczących sektora wodno-kanalizacyjnego na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym; opracowanie sprawozdania i rekomendacji aktualizacji Koncepcji,
 - roczne sprawozdania z realizacji Koncepcji z uwzględnieniem danych z ankiet przesłanych przez samorządy,
 - opracowanie zaleceń / rekomendacji do aktualizacji Koncepcji,
 - przyjęcie sprawozdania przez gminy partnerskie/ZGRP,
 - wdrożenie zaleceń – zmiana, aktualizacja Koncepcji.

VII.3 Ocena kosztów monitoringu w relacji do korzyści

Zakłada się, że znaczna część procedur monitoringu będzie realizowana w ramach zadań wykonywanych przez pracowników gmin partnerskich i ZGRP. W ramach prowadzenia procedur monitoringu zlecenie usług podmiotom zewnętrznym będzie ograniczone jedynie do sytuacji, gdy działania będą wymagać specjalistycznej wiedzy/umiejętności. Maksymalny zakres samooceny pozwoli ograniczyć koszty wdrażania systemu monitoringu i ewaluacji.

Wdrożenie systemu monitoringu i ewaluacji pozwoli uniknąć konsekwencji zmian uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Zwiększa to prawdopodobieństwo osiągnięcia zakładanych efektów i ogranicza ryzyko związane z realizacją zarówno poszczególnych zadań, jak i całej Koncepcji.

VII.4 Jawność wyników monitoringu

Jawność wyników monitoringu Koncepcji będzie zapewniona poprzez:

- umieszczenie informacji o jego wynikach na stronach internetowych ZGRP i gmin partnerskich,
- publikacja raportów monitorujących i ich dystrybucja w gminach partnerskich,
- prezentacja wyników monitoringu Koncepcji podczas wydarzeń związanych z upowszechnianiem informacji na temat realizacji Koncepcji.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

VII.5 Przewodnik w zakresie aktualizacji, monitorowania i ewaluacji Strategii

Koncepcja jest instrumentem zarządzania zmianami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w OFAP. O skuteczności tego instrumentu decydować będzie sposób wdrażania zapisów Koncepcji. Okresowy monitoring przeprowadzany w oparciu o wskaźniki pozwoli ocenić przebieg procesów i zmian oraz stopień realizacji zakładanych celów.

System monitoringu i ewaluacji pozwoli na ewentualną modyfikację poszczególnych elementów przyjętych w Koncepcji ustaleń. Zakłada się, że monitoring Koncepcji przeprowadzany w rocznych przedziałach czasowych, pozwoli na uzyskanie informacji niezbędnych dla oceny skuteczności podejmowanych działań i stopnia realizacji Koncepcji. Wyniki monitoringu pozwolą na identyfikację koniecznych działań interwencyjnych dla osiągnięcia założonych w Koncepcji celów oraz modyfikacji przyjętych ustaleń programowych dla zwiększenia ich efektywności.

Dane na potrzeby prowadzenia procesu monitoringu będą zbierane, przede wszystkim w oparciu o zasoby systemu statystycznego, ankiety rozsyłane do gmin partnerskich i dostępne bazy danych. W procesie monitorowania zestawienia statystyczne obejmować będą dane jednostkowe zebrane dla wszystkich gmin partnerskich oraz dane zbiorcze dla całego obszaru.

Procedura zmian w Koncepcji powinna być koordynowana będzie przez wyznaczoną osobę z zespołu realizującym projekt. W gminach partnerskich powinny zostać wyznaczone osoby odpowiedzialne za przekazywanie informacji o realizacji Koncepcji.

Poniżej tabeli przedstawiono wskaźniki realizacji Strategii.

Tabela 5. Wskaźniki realizacji Koncepcji.

Produkty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	1) Liczba wybudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków 2) Długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej 3) Liczba wybudowanych oczyszczalni przydomowych 3) Liczba wybudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych SUW 4) Długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków <i>(konieczne będzie wyliczenie wskaźnika bazowego dla wybranych aglomeracji po ostatecznym zatwierdzeniu zadań do realizacji, następnie powinien zostać oszacowany wskaźnik docelowy wynikający z zakresu prac do realizacji)</i> Odsetek ludności korzystającej z wodociągu

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne.

Spis tabel

Tabela 1. Przydomowe oczyszczalnie i zbiorniki bezodpływowe w OFAP.	39
Tabela 2. Informacje odnośnie wypełnienia warunków dla skanalizowania aglomeracji OFAP.....	47
Tabela 3. Działania inwestycyjne dla aglomeracji niespełniających wymogów dyrektywy ściekowej dla systemów zbierania.	49
Tabela 4. Działania inwestycyjne dla aglomeracji niespełniających wymogów dyrektywy ściekowej dla systemów zbierania.	54
Tabela 5. Wskaźniki realizacji Koncepcji.	92

Spis rysunków

Rysunek 1. Terytorialny wymiar wsparcia.....	7
Rysunek 2. Klasyfikacja ogólna jakości wód powierzchniowych województwa mazowieckiego lata 1970 – 2004.....	8
Rysunek 3. Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej w gminach regionu płockiego w latach 1998-2013.....	16
Rysunek 4. Ilość wody zużywanej na potrzeby wodociągów w latach 1998-2013.....	18
Rysunek 5. Ilość wody zużywanej na potrzeby wodociągów dla zaopatrzenia gospodarstw domowych w latach 1998-2013.....	18
Rysunek 6. Jednostkowe zużycie wody w gminach regionu płockiego (l/m/d) w 2013r.....	19
Rysunek 7. Zmiany procentowe jednostkowego zużycia wody w gminach regionu płockiego 2013/2002.	21
Rysunek 8. Lokalizacja JCWPd 48.	22
Rysunek 9. Lokalizacja JCWPd 47.	23
Rysunek 10. Ścieki odprowadzane do kanalizacji komunalnej w OFAP w latach 1996-2013 (tys. m ³).	27
Rysunek 11. Procentowa zmiana ilości ścieków w gminach OFAP w 2013 roku w stosunku do roku 2003.	29
Rysunek 12. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w OFAP w latach 1995-2013 (km).....	30
Rysunek 13. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminach OFAP w 2013 roku (km).	30
Rysunek 14. Oczyszczalnia ścieków w Maszewie.	31
Rysunek 15. Łączna wielkość (przepustowość) oczyszczalni w OFAP w latach 1998-2013.....	32
Rysunek 16. Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w OFAP w 2013r (%).	34
Rysunek 17. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w OFAP w 2013r (%).	35
Rysunek 18. Korzystający z wodociągu i kanalizacji w % ogółu ludności w OFAP w 2013r oraz udział osób korzystających wodociągu, a nie korzystających z kanalizacji - różnica. (%).	36
Rysunek 19. Sieć rozdzielcza (wodociągowej i kanalizacyjnej) na 100 km ² w OFAP w 2013r.	38

Załącznik 1. Wykaz oczyszczalni komunalnych - w eksploatacji na obszarze powiatów płockiego i gostynińskiego (stan na 31.12.2013).

L. p.	Zarządzający	Adres zarządzającego	Typ oczyszczalni	Rodzaj oczyszczalni	Powiat/Gmina/Miejscowość	Projektowana maksymalna przepustowość [m ³ /d]	Projektowana średnia przepustowość [m ³ /d]
1	Zakład Komunalny w Solcu Sp. z o.o.	Solec 39c 09-500 Gostynin	gminna	biologiczna	gostyniński/Gostynin /Białotarsk	100,00	75,00
2	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunalne w Gostyninie Sp. z o.o.	ul. Polna 2 09-500 Gostynin	miejska	mechaniczno-biologiczna	gostyniński/Gostynin /Gostynin	7 668,00	4 800,00
3	Zakład Komunalny w Solcu Sp. z o.o.	Solec 39c 09-500 Gostynin	gminna	mechaniczno-biologiczna	gostyniński/Gostynin /Lucień	100,00	81,50
4	Zakład Komunalny w Solcu Sp. z o.o.	Solec 39c 09-500 Gostynin	gminna	biologiczna	gostyniński/Gostynin /Sokołów	75,00	b.d.
5	Gmina Pacyna	ul. Wyzwolenie 7 09-541 Pacyna	gminna	biologiczna	gostyniński/Pacyna/Luszyń	43,00	39,00
6	Gmina Pacyna	ul. Wyzwolenia 7 09-541 Pacyna	gminna	biologiczna	gostyniński/Pacyna/Pacyna	72,00	30,00
7	Gmina Sanniki	ul. Warszawska 169 09-540	gminna	biologiczna	gostyniński/Sanniki/Sanniki	250,00	200,00

		Sanniki					
8	Gmina Szczawin Kościelny	ul. Jana Pawła II 10 09-550 Szczawin Kościelny	gminna	biologiczna	gostyniński/Szczawin Kościelny/Szczawin Kościelny	205,00	160,00
9	Gmina Szczawin Kościelny	ul. Jana Pawła II 10 09-550 Szczawin Kościelny	gminna	biologiczna	gostyniński/Szczawin Kościelny/Trębki	17,60	13,50
10	Wodociągi Płockie Sp. z o.o.	ul. H.A. Gradowskiego 11 09-402 Płock	miejska	mechaniczno-biologiczna	Płock - grodzki/Płock/Płock	500,00	b.d.
11	Wodociągi Płockie Sp. z o.o.	ul. Antolka Gradowskiego 11 09-400 Płock	miejska	biologiczna	Płock - grodzki/Płock/Płock	300,00	b.d.
12	Wodociągi Płockie Sp. z o.o.	ul. H.A. Gradowskiego 11 09-402 Płock	miejska	biologiczna	Płock - grodzki/Płock/Płock	400,00	b.d.
13	Gmina Bielsk	Pl. Wolności 3A 09-230 Bielsk	gminna	mechaniczno-biologiczna	płocki/Bielsk/Bielsk	245,00	225,00
14	Gmina Bodzanów	ul. Bankowa 7 09-470 Bodzanów	gminna	biologiczna	płocki/Bodzanów/Bodzanów	230,00	200,00
15	Zakład Gospodarki Komunalnej w Bodzanowie	ul. Bankowa 7 09-470 Bodzanów	gminna	mechaniczno-biologiczna	płocki/Bodzanów/Nowe Miszewo	230,00	180,00

	e						
16	Zakład Eksploatacji i Wodociągów i Kanalizacji	ul. Lipnowska 11a 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	gminna	mechaniczno-biologiczna	płocki/Brudzeń Duży/Bądkowo Kościelne	179,00	150,00
17	Agencja Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w Warszawie, Filia w Łodzi i (Gospodarstwo w Rokiciu)	ul. Północna 27/29 91-420 Łódź	inna: osiedlowa	biologiczna	płocki/Brudzeń Duży/Rokicie	20,00	10,00
18	Zakład Eksploatacji i Wodociągów i Kanalizacji	ul. Lipnowska 11a 87-600 Dobrzyń /Wisłą	gminna	biologiczna	płocki/Brudzeń Duży/Siecień	179,00	150,00
19	Katolickie Centrum Formacji	Sikórz 83a 09-413 Sikórz	gminna	biologiczna	płocki/Brudzeń Duży/Sikórz	100,00	80,00
20	Gmina Bulkowo	ul. Szkolna 1 09-454 Bulkowo	inna: szkolna	biologiczna	płocki/Bulkowo/Blichowo	9,00	7,34
21	Gmina Bulkowo (oczyszczalnia Bulkowo)	ul. Szkolna 1 09-452 Bulkowo	gminna	biologiczna	płocki/Bulkowo/Bulkowo Kolonia	170,00	130,00
22	Gmina Bulkowo	ul. Szkolna 1 09-454	inna: szkolna	biologiczna	płocki/Bulkowo/Nowe Łubki	5,18	4,32

		Bulkowo					
2 3	Gmina Bulkowo	ul. Szkolna 1 09-454 Bulkowo	inna: osiedlo wa	biologicz na	ptocki/Bulkowo/Osie k	54,00	36,00
2 4	Gmina Bulkowo	ul. Szkolna 1 09-454 Bulkowo	inna: osiedlo wa	biologicz na	ptocki/Bulkowo/Pilic howo	25,20	21,00
2 5	Remondis Drobin Komunalna Sp. z o. o.	ul. Tupadzka 7 09-210 Drobin	miejska	mechani czno- biologicz na	ptocki/Drobin/Drobin	400,00	300,00
2 6	Spółdzielni a Mieszkanio wa "Jedność" w Psarach	Psary 1 09-209 Psary	inna: osiedlo wa	biologicz na	ptocki/Drobin/Psary	50,00	7,00
2 7	Zakład Gospodarki Komunalne j i Mieszkanio wej w Gąbinie	ul. Strażacka 4a 09-530 Gąbin	gminna	biologicz na	ptocki/Gąbin/Gąbin	530,00	400,00
2 8	Gminny Zakład i Komunalny w Łącku	ul. Brzozowa 1 09-520 Łąck	gminna	biologicz na	ptocki/Łąck/Łąck	440,00	374,00
2 9	Zakład Gospodarki Komunalne i Mieszkanio wej Sp. z o.o. w Małej Wsi	ul. Płońska 4 09-460 Mała Wieś	inna: szkolna	biologicz na	ptocki/Mała Wieś/Dzierzanowo	33,00	30,00
3 0	Zakład Gospodarki Komunalne i	ul. Płońska 4 09-460 Mała	gminna	biologicz na	ptocki/Mała Wieś/Mała Wieś	330,00	300,00

	Mieszkanio wej Sp. z o.o. w Małej Wsi	Wieś					
3 1	Zakład Gospodarki Komunalne i Mieszkanio wej Sp. z o.o. w Małej Wsi	ul. Płońska 4 09-460 Mała Wieś	inna: szkolna	biologicz na	płocki/Mała Wieś/Podgórze	6,20	5,60
3 2	Zakład Gospodarki Komunalne i Mieszkanio wej Sp. z o.o. w Małej Wsi	ul. Płońska 4 09-460 Mała Wieś	inna: szkolna	osadnik Nebraska	płocki/Mała Wieś/Święcice	6,00	6,00
3 3	Gmina Nowy Duninów	ul. Osiedlow a 1 09- 505 Nowy Duninów	gminna	mechani czno- biologicz na	płocki/Nowy Duninów/Nowy Duninów	190,00	150,00
3 4	Gmina Radzanowo	ul. Płocka 32 09-451 Radzanow o	gminna	biologicz na	płocki/Radzanowo/ Wozniki	100,00	100,00
3 5	Gmina Słubice	ul. Płocka 32 09-533 Słubice	gminna	biologicz na	płocki/Słubice/Słubic e	400,00	190,00
3 6	Gmina Słupno	ul. Miszewsk a 8A 09- 472 Słupno	gminna	biologicz na	płocki/Słupno/Słupn o	1 610,00	338,00
3 7	Szkoła Podstawow a w Święcieniu	Święcieni ec 09-472 Słupno	inna: szkolna	biologicz na	płocki/Słupno/Święci eniec	7,20	6,60

38	Wodociągi Płockie Sp. z o.o.	ul. H.A. Gradowskiego 11 09-402 Płock	miejska	biologiczna	płocki/Stara Biała/Maszewo	24 000,00	20 000,00
39	Gospodarka Komunalna "Stara Biała" Sp. z o.o.	ul. Jana Kazimierza 1 09-411 Biała	gminna	mechaniczno-biologiczna	płocki/Stara Biała/Nowe Proboszczewice	200,00	150,00
40	Gmina Staroźreby	ul. Płocka 18 09-440 Staroźreby	gminna	mechaniczno-biologiczna	płocki/Staroźreby/Staroźreby	300,00	b.d.
41	Agencja Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w Warszawie, Filia w Łodzi (Gospodarstwo w Gródkowie)	ul. Północna 27/29 91-420 Łódź	inna: osiedlowa	biologiczna	płocki/Wyszogród/Gródkowo	b.d.	60,00
42	Zakład Gospodarki Komunalnej w Wyszogrodzie Spółka z o.o.	ul. Szkolna 16 09-450 Wyszogród	gminno - miejska	mechaniczno-biologiczna	płocki/Wyszogród/Wyszogród	1 000,00	880,00
43	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w	Sielec 18A 09-150 Czerwińsk nad Wisłą	gminna	biologiczna	płocki/Czerwińsk nad Wisłą/Czerwińsk nad Wisłą	195,00	150,00

Czerwińsku							
------------	--	--	--	--	--	--	--

Wykaz oczyszczalni komunalnych - w eksploatacji na obszarze powiatów płockiego i gostynińskiego (stan na 31.12.2013) cd.

L. p.	Współrzę dne oczyszczalni	Odbiornik/km	Projektowane RLM	Rodzaj oczyszczalni ścieków		Ilość ścieków w 2013 roku [m ³ /d]	Ilość ścieków w 2013 roku [dam ³ /rok]
				komunalne	przemysłowe		
1	52° 26' 45" 19° 19' 38"	Rakutówka/6,05/Lubieńka/Zgłowiączka/	542			14,00	4,40
2	52° 26' 29" 19° 27' 15"	Skrwa Lewa/18,8/Jez. Soczewka/Wiśła/641,3	43500	x	x	3 910,00	1 466,00
3	52° 29' 18" 19° 28' 22"	Skrwa Lewa/0,3/Jez. Soczewka/Wiśła/	376	x		42,00	15,00
4	52° 22' 54" 19° 20' 47"	Skrwa Lewa/32,975/Jez. Soczewka/Wiśła/	275	x		11,00	4,00
5	52° 16' 13" 19° 45' 29"	rów melioracyjny/Przysowa/Studwia/	400			40,00	14,60
6	52° 17' 51" 19° 42' 55"	rów melioracyjny/Przysowa/Studwia/	200	x		25,00	9,20
7	52° 15' 40" 20° 10' 58"	rów melioracyjny/3/Nida/18/Słudwia/6,3	870	x		145,50	53,10
8	52° 21' 52" 19° 36' 09"	Osetnica/5,2/Skrwa Lewa/Jez. Soczewka/16,2	907	x		137,00	50,00
9	52° 19' 16" 19° 32' 07"	rów melioracyjny/Przysowa/Studwia/	146	x		8,20	3,00
10	52° 32' 17" 19° 40' 06"	Wiśła/633,5/	4000	x		302,00	110,00

11	52° 30' 28" 19° 38' 59"	rów melioracyjny/1,75/Kanał Popłaciński/7,1/Wiśła/641	2000	x		118,00	43,00
12	52° 30' 36" 19° 46' 21"	rów melioracyjny/0,45/Wiśła/626,7/	2000	x		b.d.	b.d.
13	52° 39' 48" 19° 48' 25"	rów melioracyjny R-10/Sierpienica/Skrwa/	2200	x		348,30	##### ###
14	52° 30' 00" 20° 02' 00"	rów melioracyjny/0,08/Mońtawa/Wiśła/	1700	x		85,90	313,58
15	52° 29' 24" 19° 55' 33"	rów melioracyjny/0,088/Mońtawa/Wiśła/	1500	x		135,54	49,40
16	52° 40' 08" 19° 30' 42"	Skrwa/27,61/Wiśła/	16250	x		b.d.	30,00
17	52° 36' 50" 19° 27' 50"	rów melioracyjny B-1/0,5/Wiśła/651,3/	170	x		b.d.	1,40
18	52° 36' 35" 19° 30' 40"	ciek bez nazwy/2,32/Wiśła/	1625	x		b.d.	30,00
19	52° 38' 10" 19° 34' 36"	ciek bez nazwy/16,8/Skrwaa/Wiśła/	620	x		b.d.	13,00
20	52° 33' 34" 19° 59' 55"	oczko wodne/Mońtawa/Wiśła/	264			1,30	0,44
21	52° 32' 45" 20° 06' 21"	rów RB/Żurawianka/Płonka/	1538	x		84,45	30,48
22	52° 34' 40" 20° 02' 01"	rów melioracyjny R-A/4,055/Mońtawa/Wiśła/	220	x		10,60	1,00
23	52° 34' 42" 20° 02' 03"	rów melioracyjny A/5,15/Żurawianka/Płonka/	200	x		15,30	5,59
24	52° 33' 12" 20°	Żurawianka/Płonka/Wkra/	140	x		10,20	3,72

	08' 49"						
25	52° 44' 08" 20° 00' 10"	rów melioracyjny/Karsówka/Raci ążnica/	2333	x		238,0 0	88,97
26	52° 41' 32" 19° 54' 07"	Sierpienica/Skrwa/65,9/Wisła a/645,4	130	x		b.d.	10,50
27	52° 24' 17" 19° 44' 37"	Nida-Gąbinianka/6,98/Kanał Troszyński/Wisła/	2666	x		345,2 0	126,00
28	52° 27' 04" 19° 37' 59"	bagienko/Jez. Łąckie Małe/Wielka Struga/623,3	3491	x		239,5 0	87,42
29	52° 29' 41" 20° 09' 56"	rów melioracyjny/Rykosa/Wisła/	165	x		8,20	3,10
30	52° 27' 18" 20° 05' 51"	rów + Rykosa/2,5/Wisła/601,5/	1500	x		b.d.	b.d.
31	52° 24' 31" 20° 02' 20"	ziemia	33	x		b.d.	b.d.
32	52° 29' 25" 20° 06' 07"	rów/Rykosa/Wisła/	33	x		b.d.	b.d.
33	52° 34' 51" 19° 28' 35"	Wisła/632/	976	x		129,1 7	47,15
34	52° 35' 48" 19° 53' 59"	Mottawa/34,295/Wisła/	1054	x		75,90	27,69
35	52° 22' 27" 19° 56' 22"	rów melioracyjny/2,067/Kanał Troszyński/632,3/Wisła/	1495	x		107,0 0	39,10
36	52° 29' 25" 19° 51' 27"	rów melioracyjny/1,5/Wisła/	12918	x		b.d.	258,00
37	52° 31' 34" 19° 55' 04"	rów melioracyjny/Słupianka/Wisła a/627,3		x		6,60	0,41
38	52° 33'	Wisła/638,8/	160000	x		20	7

	48" 19° 36' 48"					552,0 0	501,00
39	52° 39' 09" 19° 43' 40"	Wierzbice/17,3/Skrwa/Wiśła /8	1370	x		112,8 4	41,18
40	52° 37' 49" 19° 59' 41"	Płonka/42,9/Wkra/	2840	x		b.d.	83,00
41	52° 26' 16" 20° 13' 02"	Struga/7/Wiśła/584,2/	200	x		52,00	1,90
42	52° 23' 20" 20° 11' 14"	Wiśła/585,9/	2625	x		380,0 0	139,00
43	52° 24' 21" 20° 19' 32"	rów melioracyjny/2/Wiśła/577,5/	1490	x		140,0 0	51,00

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Załącznik 2. Opisy projektów

Tytuł Projektu:	Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach OFAP
Priorytet inwestycyjny UE	POLIŚ PI 6.2 Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.
Charakterystyka Projektu:	<p>Mimo zrealizowanych w ostatnich latach licznych projektów inwestycyjnych w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym na znacznej części OFAP poziom usług wodno-ściekowych jest niższy niż średnia w kraju i w województwie. Dotyczy to zwłaszcza usług oczyszczania ścieków komunalnych. Z jednej strony obniża to jakość życia na tych terenach, a z drugiej wciąż znaczna ilość ścieków komunalnych trafia do środowiska w sposób niekontrolowany.</p> <p>Negatywne środowiskowe skutki nieuporządkowanej gospodarki ściekowej w regionie są szczególnie dotkliwe ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczny udział obszarów cennych przyrodniczo; - spływ ścieków do zbiorników wodnych, w tym Jeziora Włocławskiego. <p>Zanieczyszczenia występują także na obszarach o intensywnej produkcji rolnej i wykorzystywanych turystycznie. Utrzymywanie obecnej sytuacji ogranicza funkcje</p>

	<p>znacznej części OFAP.</p> <p>Konieczne jest zatem podjęcie pilnych działań, które realizowane byłyby jednocześnie na obszarach skoncentrowanej zabudowy (aglomeracje ściekowe) i na pozostałych terenach, gdzie zaludnienie lub działalność gospodarcza są niewystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi i przekazywane do oczyszczalni ścieków.</p> <p>Niniejszy projekt obejmuje działania realizowane w ramach aglomeracji ściekowych.</p> <p>Projekt odpowiada na poniższe cele Strategii:</p> <p>Cel strategiczny</p> <p>Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki w OFAP poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę</p> <p>Cele operacyjne</p> <p>I. Poprawa jakości życia mieszkańców OFAP oraz poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury kanalizacyjnej II. Zwiększenie odsetka mieszkańców OFAP korzystających z wodociągów</p> <p>Cele szczegółowe</p> <p>Wyposażenie aglomeracji na terenie OFAP w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków; - systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę.
Tryb realizacji projektu	Konkursowy
Okres realizacji projektu	1 stycznia 2015 – 31 grudnia 2022
Kwota planowanych wydatków w projekcie	120 mln zł
Typy działań przewidziane do realizacji w ramach projektu	<p>Zakres projektu obejmuje realizację następujących zadań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków 2) Rozbudowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej 3) Budowa stacji uzdatniania, poprawa jakości wody 4) Rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej, ograniczenie strat wody <p>1) Budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków</p> <p>Przedmiotem przedsięwzięcia poprawa oczyszczania ścieków komunalnych w</p>

oczyszczalniach ścieków na terenie OFAP, a znajdujących się w aglomeracjach wyznaczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia i zmiany aglomeracji” (WERSJA 02/07/2014)²⁹, należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany na oczyszczalnię ścieków. W aglomeracjach ujętych w KPOŚK w terminie do końca 2015 r. poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego) powinien wynosić 100% lub niemal 100%. Pozostali mieszkańcy aglomeracji, nieobsługiwani przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, powinni natomiast korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków.

Jak wynika z oceny projektów unijnych przez KE, poziom ten (we wszystkich aglomeracjach powyżej 2000 RLM) powinien wynosić nie mniej niż 95% RLM, a w przypadku dużych aglomeracji nawet 98% RLM (podejście przy POliŚ). Zgodnie z interpretacją Komisji Europejskiej cały ładunek zanieczyszczeń powstających w aglomeracji powinien być doprowadzany do oczyszczalni obsługującej aglomerację bądź usuwany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), które powinny zapewnić ten sam poziom ochrony środowiska. W każdym wypadku oczyszczalnia obsługująca aglomerację powinna być przystosowana do usuwania 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji.

Zakres działań przewidzianych do realizacji:

a) Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bulkowie

Zadanie obejmuje poprawę procesu oczyszczania ścieków komunalnych w biologicznej oczyszczalni ścieków w Bulkowie (oczyszczalnia zlokalizowana w miejscowości Bulkowo Kolonia). Obecna maksymalna przepustowość oczyszczalni to 170 m³/d, a średnia przepustowość to 130 m³/d. Odbiornik: rów RB/Żurawianka/Płonka. Projektowane RLM – 1538. Ilość ścieków w 2013 roku 84,45 m³/d. Ilość ścieków w 2013 roku 30,48 m³/rok.

Oczyszczalnia zgodnie z uchwałą nr 74/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Bulkowo oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Bulkowo jest oczyszczalnią znajdującą się w wyznaczonej tą uchwałą aglomeracji Bulkowo (PLMZ129N) o równoważnej liczbie mieszkańców 2074, położonej na terenie gminy Bulkowo. W skład aglomeracji Bulkowo wchodzi następujące miejscowości: Bulkowo, Bulkowo Kolonia, Blichowo, część miejscowości Osiek, Pilichowo, Rogowo, Krubice Stare, Worowice. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji - 2 042, liczba mieszkańców korzystających z systemu

²⁹ Dokument opracowany na potrzeby tworzenia i weryfikacji obszaru i granic aglomeracji w celu prawidłowego ich wyznaczenia zgodnie z celami i przepisami dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, implementowanymi do prawodawstwa polskiego. Wytyczne zostały opracowane wg obowiązującego stanu prawnego, z uwzględnieniem zmian prawnych wprowadzonych ustawą z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, a także na podstawie projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Warszawa, lipiec 2014 r.

kanalizacyjnego - 415.

Obecnie trwa analizowanie możliwych rozwiązań techniczno-technologicznych poprawy procesu oczyszczania ścieków komunalnych.

b) Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni w Drobinie

Zadanie obejmuje poprawę procesu oczyszczania ścieków komunalnych w mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Drobinie (typu BIOBLOK). Obecna maksymalna przepustowość oczyszczalni to 400 m³/d, a średnia przepustowość to 300 m³/d. Odbiornik: rów melioracyjny/Karsówka/Raciążnica/. Projektowane RLM – 2333. Ilość ścieków w 2013 roku 238,00 m³/d. Ilość ścieków w 2013 roku 88,97 dam³/rok. Oczyszczalnia ścieków w Drobinie posiada punkt zlewny, co umożliwi dowóz ścieków z terenów zainwestowanych nieskanalizowanych, a więc z obszarów wiejskich gminy Drobin.

Oczyszczalnia jest oczyszczalnią znajdującą się w wyznaczonej aglomeracji Drobin (PLMZ101) o równoważnej liczbie mieszkańców 2000. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji - 2 776, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego - 2 748.

Obecnie trwa analizowanie możliwych rozwiązań techniczno-technologicznych poprawy procesu oczyszczania ścieków komunalnych.

2) Rozbudowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej

Przedmiotem przedsięwzięcia budowa i modernizacja zbiorczych sieci kanalizacyjnych na terenie OFAP, a znajdujących się w aglomeracjach wyznaczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Zgodnie z „Wytycznymi do tworzenia i zmiany aglomeracji” (WERSJA 02/07/2014)³⁰, należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany na oczyszczalnię ścieków. W aglomeracjach ujętych w KPOŚK w terminie do końca 2015r. poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi (% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego) powinien wynosić 100% lub niemal 100%. Pozostali mieszkańcy aglomeracji, nieobsługiwani przez zbiorcze systemy kanalizacyjne, powinni natomiast korzystać z innych systemów oczyszczania ścieków.

Jak wynika z oceny projektów unijnych przez KE, poziom ten (we wszystkich aglomeracjach powyżej 2000 RLM) powinien wynosić nie mniej niż 95% RLM, a w przypadku dużych aglomeracji nawet 98% RLM (podejście przy POliŚ). Zgodnie z interpretacją Komisji Europejskiej cały ładunek zanieczyszczeń powstających w

³⁰ Dokument opracowany na potrzeby tworzenia i weryfikacji obszaru i granic aglomeracji w celu prawidłowego ich wyznaczenia zgodnie z celami i przepisami dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, implementowanymi do prawodawstwa polskiego. Wytyczne zostały opracowane wg obowiązującego stanu prawnego, z uwzględnieniem zmian prawnych wprowadzonych ustawą z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, a także na podstawie projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Warszawa, lipiec 2014 r.

aglomeracji powinien być doprowadzany do oczyszczalni obsługującej aglomerację bądź usuwany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), które powinny zapewnić ten sam poziom ochrony środowiska. W każdym wypadku oczyszczalnia obsługująca aglomerację powinna być przystosowana do usuwania 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji.

Zakres działań przewidzianych do realizacji:

a) Wykonanie koncepcji powiązania systemu wodno-kanalizacyjnego Miasta i Gminy Gąbin w ramach Aglomeracji Płockiej

Projekt ma na celu rozwiązanie kwestii gospodarki ściekowej w miejscowościach Górki, Dobrzyków i Nowe Grabie. Konieczność znalezienia nowego rozwiązania pojawiła się po Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2010, kiedy to aglomeracja Nowe Grabie została wpisana do załącznika nr 3 – pozostałe aglomeracje, które nie spełniły wymogów formalnych oraz nie były wliczone do zakresu rzeczowego i finansowego ww. aktualizacji. W związku z powyższym aglomeracja Nowe Grabie nie została wpisana do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Pismem z dnia 7 listopada 2011 r., znak: GK 604.17.2011, w wyniku analizy warunków wyznaczenia aglomeracji Nowe Grabie, przeprowadzonej w związku trwającą od sierpnia 2011 r. aktualizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Burmistrz Miasta i Gminy Gąbin wystąpił z wnioskiem o likwidację przedmiotowej aglomeracji. Wynikało to m.in. z faktu, że samorząd gminny nie dysponował środkami finansowymi na realizację przedsięwzięcia obejmującego budowę oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Nowe Grabie. W tej sytuacji dnia 6 lutego 2012 r. została podjęta uchwała Nr 21/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego uchylająca uchwałę w sprawie wyznaczenia aglomeracji Nowe Grabie.

Dnia 02.10.2013r. otwarta została Oczyszczalnia Ścieków w Maszewie, będąca elementem Projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej miasta Płocka”. Realizowany jest również projekt „Modernizacja systemu gospodarki ściekowej lewobrzeżnej części Płocka”, obejmujący likwidację oczyszczalni ścieków Radziwie i Góry, budowę przepompowni ścieków na osiedlu Góry wraz z przewodem tłocznym do przepompowni Radziwie, budowę przepompowni ścieków na osiedlu Radziwie z przewodem tłocznym pod dnem Wisły do oczyszczalni Maszewo (ok. 7 km przewodu tłocznego). Wybudowanie nowoczesnej oczyszczalni ścieków, do której odprowadzane będą również ścieki z lewej strony Wisły tworzy nowe możliwości rozwiązania problemów w gospodarce ściekowej części gminy Gąbin.

W celu weryfikacji tych możliwości konieczne jest opracowanie „Założeń techniczno-ekonomicznych budowy kanalizacji sanitarnej odprowadzającej

ścieki sanitarne z terenu miejscowości Górki, Dobrzyków i Nowe Grabie do płockiej oczyszczalni ścieków”.

Szacunkowy koszt opracowania dokumentacji – 30 tys. zł.

b) Wykonanie dokumentacji rozbudowy infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Gąbin

Zadanie planowane jest do realizacji na obszarze aglomeracji Gąbin - PLMZ081 (uchwała Nr 70/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gąbin). Uchwała wyznaczała aglomerację Gąbin o równoważnej liczbie mieszkańców 12565, położoną na terenie gminy Gąbin, z oczyszczalnią ścieków komunalnych zlokalizowaną w miejscowości Gąbin. W skład aglomeracji Gąbin wchodzi miasto Gąbin. RLM wg AKPOŚK 2010 - 13160. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji 4.151, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego 3.015, liczba mieszkańców obsługiwanych przez tabor asenizacyjny 972, liczba mieszkańców obsługiwanych przez systemy indywidualne (przydomowe oczyszczalnie ścieków) 164, liczba przydomowych oczyszczalni ścieków 41.

Zadanie obejmuje: rozbudowę sieci kanalizacyjnej, rozbudowę SUW Nowy Kamień, modernizacja SUW Plebanka. Do realizacji zadania konieczne jest opracowanie: projektu budowlanego rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie Gąbina, projektu budowlanego rozbudowy SUW Nowy Kamień, projektu przebudowy i rozbudowy SUW Plebanka.

Łączny szacowany koszt dokumentacji zadania – 140.000 zł.

c) Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w Wyszogrodzie

Zadanie obejmuje wybudowanie 5,5 km kanalizacji sanitarnej oraz 5,5 km kanalizacji deszczowej w Wyszogrodzie. Na podstawie wcześniej realizowanych zadań łączny koszt można szacować na 10.285.000 zł. Inwestycja zlokalizowana jest na terenie aglomeracji Wyszogród (PLMZ109) utworzonej zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego nr 79/2005. Aglomeracja obejmuje obszar miasta Wyszogród i część miejscowości Rębowo o równoważnej liczbie mieszkańców 3.312. Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji – 3.329, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego – 2.620, liczba mieszkańców obsługiwanych przez tabor asenizacyjny 709.

Obecnie trwa analizowanie możliwych rozwiązań techniczno-technologicznych poprawy procesu oczyszczania ścieków komunalnych.

d) Przyłączenie do oczyszczalni ścieków w Bulkowie miejscowości Osiek, Krubice Stare, Bulkowo, Rogowo, Blichowo

Zadanie będzie realizowane na obszarze aglomeracji Bulkowo (PLMZ129N) o równoważnej liczbie mieszkańców 2074, położonej na terenie gminy Bulkowo. W skład aglomeracji Bulkowo wchodzi następujące miejscowości: Bulkowo, Bulkowo Kolonia, Blichowo, część miejscowości Osiek, Pilichowo, Rogowo, Krubice Stare, Worowice.

	<p>Liczba rzeczywistych mieszkańców w aglomeracji - 2 042, liczba mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego - 415. Aglomeracja utworzona została zgodnie z uchwałą nr 74/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Bulkowo oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Bulkowo.</p> <p>Zadanie obejmuje wybudowanie łącznie ok. 15 km kolektora ściekowego, dwóch tłoczni ścieków i stacji. Szacunkowy koszt zadania na podstawie wcześniej zrealizowanych zadań i wstępnych kalkulacji to łącznie ok. 10.300.000 zł. Stan zaawansowania prac - faza opracowywania koncepcji.</p> <p>e) Budowa kanalizacji sanitarnej w Ludwikowie i Wyszynie</p> <p>Zadanie obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej w Ludwikowie i Wyszynie. Szacunkowa długość sieci: kanalizacja ciśnieniowa ok. 4805 mb oraz 12 przepompowni ścieków; kanalizacja grawitacyjna ok. 8380 mb. Planowany termin zakończenia prac projektowych – czerwiec 2015.</p> <p>Na podstawie kosztów zrealizowanych, podobnych inwestycji koszt szacowany jest na ok. 4.450.000 zł.</p> <p>3) Poprawa jakości wody i ograniczenie strat wody</p> <p>Przedmiotem przedsięwzięcia jest wykonanie niezbędnych prac w zakresie zapewnienia zaopatrzenia w wodę i poprawa jakości dostarczanej wody na obszarze aglomeracji ściekowych wyznaczonych w OFAP.</p> <p>Zakres działań przewidzianych do realizacji:</p> <p>a) Budowa stacji uzdatniania i rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej</p> <p>W ramach zadania przewidziane są następujące przedsięwzięcia: wykonanie dodatkowego otworu ujęcia wody w Słupnie, budowa i modernizacja wodociągów w Wyszogrodzie, rozbudowa i modernizacja istniejących urządzeń wodociągowych na terenie gminy Łąck.</p> <p>W Wyszogrodzie szacunkowa długość sieci do realizacji to 6 km. Szacunkowy koszt to ok. 360.000 zł. Dla przedsięwzięć w Słupnie i Łącku nie określone zostały na dzień dzisiejszy szczegółowe parametry techniczno-ekonomiczne i finansowe. Brak koncepcji i brak dokumentacji technicznej.</p>
<p>Beneficjenci (podmioty uprawniane do wnioskowania)</p>	<p>Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, przedsiębiorcy, a także podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami</p>
<p>Grupa docelowa</p>	<p>Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska, w tym mieszkańcy OFAP</p>
<p>Partnerstwo</p>	<p>Tak. Gminy OFAP, na terenie których wyznaczone są aglomeracje ściekowe: Łąck, Gąbin, Bielsk, Drobin, Słupno, Wyszogród, Bodzanów, Bulkowo</p>

Produkty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	1) Liczba wybudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków - 3 2) Długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej – 150 km
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków <i>(konieczne będzie wyliczenie wskaźnika bazowego dla wybranych aglomeracji po ostatecznym zatwierdzeniu zadań do realizacji, następnie powinien zostać oszacowany wskaźnik docelowy wynikający z zakresu prac do realizacji)</i>
Struktura i źródła finansowania	<i>Przewiduje się pozyskanie wsparcia z UE (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko), funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zaangażowanie środków własnych uzupełniające pozyskane środki zewnętrzne.</i> <i>Koszty kwalifikowalne obejmują zadania związane z gospodarką ściekową w aglomeracjach oraz w zakresie zaopatrzenia w wodę, jako zadania stanowiące część kompleksowych projektów ściekowych realizowanych w aglomeracjach</i>

Tytuł Projektu:	Kompleksowa gospodarka wodno-ściekowa na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie
Priorytet inwestycyjny UE	POLIŚ 6.2 Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.
Charakterystyka Projektu:	<p>Mimo zrealizowanych w ostatnich latach licznych projektów inwestycyjnych w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym na znacznej części OFAP poziom usług wodno-ściekowych jest niższy niż średnio w kraju i w województwie. Dotyczy to zwłaszcza usług oczyszczania ścieków komunalnych. Z jednej strony obniża to jakość życia na tych terenach, a z drugiej wciąż znaczna ilość ścieków komunalnych trafia do środowiska w sposób niekontrolowany.</p> <p>Negatywne środowiskowe skutki nieuporządkowanej gospodarki ściekowej w regionie są szczególnie dotkliwe ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none">- znaczny udział obszarów cennych przyrodniczo;- spływ ścieków do zbiorników wodnych, w tym Jeziora Włocławskiego. <p>Zanieczyszczenia występują także na obszarach o intensywnej produkcji rolnej i wykorzystywanych turystycznie. Utrzymywanie obecnej sytuacji ogranicza funkcje znacznej części OFAP.</p>

	<p>Konieczne jest zatem podjęcie pilnych działań, które realizowane byłyby jednocześnie na obszarach skoncentrowanej zabudowy (aglomeracje ściekowe) i na pozostałych terenach, gdzie zaludnienie lub działalność gospodarcza są niewystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi i przekazywane do oczyszczalni ścieków.</p> <p>Niniejszy projekt obejmuje działania realizowane na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie.</p> <p>Należy zauważyć, że na części OFAP, zgodnie z założeniami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, tj. poza obszarami i granicami aglomeracji, tworzenie rozbudowanych sieci kanalizacyjnych, ze względu na uwarunkowania ekonomiczno-techniczne, jest niezasadne. Niemniej jednak kwestia wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska na terenach gmin, które nie są objęte interwencją w ramach KPOŚK również wymaga zastosowania kompleksowego rozwiązania. W związku z powyższym, na terenach o rozproszonej zabudowie, jako alternatywę dla rozbudowanych, zbiorczych systemów kanalizacji oraz rozwiązanie kwestii wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do ziemi, proponuje się budowę lokalnych systemów kanalizacyjnych i przydomowych oczyszczalni. Przewiduje się również na tych obszarach realizację niezbędnych zadań w zakresie zaopatrzenia w wodę.</p> <p>Projekt odpowiada na poniższe cele Strategii:</p> <p>Cel strategiczny</p> <p>Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki w OFAP poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę</p> <p>Cele operacyjne</p> <p>I. Poprawa jakości życia mieszkańców OFAP oraz poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury oczyszczania ścieków II. Zwiększenie odsetka mieszkańców OFAP korzystających z wodociągów</p> <p>Cele szczegółowe</p> <p>Wyposażenie obszarów o rozproszonej zabudowie na terenie OFAP w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków oraz oczyszczalnie przydomowe; - systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę.
Tryb realizacji projektu	Konkursowy
Okres realizacji projektu	1 stycznia 2015 – 31 grudnia 2022

Kwota planowanych wydatków w projekcie	50 mln zł
Typy działań przewidziane do realizacji w ramach projektu	<p>Zakres projektu obejmuje realizację następujących zadań:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Budowa/modernizacja lokalnych systemów oczyszczania ścieków2) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków3) Poprawa jakości wody, ograniczenie strat wody <p>1) Budowa/modernizacja lokalnych systemów oczyszczania ścieków</p> <p>Przedmiotem przedsięwzięcia jest poprawa oczyszczania ścieków komunalnych w lokalnych systemach na terenie OFAP, poza aglomeracjami wyznaczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Lokalne systemy pozwalają na rozwiązywanie problemów gospodarki ściekowej zazwyczaj w układach osadniczych o RLM poniżej 2000. W systemach tych możliwe jest rozwiązanie problemów gospodarowania ściekami efektywniej niż w rozproszonych systemach przydomowych oczyszczalni ścieków. Możliwe jest zwłaszcza tworzenie takich systemów opartych o lokalną infrastrukturę publiczną (szkoły, świetlice wiejskie) i skupioną zazwyczaj wokół takich obiektów zabudowę mieszkaniową.</p> <p>Zakres działań przewidzianych do realizacji:</p> <p>a) Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Trębki</p> <p>Zadanie jest przewidziane do realizacji w gminie Szczawin Rozbudowa i obejmuje przebudowę oczyszczalni ścieków o wydajność zapewniającej obsługę ok. 2000 osób oraz dodatkowo ok. 20% ścieków dowożonych. Szacunkowy koszt zadania 2.600.000 zł. Zadanie ma na celu ochronę zlewni Przysowy. Przewidywany jest odbiór ścieków nieoczyszczonych z terenu gminy Szczawin Kościelny i Gostynin.</p> <p>b) Budowa kolektorów sanitarnych w m. Szczawinek, Kaleń</p> <p>Zadanie obejmuje budowę kolektorów sanitarnych w m. Szczawinek, Kaleń w gminie Szczawin Kościelny. Długość sieci kanalizacji sanitarnej: Szczawinek - ok. 2km, Kaleń: ok. 1 km. Szacunkowy koszt zadania 2.100.000 zł. Zadanie ma na celu ochronę zlewni Osetnicy oraz rozwój terenów zurbanizowanych. Szacunkowy koszt opracowania projektu technicznego - 50.000 zł.</p> <p>c) Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Klusek-Miałkówek-Białe-Kazimierzów wraz z rozbudową sieci wodociągowej</p> <p>Budowa kanalizacji wraz z rozbudową sieci wodociągowej w m. Klusek – Miałkówek – Białe – Kazimierzów w gminie Gostynin. Przybliżona długość kanalizacji sanitarnej liczona proporcjonalnie do długości istniejącej sieci wodociągowej to ok. 30 km. Szacunkowy koszt 21.000.000 zł. Koszt przygotowania dokumentacji projektowo-</p>

kosztorysowej - 250 000 zł.

d) Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Brudzeniu Dużym

Zadanie obejmuje planowaną rozbudowę kanalizacji w Brudzeniu Dużym. Długość sieci przewidzianej do wybudowania to ok. 3km. Szacunkowy koszt zadania to ok. 2 mln zł.

e) Budowa kanalizacji w miejscowości Ciachcin

Zadanie obejmuje realizację lokalnego systemu oczyszczania ścieków w miejscowości Ciachcin w gminie Bielsk dla około 800 mieszkańców. System będzie obejmował również obiekty publiczne: szkoła, świetlica wiejska. Do oczyszczalni segmentowej ścieki będą doprowadzane kanalizacją grawitacyjną. Lokalizacja oczyszczalni jest uwzględniona w planie miejscowym.

f) Budowa kanalizacji w miejscowości Zągoty

Zadanie obejmuje realizację lokalnego systemu oczyszczania ścieków w miejscowości Zągoty w gminie Bielsk dla około 800 mieszkańców. System będzie obejmował również obiekty publiczne: szkoła, świetlica wiejska. Do oczyszczalni segmentowej ścieki będą doprowadzane kanalizacją grawitacyjną. Lokalizacja oczyszczalni jest uwzględniona w planie miejscowym. W miejscowości Zągoty

Znajduje się strefa rozwoju gospodarczego (m.in. piekarnia) wzdłuż drogi powiatowej. Realizacja zadania pozwoli rozwiązać problemy ściekowe również w tej strefie.

g) Budowa/modernizacja innych lokalnych systemów gospodarki ściekowej

W ramach zadania przewidziane są następujące przedsięwzięcia: Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Radzanowie, Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w m. Nowy Duninów, Karolewo, Nowa Wieś i Stary Duninów w gminie Nowy Duninów

Nie określone zostały na dzień dzisiejszy szczegółowe parametry techniczno-ekonomiczne i finansowe. Brak koncepcji i brak dokumentacji technicznej.

2) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Przedmiotem przedsięwzięcia jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie OFAP. Dotyczy to tych terenów, gdzie budowanie systemów kanalizacyjnych jest nieefektywne.

Zakres działań przewidzianych do realizacji:

a) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach OFAP o rozproszonej zabudowie

Zadanie ma na celu rozwiązanie kwestii gospodarki ściekowej na terenach o rozproszonej zabudowie w gminach: Szczawin Kościelny, Gostynin, Pacyna, Wyszogród, Gostynin, Stara Biała, Drobin, Bulkowo, Czerwińsk nad Wisłą. Zadanie jest na różnym poziomie zaawansowania w poszczególnych gminach. Brak kompleksowego

	<p>rozpoznania uwarunkowań geologicznych (konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań). Jedynie w części gmin było przeprowadzone rozpoznanie potrzeb (zgłoszenia do sołtysów, zbieranie zgłoszeń w gminach). W oparciu o to wstępne rozpoznanie ilość instalacji przydomowych do zrealizowania w ramach zadania można szacować na ok. 1400. Szacunkowy koszt zadania to ok. 20 mln zł.</p> <p>3) Poprawa jakości wody i ograniczenie strat wody</p> <p>Przedmiotem przedsięwzięcia jest wykonanie niezbędnych prac w zakresie zapewnienia zaopatrzenia w wodę i poprawa jakości dostarczanej wody na obszarach OFAP o rozproszonej zabudowie (poza obszarem wyznaczonych aglomeracji ściekowych). Działania obejmują budowę stacji uzdatniania oraz rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej.</p> <p>Zakres działań przewidzianych do realizacji:</p> <p>a) Budowa stacji uzdatniania i rozbudowa/modernizacja sieci wodociągowej</p> <p>W ramach zadania przewidziane są następujące przedsięwzięcia: Modernizacja Automatycznej Stacji Uzdatniania Wody w Szczawinie Kościelnym (koszt ok. 1.500.000, przygotowana dokumentacja planistyczna), Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Lucień (istniejąca stacja uzdatniania wody została wybudowana w 1996 r. SUW w Lucieniu dostarcza wodę do miejscowości Antoninów, Białe, Budy Lucieńskie, Choinek, Gorzewo, Helenów, Kazimierzów, Klusek, Lucień, Marianów Lucieński i Miałkówkę; ze względu na ciągły wzrost liczby użytkowników, szczególnie w okresie letnim zaczęło brakować dostatecznej ilości wody), Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowościach Mysłownia Nowa, Pomarzanki, Górki Pierwsze, Gorzewo, Halinów, Marianów Lucieński, Lucień, Zuzinów, Gulewo, Helenów, Zieleniec, Kazimierzów, Solec, Aleksandrynow, Bielawy, Strzałki, Bolesławów, Antoninów, Białe, Nowa Wieś (z uwagi na powstanie nowych siedlisk zachodzi konieczność rozbudowy istniejących sieci wodociągowych), Remont/przebudowa sieci wodociągowej w m. Staroźreby (długość sieci wodociągowej w miejscowości Staroźreby wynosi ok. 8,5 km – najstarszy wodociąg w gminie, rury są stalowe). Nie dla wszystkich zadań określone zostały na dzień dzisiejszy szczegółowe parametry techniczno-ekonomiczne i finansowe. Brak koncepcji i brak dokumentacji technicznej.</p>
Beneficjenci (podmioty uprawniane do wnioskowania)	Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, przedsiębiorcy, a także podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami
Grupa docelowa	Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska, w tym mieszkańcy OFAP
Partnerstwo	Tak. Gminy OFAP zainteresowane działaniami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej poza wyznaczonymi aglomeracjami ściekowymi
Produkty planowane do	1) Liczba wybudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków - 3

osiągnięcia w ramach projektu	2) Długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej – 50 km 3) Liczba wybudowanych oczyszczalni przydomowych - 1400
Rezultaty planowane do osiągnięcia w ramach projektu	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków <i>(konieczne będzie wyliczenie wskaźnika bazowego dla wybranych aglomeracji po ostatecznym zatwierdzeniu zadań do realizacji, następnie powinien zostać oszacowany wskaźnik docelowy wynikający z zakresu prac do realizacji)</i>
Struktura i źródła finansowania	<i>Przewiduje się pozyskanie wsparcia z UE (Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich), funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz zaangażowanie środków własnych uzupełniające pozyskane środki zewnętrzne.</i> <i>Koszty kwalifikowalne obejmują zadania związane z gospodarką ściekową (PROW, RPO WM – przydomowe oczyszczalnie ścieków, ewentualnie po uwzględnieniu w programie również lokalne systemy) i z zaopatrzeniem w wodę (PROW).</i>

Załącznik 3. Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych, w tym sposób zaangażowania lokalnych aktorów w realizację Strategii